

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิกซอว์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
นรินทร์ ปุยะบาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

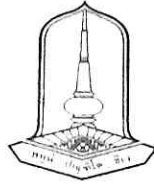
การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิกซอร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
นรินทร์ ปุยะบาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ ได้พิจารณาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ
ของนางนรินทร์ ปุยะบาล แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ

.....
(อาจารย์ ดร.กันยารัตน์ สอนสุภาพ)

ประธานกรรมการ
(อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

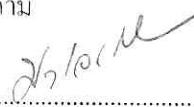

.....
(อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ)

.....
(อาจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล)

กรรมการ
(อาจารย์บัณฑิตศึกษากายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ์)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ.ดร.ณัฐนันท์ ตราชู)
ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ 21 เดือน มิ.ย. พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ อาจารย์ ดร.กันยารัตน์ สอนสุภาพ ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล กรรมการสอบ การศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่ ต้นจนสำเร็จ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ และให้คำแนะนำ สั่งสอน ตลอดช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วันิดา สาลี อาจารย์ฉัตรลดา พุ่มทิพย์ และอาจารย์เดชา ลุนาวงค์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูโรงเรียนบ้านหนองจิก ผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครูโรงเรียนบ้านหนองบัวงามทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ ในการการศึกษาค้นคว้าอิสระจนเสร็จสมบูรณ์

ความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ได้แรงผลักดันและกำลังใจจากนายกิตติศักดิ์ ปุยะบาล นางสาววันวิสาข์ ปุยะบาล รวมทั้งญาติพี่น้องทุกคนที่คอยให้กำลังใจ ให้ความรัก ความห่วงใย ให้การสนับสนุน จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์ของงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบ เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การอบรม สั่งสอน จนประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

นรินทร์ ปุยะบาล

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นางนรินทร์ ปุยะบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2555

บทคัดย่อ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ เป็นหนึ่งในรูปแบบวิธีการสอน ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยควบคู่ไปกับด้านจิตพิสัย และทักษะพิสัยของผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน กล้าแสดงออก มีทักษะด้านการทำงานกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแสวงหาความรู้ร่วมกัน ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

- 1) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 2) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองจิก อำเภอศรีวิไล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test) ผลการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 83.15/84.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ .6250 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 62.50
3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยสรุป การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สร้างตามขั้นตอน อย่างมีระบบ มีการวิเคราะห์หลักสูตร สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีกระบวนการจัดการ เรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ผู้เรียนไม่เกิดการแข่งขันกัน และไม่มีความเครียดในการเรียน เกิดบรรยากาศที่ดี ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือช่วยเหลือกันทำให้เกิด ความก้าวหน้าในการเรียน ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา	4
สมมุติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	8
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	18
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ	21
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์	34
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	39
ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	50
ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
งานวิจัยในประเทศ	52
งานวิจัยต่างประเทศ	55
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	57
ขอบเขตของการศึกษา	57
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	57
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	58
ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72

บทที่	หน้า
5	77
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	77
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	78
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	77
อภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	95
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์	93
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	120
ภาคผนวก ค ตารางแสดงข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	127
ภาคผนวก ง การจัดกลุ่มผู้เรียน การหาคุณภาพเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้า	130
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	142
ประวัติย่อของผู้วิจัย	150

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	59
2	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องและจำนวนข้อสอบ	63
3	แบบแผนการทดลองแบบแบบทดลองเบื้องต้น One Group pretest – posttest Design	65
4	ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	72
6	ค่าคะแนนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	73
7	ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	74
8	ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	75
9	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	75
10	คะแนนการประเมินพฤติกรรมกลุ่ม ใบงานและแบบทดสอบย่อย	127
11	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	235
12	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 45 ข้อ	237
13	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	239
14	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test)	241

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 65

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ในหมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 22, 23 และ 24 สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และการบูรณาการอย่างเหมาะสม ในการจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก ทั้งด้านความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคลกระบวนการคิด การฝึกทักษะ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็น รู้จักการแก้ปัญหา โดยผสมความรู้ในสาระต่าง ๆ อย่างสมดุล จัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความสนใจที่อยากจะเรียนรู้ ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 1-6) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่ให้ความสำคัญของการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม เพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทยอย่างถ้วนหน้า สามารถพึ่งตนเองและก้าวทันโลก โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 6)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ข้อ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงานรักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4-7) ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลในการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน 4 ระดับ ประกอบด้วยระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 2-7)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนต้องเรียนตลอดหลักสูตร ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตาม สภาพแวดล้อม การจัดทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนและอดกลั้น ยอมรับ ในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของ ประเทศชาติและสังคมโลก ดังนั้นผู้เรียนจะต้องได้รับการเรียนรู้ รู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในชีวิตประจำวันได้ จำเป็นต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ใช้เทคโนโลยีและ สารสนเทศต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์สามารถเรียนรู้และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเองอย่างมี ประสิทธิภาพ รู้จักการทำงานร่วมกันตามระบอบประชาธิปไตยบนพื้นฐานของหลักคุณธรรม ครูผู้สอน จึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ต้องรู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย รวมทั้ง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งเสริมและตอบสนองความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งยังให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษามีจุดเน้นที่ต้องการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย สนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง สร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียน เกิดความรัก และความภูมิใจ อนุรักษ์และส่งเสริมท้องถิ่นที่ตนเองอาศัย เพื่อให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ ในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ผู้เรียนต้องมีความสามารถและทักษะการอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง ทักษะการคิดพื้นฐาน ทักษะชีวิต การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2553 : 1-5) ได้กำหนดแนวทางการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ว่าจะต้องได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัดของตน ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคมประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง และสภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นไทย ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข มีการปลูกฝังและให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย โดยเริ่มตั้งแต่ระดับชั้นเรียน ห้องเรียนและระดับสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต (กรมวิชาการ. 2545 : 14) จากการประเมินผลการเรียนรู้ในปีการศึกษา 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของกลุ่มโรงเรียนนาสะแบง - นาแสง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.80 (กลุ่มโรงเรียนนาสะแบง-นาแสง. 2554 : 1-7) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดังกล่าวต่ำกว่าเกณฑ์ของกลุ่มโรงเรียนตั้งไว้ คือ ร้อยละ 85.00

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ตามแนวคิด Constructivism เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่ม ที่มีความสามารถที่แตกต่างกันรวมกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุน

ให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้การเรียนรู้แบบร่วมมือยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีมตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สามารถปรับตัวให้อยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ทศนา แฉมมณี. 2553 : 265-266) เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีอยู่หลากหลาย มีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละรูปแบบ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552 : 115-116) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ เป็นอีกเทคนิคหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่กำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกันแบบกลุ่มเล็กๆ โดยลดความสามารถและให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มทุกคนมีความรับผิดชอบช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของกลุ่ม รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ เน้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนาการระบอบการคิด การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้สอนแบ่งผู้เรียนในห้องออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน แต่ละกลุ่มให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากันทุกกลุ่มและสมาชิกกลุ่มมีความสามารถละกัน (นาตยา ปิลันธนานนท์. 2543 : 209-213) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีการจัดกลุ่มการทำงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน โดยการจัดสถานการณ์ และบรรยากาศให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีความแตกต่างทางด้านสติปัญญาหรือความถนัด และสมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองและของสมาชิกและในกลุ่มรับผิดชอบความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ความสำเร็จของกลุ่มพิจารณาได้จากความสำเร็จในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม ทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งได้รับการปลูกฝังให้มีความเสียสละในการดูแลรับผิดชอบสมาชิกในกลุ่ม ไม่เห็นแก่ตัว นักเรียนที่เรียนอ่อนก็จะได้รับการดูแลจากสมาชิกในกลุ่ม จนทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นสภาพที่มีความเหมาะสมที่อยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนลงมอปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากร การเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2554 : 93 - 94) ทั้งนี้การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้แนวคิดการต่อภาพชิ้นส่วนหรือจิกซอว์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับปฏิสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานของการเรียน และข้อดีของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ คือ ส่งเสริมความเป็นอิสระของนักเรียน ส่งเสริมการเรียนแบบกลุ่มส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อกลุ่ม หลีกเลี่ยงการครอบงำของสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและช่วยการประเมินผลผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ใช้ได้กับการเรียนทุกวิชาและมีประสิทธิผลยิ่งกักิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านกาแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ การคิดแบบหลากหลาย การปฏิบัติภารกิจที่ซับซ้อน การเน้นคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างประชาธิปไตยในชั้นเรียน ทักษะทางสังคม การสร้างนิสัยความรับผิดชอบต่อร่วมกัน และความร่วมมือกันภายในกลุ่ม และสามารถนำไปใช้สอนในวิชาที่มีเนื้อหาหลายรูปแบบ สามารถนำไปปรับปรุงใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนได้หลายกลุ่มอายุ (วัฒนาพร ระวังทุกข์. 2545 : 174) การเรียนโดยใช้แนวคิดการต่อภาพชิ้น หรือจิกซอว์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือ และถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเทคนิคจิกซอร์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกันในกลุ่มมากขึ้น โดยสมาชิกในกลุ่มแต่ละความสามารถ ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้ศึกษาเรื่องที่กำหนดและได้รับหัวข้อซึ่งเรียกว่ากลุ่มบ้าน จากนั้นจะแยกไปศึกษาเนื้อหาโดยละเอียดซึ่งเรียกว่าผู้เชี่ยวชาญ เมื่อผู้เรียนทุกคนอ่านเนื้อเรื่องจบในหัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายในหัวข้อนั้นหลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญก็จะกลับมายังทีมของตน เพื่ออธิบายส่วนที่ตนรู้ให้คนอื่น ๆ และในที่สุดทุกคนต้องมีความรู้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด หัวใจของจิกซอร์ คือ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาความรู้จากผู้เรียนคนอื่น ๆ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องรับผิดชอบต่อการเรียนการทำงานร่วมกัน ทำให้พัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานที่นักเรียนมีการเคลื่อนไหวและแสดงออกระหว่างเรียนซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน และการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มยังช่วยสลายพฤติกรรมเรียนที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนในให้มีความรักสามัคคี และช่วยเหลือกันเพื่อช่วยให้กลุ่มของตนเองเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เนตรนภา จวบบุญ. 2553 : 4-5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญ เป็นอย่างยิ่งกับปฏิสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานของนักเรียน ส่งเสริมความเป็นอิสระของนักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม หลีกเลี่ยงการครอบงำของสมาชิกคนใดคนหนึ่ง ทำให้เกิดการยอมรับและความเข้าใจจากสมาชิกในกลุ่ม ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าต้องการที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ มีการปรับเนื้อหา ให้เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและน่าสนใจ โดยเน้นความเป็นไทย มีการปลูกฝังค่านิยมรักความเป็นไทย และสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับพื้นฐานประชาธิปไตยในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนาระบบการคิด การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีมตามระบอบประชาธิปไตย สามารถปรับตัวให้อยู่กับผู้อื่นได้ เสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ กล้าแสดงออก และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น มีทักษะและกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข จะส่งให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มโรงเรียนนาสะแบง-นาแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 119 คน จาก 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหนองจิก โรงเรียนบ้านนาแสง โรงเรียนบ้านหนองบัวงาม โรงเรียนบ้านนาคำแคน โรงเรียนบ้านคำไชยวาล โรงเรียนกัลยาณวิวัฒนา 2 และโรงเรียนบ้านนาสะแบง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านหนองจิก ตำบลนาสะแบง อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เนื่องจากโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนใกล้เคียงกัน สภาพการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน มีการจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถกัน คือในแต่ละห้องจะมีทั้งนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำอยู่ร่วมกัน ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสุ่มได้โรงเรียนบ้านหนองจิกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการศึกษาค้นคว้าในปีการศึกษา 2554 โดยเริ่มทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 12 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่ได้รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไว้

4. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย

4.1 การปกครองระบอบประชาธิปไตย	จำนวน 2 ชั่วโมง
4.2 ผู้นำและผู้ตามในสังคมประชาธิปไตย	จำนวน 2 ชั่วโมง
4.3 พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	จำนวน 2 ชั่วโมง
4.4 สิทธิพื้นฐานของเด็ก	จำนวน 2 ชั่วโมง
4.5 วัฒนธรรมท้องถิ่น	จำนวน 2 ชั่วโมง
4.6 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	จำนวน 2 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีเนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ขั้นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยปรับให้มีความเหมาะสมและเข้ากับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 6 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน จำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เรียนรู้ร่วมกันโดยครูแบ่งบทเรียนออกเป็นเรื่องย่อย ๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม โดยตั้งชื่อกลุ่มนี้ว่า กลุ่มประจำ จะได้ชื่อสมาชิกกลุ่มว่า กลุ่มประจำ 1 กลุ่มประจำ 2 กลุ่มประจำ 3 กลุ่มประจำ 4 กลุ่มประจำ 5 สมาชิกของแต่ละกลุ่มประจำแบ่งหัวข้อในการศึกษาคนละหัวข้อแล้วให้สมาชิกที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันของทุกกลุ่มประจำไปศึกษา โดยตั้งชื่อกลุ่มที่ได้หัวข้อเดียวกันว่า กลุ่มเชี่ยวชาญ และจะได้ชื่อกลุ่มใหม่ว่ากลุ่มเชี่ยวชาญ 1 กลุ่มเชี่ยวชาญ 2 กลุ่มเชี่ยวชาญ 3 กลุ่มเชี่ยวชาญ 4 เมื่อกลุ่มเชี่ยวชาญศึกษาและอภิปรายผลร่วมกันจนเกิดความเข้าใจแล้วจึงกลับไปรายงานผลให้สมาชิกในกลุ่มเดิมคือกลุ่มประจำฟังที่ละหัวข้อจนครบถ้วน เมื่อจบบทเรียนครูจะทำการทดสอบความรู้ซึ่งสามารถจัดการเรียนการสอนตามลำดับ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ จำนวน 5 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ครูแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นตอนให้เท่ากับจำนวนกลุ่มและจำนวนสมาชิกในกลุ่ม

1.2 จัดกลุ่มนักเรียนโดยให้มีความสามารถต่างกัน เรียกว่า กลุ่มประจำ

1.3 ผู้เรียนที่ได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มประจำมานั่งด้วยกัน เพื่อทำงานและศึกษาด้วยกันเรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สมาชิกกลุ่มเชี่ยวชาญศึกษาหาความรู้และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเชี่ยวชาญได้รับความรู้และสามารถไปถ่ายทอดให้สมาชิกในกลุ่มประจำได้

1.4 สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลับไปกลุ่มเดิมคือ กลุ่มประจำของตน สมาชิกแต่ละกลุ่มประจำช่วยกันสรุปเพื่อเตรียมนำเสนอผลงาน

1.5 ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาและให้คะแนนเป็นรายบุคคล ครูนำคะแนนที่ประเมินรายบุคคลมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม

2. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของกระบวนการและ

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ใบงานและการทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ซึ่งได้ค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งได้ค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จ ความสมหวังในการเรียนรู้ ทั้งความรู้ ความเข้าใจ คุณลักษณะหรือทักษะความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคลที่เปลี่ยนแปลงหลังจากได้รับประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ ซึ่งประเมินได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นจะทำให้แยกกลุ่มของนักเรียนที่ถูกประเมินออกเป็นระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง

4. ค่าดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์
5. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
7. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (โรงเรียนบ้านหนองจิก. 2553 : 1-125) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ

1.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

1.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม การแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

1.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

1.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

2. วิสัยทัศน์

2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นศาสตร์ของสหวิทยาการ โดยการบูรณาการของหลาย ๆ ศาสตร์ เพื่อมุ่งให้เยาวชนเป็นผู้ที่มีการศึกษา พร้อมที่จะเป็นผู้นำ เป็นผู้มีส่วนร่วมและเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบโดย

- 1) นำความรู้จากอดีตมาสร้างความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อการตัดสินใจในการเป็นพลเมืองที่ดี
- 2) นำความรู้เกี่ยวกับโลกของเรามาสร้างความเข้าใจในกระบวนการก่อเกิดสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เพื่อการตัดสินใจในการดำรงชีวิตในสังคม
- 3) นำความรู้เรื่องการเมืองการปกครองมาตัดสินใจเกี่ยวกับการปกครองชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติของตน
- 4) นำความรู้เรื่องการผลิต การแจกจ่าย การบริโภคสินค้าและบริการ มาตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อดำรงชีวิต เพื่อการประกอบอาชีพและการอยู่ในสังคม
- 5) นำความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของจริยธรรม ศาสนา มาตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- 6) นำวิธีการทางสังคมศาสตร์มาค้นหาคำตอบเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในสังคม และกำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติที่สร้างสรรค์ต่อส่วนรวม

ดังนั้นเยาวชนจำเป็นต้องศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ใช้ความรู้ที่มีความหมาย เพื่อการตัดสินใจในการสำรวจ ตรวจสอบการสืบค้น การสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ และนำทางตนเองและผู้อื่นเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนรู้สู่โลกแห่งความเป็นจริง เข้าใจสังคมที่สลับซับซ้อนสามารถปกครองดูแลตนเอง รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของโลกได้

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้บูรณาการสรรพความรู้ กระบวนการและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ตามเป้าหมายของท้องถิ่น และประเทศชาติ เชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกัน

2.3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้เรียนได้อภิปรายประเด็นปัญหาพร้อมสมัยร่วมกับเพื่อนและผู้ใหญ่ สามารถแสดงจุดยืน ในค่านิยม จริยธรรมของตนอย่างเปิดเผยและจริงใจ ขณะเดียวกันก็รับฟังเหตุผลของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนอย่างตั้งใจ

2.4 การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นบรรยากาศของการส่งเสริมการคิดขั้นสูงในประเด็นหัวข้อที่ลึกซึ้ง ท้าทาย ผู้สอนปฏิบัติต่อนักเรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมาย นักเรียนได้รับการประเมินผลที่เน้นการนำความรู้มาไปประยุกต์ใช้ ตามสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในการดำเนินชีวิต

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

- 3.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 3.2 ซื่อสัตย์สุจริต
- 3.3 มีวินัย
- 3.4 ใฝ่เรียนรู้
- 3.5 อยู่อย่างพอเพียง
- 3.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 3.7 รักความเป็นไทย
- 3.8 มีจิตสาธารณะ

4. การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ดังนี้

4.1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือการนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

4.2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตในสังคมไทย และสังคมโลก

4.3 เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่ายและการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.4 ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจาก เหตุการณ์ที่สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงแบบต่างๆ ในอดีต ความเป็นมา ของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

4.5 ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของ ประเทศไทยและภูมิอากาศของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่ง ต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์ สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

5. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

- 1) มีความรู้เรื่องของจังหวัด ภาคและประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมและสภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย
- 2) มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลัก คำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธีและพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น
- 3) ปฏิบัติตนตามสภาพ บทบาท สิทธิ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น ตนเองมากยิ่งขึ้น
- 4) สามารถเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัด และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำ ความเข้าใจในภูมิภาค ชักโลกตะวันออก และตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

6. สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ตลอดระยะเวลาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น กลุ่ม สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณภาพ และมีจุดเน้นเมื่อผู้เรียนเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัด ดังนี้

มาตรฐานตัวชี้วัด / ตัวชี้วัด / ระดับชั้น จำนวน 30 ตัวชี้วัด

ส 1.1	ป.4/1 - ป.4/8	จำนวน	8	ตัวชี้วัด
ส 1.2	ป.4/1 - ป.4/3	จำนวน	3	ตัวชี้วัด
ส 2.1	ป.4/1 - ป.4/5	จำนวน	5	ตัวชี้วัด
ส 2.2	ป.4/1 - ป.4/3	จำนวน	3	ตัวชี้วัด
ส 3.1	ป.4/1 - ป.4/3	จำนวน	3	ตัวชี้วัด
ส 3.2	ป.4/1 - ป.4/2	จำนวน	2	ตัวชี้วัด
ส 5.1	ป.4/1 - ป.4/3	จำนวน	3	ตัวชี้วัด
ส 5.2	ป.4/1 - ป.4/3	จำนวน	3	ตัวชี้วัด

6.1 สารระการเรียนรู้

สารระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสารระการเรียนรู้ กลุ่มสารระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

สารระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตาม หลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด 1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

สารระการเรียนรู้แกนกลาง

พระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ ศึกษาหลักธรรม เป็นที่ประกอบศาสนพิธี เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม

ตัวชี้วัด 2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุลหกรรมจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติ ศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

สารระการเรียนรู้แกนกลาง

สรุปรูปพุทธประวัติ ตรัสรู้ ประกาศธรรม

ตัวชี้วัด 3 เห็นคุณค่า และปฏิบัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิด จากประวัติสาวก ชาดก /เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด

สารระการเรียนรู้แกนกลาง

1. พระอรุเวลกัสสปะ
2. กุฎิพุกชาดก
3. มหาอุกกุสชาดก
4. สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก
5. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ตัวชี้วัด 4 แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

สารระการเรียนรู้แกนกลาง

1. พระรัตนตรัย
2. พระพุทธ
3. พระธรรม
4. พระสงฆ์
5. ไตรสิกขา
6. การทำความดี
7. พุทธศาสนสุภาษิต

ตัวชี้วัด 5 ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและ ชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ตัวอย่างการกระทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว ในโรงเรียนและ
ในชุมชน

ตัวชี้วัด 6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิใน
พระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญ คุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา

- รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา
- รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
- ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ
- ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น

กลิ่นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มีกระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์

- ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

ตัวชี้วัด 7 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็น
ชาติได้อย่างสมานฉันท์

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

- เบญจศีล เบญจธรรม
- ทุจจิต 3 สุจจิต 3
- พรหมวิหาร 4
- มงคล 38
- เคารพ
- ถ่อมตน
- ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน
- พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ทำให้เกิดสุข เมตตาดธรรมค้ำจุน

โลก

ตัวชี้วัด 8 อธิบายประวัติศาสตร์ศาสดาของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ประวัติศาสตร์ศาสดา

- พระพุทธเจ้า
- มุฮัมมัด
- พระเยซู

มาตรฐาน ส 1. 2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรง
รักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด 1 อภิปรายความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของ
ศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของศาสนสถาน
- การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน
- การบำรุงรักษาศาสนสถาน

ตัวชี้วัด 2 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ
- การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่างๆ

ตัวชี้วัด 3 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่

กำหนดได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การอาราธนาศีล
- การอาราธนาธรรม
- การอาราธนาพระปริตร
- ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่
ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่าง
สันติสุข

ตัวชี้วัด 1 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง
- แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน

ตัวชี้วัด 2 ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

- บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ
 - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก
- การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพและประโยชน์ของ

การทำงานเป็นกลุ่ม

ตัวชี้วัด 3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิ
ที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

ตัวชี้วัด 4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกายภาษา

อาหาร

ตัวชี้วัด 5 เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน
- แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัดที่ 1 อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อำนาจอธิปไตย
- ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ตัวชี้วัด 2 อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง

ตัวชี้วัด 3 อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย
- ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

สาระที่ 3 : เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด 1 ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- สินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ
- ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ

ผู้ขาย และตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า

ตัวชี้วัด 2 บอกสิทธิพื้นฐานและรักษามลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค
- สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ
- หลักการและวิธีการเลือกบริโภคสินค้า

ตัวชี้วัด 3 อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ของตนเอง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- หลักการเศรษฐกิจพอเพียง
- เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์
ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด 1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน
- การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์
ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกักหนี้อิน

- การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน

ตัวชี้วัด 2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ความหมายและประเภทของเงิน
- หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ
- สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง
ซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา
วิเคราะห์

สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 1 ใช้แผนที่ ภาพถ่าย ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพของจังหวัดตนเอง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

แผนที่/ภาพถ่าย ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง

ตัวชี้วัด 2 ระบุแหล่งทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัดของตนเองด้วยแผนที่

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ตำแหน่ง ระยะทางและทิศของทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัดของตนเอง

ตัวชี้วัด 3 ใช้แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- แผนที่แสดงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด
- ลักษณะทางกายภาพ ที่มีผลต่อสภาพสังคมของจังหวัด

มาตรฐาน ส 5. 2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด 1 อธิบายสภาพ แวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต
ของคนในจังหวัด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

สภาพ แวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคน
ในจังหวัด เช่น ลักษณะบ้าน อาหาร

ตัวชี้วัด 2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพ แวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการ
เปลี่ยนแปลงนั้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
เช่น การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น

ตัวชี้วัด 3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัด

7. แนวทางการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 25-27) ได้ให้แนวทางการ
จัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1.1 การเลือกสื่อ สื่อการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้ ต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน
เหมาะสมกับความรู้ ประสบการณ์ ระดับชั้น วัย สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกและเลือก
สื่อที่หาง่ายและมีประสิทธิภาพ

1.2 การเตรียมสื่อ ก่อนนำสื่อไปใช้ ครูต้องศึกษาบทเรียน แผนการสอน เลือก
สื่อที่จะใช้และวิธีการใช้สื่อ ตลอดจนต้องเตรียมตัวนักเรียนให้พร้อม

1.3 การนำเสนอสื่อ การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคำนึงเสมอว่า
สื่อที่เตรียมมานั้นเป็นเครื่องช่วยครูและนักเรียนในการเรียนการสอนได้ การใช้สื่อต้องให้เหมาะสมกับ
จุดมุ่งหมายของบทเรียน เนื้อหากระบวนการเรียนการสอน ระยะเวลา จิตวิทยาการเรียนรู้และลักษณะ
ของครูผู้สอน

1.4 การประเมินการใช้สื่อ ทุกครั้งที่ใช้สื่อประกอบการสอนแล้วจำเป็นต้องมีการ
ประเมินการใช้สื่อว่าได้ผลบรรลุเป้าหมายเพียงใด ควรมีการปรับปรุงอย่างไร แล้วเขียนเป็นข้อเสนอแนะไว้

2. การวัดและประเมินผล

การวัดผลและการประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ
มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนในด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรม และการ
ทดสอบควบคุมไปกับกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ มีรูปแบบการวัดผลและการ
ประเมินผล ที่สามารถตรวจสอบว่า กระบวนการเรียนรู้ได้พัฒนาผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่
กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการด้านทัศนคติ

ผู้สอนควรเตรียมการสำหรับการวัดผลและประเมินตามสภาพจริง ในการประเมินผลสามารถประเมินได้ ทั้งในระหว่างดำเนินกิจกรรม และหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 29) สรุปไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลจากการเรียนการสอน หรือมวล ประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในด้านต่างๆ ของสมรรถภาพสมอง

ธีรฤทธิ เอกะกุล. (2542 : 49) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จ ที่เกิดจากการเรียนรู้ในเรื่องใด ๆ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือเครื่องมือวัดทางด้านจิตวิทยา

ไพศาล หวังพาณิชย์ (2543 : 137) สรุปไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรม หรือจากการสอบ การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการ ตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร

กรมวิชาการ (2544 : 11) ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความสำเร็จหรือความสามารถ ในการกระทำใด ๆ ที่ต้องอาศัยทักษะหรือมีฉะนั้นต้องอาศัยความรู้ในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2544 : 25) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะของความรู้ความสามารถของบุคคลที่เปลี่ยนแปลงหลังจากได้รับประสบการณ์ จากการเรียนการสอน หรือการฝึกอบรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของ สมรรถภาพทางสมอง ในการจัดการเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 (2553 : 36) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นความสำเร็จ ความสมหวังในการเรียนรู้ที่รวมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการของแต่ละบุคคลที่ประเมินได้จากแบบทดสอบหรือการทำงาน ที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความสำเร็จ ความสมหวังในการเรียนรู้ ทั้งความรู้ ความเข้าใจ คุณลักษณะหรือทักษะความสามารถของแต่ละบุคคลที่เปลี่ยนแปลงหลังจาก ได้รับประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประเมินได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นจะทำให้แยกกลุ่มของนักเรียนที่ถูกประเมินออกเป็นระดับต่างๆ เช่น ต่ำ ปานกลาง สูง เป็นต้น

2. เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา (2548 : 53-55) ได้แบ่งเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน ออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 แบบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่วๆ ไปในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา

2.2 แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไป แบบทดสอบชนิดนี้จะต้องผ่านการวิเคราะห์แล้วว่ามีคุณภาพดี มีมาตรฐาน คือมีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ และมาตรฐานในการแปลความหมายคะแนน

ฉลาด จันทรสุมภ์ดี และทองสง่า ผ่องแผ้ว (2550 : 109) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ความคิด ความสามารถเชิงวิชาการจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นหลัก ซึ่งขึ้นอยู่กับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการวัด ปกติจะแบ่งเป็น 6 ด้านคือ วัดด้านความรู้ความจำ (Knowledge) วัดด้านความเข้าใจ (Comprehension) วัดด้านการวิเคราะห์ (Analysis) วัดด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) วัดด้านการประเมินค่า (Evaluation) จะใช้แบบทดสอบประเภทอัตนัย หรือปรนัยก็ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่คำถามซึ่งต่อไปนี้เป็นตัวอย่างข้อคำถามของแบบทดสอบประเภทปรนัย ดังนี้

1. ข้อคำถามวัดความรู้-ความจำ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถที่ระลึกออกมาได้ หรือจำได้ เช่น ถามคำศัพท์ นิยาม สถานที่ เวลา ขนาด ปริมาณ บุคคล ระเบียบ ลำดับขั้นของการทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าสอนมาแล้วจึงนำมาถาม และถือว่าเป็นการวัดความจำเท่านั้น

2. ข้อคำถามวัดความเข้าใจ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการจับใจความสำคัญ จากเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการจับใจความการแปลความหมาย การตีความหมาย และการขยายความของข้อความ คำ เรื่องราว เหตุการณ์ ภาพ ฯลฯ

3. ข้อคำถามวัดการนำไปใช้ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่

4. ข้อคำถามวัดการวิเคราะห์ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อยๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์สิ่งใด นอกจากนั้นยังบอกถึงว่าส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้น แต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด จะเห็นได้ว่าความสามารถในด้านการวิเคราะห์จะมากไปด้วยการหาเหตุผลมาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ และพยายามมองให้ลึกไปถึงแก่นแท้ของเนื้อหาและเหตุการณ์นั้น ๆ การวิเคราะห์จึงต้องอาศัยพฤติกรรมด้าน ความจำ และความเข้าใจมาประกอบการพิจารณา

5. ข้อคำถามวัดการสังเคราะห์ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการผสมส่วนย่อยๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน เป็นการวัดว่านักเรียนจะสามารถนำเอาความรู้แต่ละลักษณะ คำถามประเภทนี้จะถามเกี่ยวกับการสังเคราะห์ข้อความการวางแผนและสังเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นคำถามที่จะดึงดูดว่าใครมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากเพียงใด

6. ข้อคำถามวัดการประเมินค่า เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการวินิจฉัยดี ราคาโดยสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ สิ่งที่ตีค่าอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ ผลงานต่างๆหรือเป็นความคิดเห็นก็ได้ การประเมินค่านั้นอาศัยเกณฑ์และมาตรฐานไปประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดเสมอว่าสิ่งนั้นดี ไม่ดีว่าดีและเพราะเหตุใดจึงดี หรือไม่มี ข้อคำถามอาจจะอยู่ในรูปของการประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ภายใน หรือ การประเมินค่าที่อาศัยเกณฑ์ภายนอกตัดสินก็ได้

สมนึก ภัททิยธนี และคณะ. (2548 : 48-50) เนื่องจากการสอนมีความสำคัญต่อชีวิตการศึกษาของนักเรียนเป็นอันมากในฐานะที่เราเป็นผู้สร้างและใช้แบบทดสอบนั้นๆ กับเด็ก จึงมีความจำเป็นที่เราจะต้องมีหลักเกณฑ์สำหรับยึดถือว่าแบบทดสอบที่ดีนั้นจะต้องมีคุณลักษณะ 10 ประการคือ

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงจุดประสงค์แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือแบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราต้องการวัดได้ถูกต้องตามความมุ่งหมาย ซึ่งจำแนกออกเป็น
 - 1.1 เที่ยงตรงตามเนื้อหา
 - 1.2 เที่ยงตรงตามโครงสร้าง
 - 1.3 เที่ยงตรงตามสภาพ
 - 1.4 เที่ยงตรงตามพยากรณ์
 2. ต้องยุติธรรม (Fair) หมายถึง โจทย์คำถามทั้งหลายไม่มีช่องทางแนะให้เด็กเดาคำตอบได้ ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านที่จะดูตำราแต่ตอบได้ดี
 3. ต้องถามลึก (Searching) เป็นการวัดความลึกของวิทยาการตามแนวตั้งมากกว่าจะจัดตามแนวความกว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด โดยจะถามลึกตั้งแต่ระดับความเข้าใจในการแปลความตีความและขยายความลงไป
 4. ต้องช่วยเป็นเยี่ยงอย่าง (Exemplary) เป็นคำถามที่มีลักษณะท้าทายเชิญชวนให้คิด เด็กสอบแล้วมีความอยากรู้อะไรให้กว้างยิ่งขึ้นไปอีก
 5. ต้องจำเพาะเจาะจง เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าครุถามถึงอะไรหรือให้คิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ
 6. ต้องเป็นปรนัย (Objectivity) มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ
 - 6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำถาม
 - 6.2 แจ่มชัดในตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน
 - 6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน
 7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงจะเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลา แรงงาน และเงินน้อยที่สุด
 8. ต้องยากพอเหมาะ
 9. ต้องมีอำนาจจำแนก (discrimination) คือ ความสามารถของข้อสอบในการแยกคนออกเป็นสองกลุ่ม
 10. ต้องมีความเชื่อมั่น (Reliability) คือคงเส้นคงวาในการวัด วัดกี่ครั้งก็ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกัน
3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2544 : 103) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามี 6 ด้าน ดังนี้
1. คุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ ความพร้อมทางด้านร่างกาย และสติปัญญา ความสามารถทางด้านทักษะร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ เช่น ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติ

ค่านิยม ความรู้สึกนึกคิดกับตนเอง ความเข้าใจสถานการณ์

2. คุณลักษณะของผู้สอน ได้แก่ สติปัญญาระดับการศึกษา ความรู้ในวิชาที่สอน การพัฒนาความรู้ ทักษะทางร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ เช่น ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติ ค่านิยม ความรู้สึกนึกคิดกับตนเอง ความเข้าใจสถานการณ์

3. พฤติกรรมระหว่างผู้สอนกับนักเรียน ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการสอน เช่น วิธีสอน ปฏิสัมพันธ์ทางด้านความรู้และความคิด

4. คุณลักษณะของกลุ่ม ได้แก่ โครงสร้าง ความสามัคคี และการเป็นผู้นำ

5. คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัว ได้แก่ การตอบสนอง เครื่องมือ อุปกรณ์

6. แรงผลักดันจากภายนอก ได้แก่ ครอบครัว สิ่งแวดล้อมทางสังคม

ชนาธิป พรกุล (2551: 37) กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. พฤติกรรมทางด้านความรู้และความคิด หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของนักเรียนที่มีมาก่อน

2. คุณลักษณะทางจิตใจ หมายถึงแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชาและสถาบันการยอมรับความสามารถของตนเอง เป็นต้น

3. คุณภาพการเรียนรู้ หมายถึง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับ ได้แก่ คำแนะนำการปฏิบัติ และแรงเสริมของผู้ที่สอนที่มีต่อนักเรียน

กาญจนา วัฒนอายุ (2548 : 50) กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามี 4 ประการ ดังนี้

1. บรรยากาศในชั้นเรียน ได้แก่ รูปแบบการจัดชั้นเรียน ความพึงพอใจต่อห้องเรียน ความพึงพอใจต่อครูผู้สอน

2. วิธีการหรือลักษณะของครู ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้ของครู ลักษณะท่าทาง และบุคลิกภาพของครู ที่สอดคล้องกับการทำงาน

3. การคาดหวังของครู ครูที่มีการคาดหวังสูงจะทำให้เขามีความตั้งใจต่อการทำงานสูง แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ มาให้นักเรียนอยู่เสมอ และทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้

4. การใช้เวลาของนักเรียน นักเรียนที่ทุ่มเทและใช้เวลาเรียนอย่างเต็มที่ที่จะมีความสนใจอยากจะเรียนรู้เนื้อหาการเรียน การเรียนก็จะดีขึ้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างรวมกัน ได้แก่ ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียน สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศการพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546 : 85-87) กล่าวว่าลักษณะสำคัญของการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ ดังนี้

1. สมาชิกกลุ่มมีลักษณะแตกต่างกัน อาจเป็นด้านสติปัญญา ภูมิหลัง และ ความถนัด เพื่อให้การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดที่หลากหลาย กลุ่มมีโอกาสช่วยเหลือพึ่งพากันได้ อย่างราบรื่น

2. สมาชิกแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง และของเพื่อนที่เป็น สมาชิกในกลุ่ม มีการช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องของกันและกัน จนแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนเกิดการ เรียนรู้บทเรียนอย่างที่สามารถตรวจสอบเป็นรายบุคคลได้

3. ความสำเร็จของกลุ่มพิจารณาจากผลสำเร็จในการเรียนรู้ของสมาชิก แต่ละคน กลุ่มจะได้รับความสำเร็จเมื่อสมาชิกทุกคนมีคะแนนหรือผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. การเรียนร่วมกันเน้นการใช้กระบวนการกลุ่มทุกคนยอมรับและทำตามบทบาท และหน้าที่ของตน เคารพและยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันไว้วางใจกัน ช่วยเหลือแลกเปลี่ยนและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

ชนาธิป พรกุล (2551 : 36) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ ที่เกิดจากการทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

ทิตินา แคมมณี (2551 : 98- 99) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ คือ การเรียนเป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้ เพื่อไปสู่ เป้าหมายของกลุ่ม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 19) กล่าวเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยมีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกกลุ่มจะมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอน และช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ เป้าหมายของกลุ่ม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2552 : 99) ได้กล่าวถึงการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้แบบกลุ่มย่อยโดยสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

จิระพร ชะโน (2554 : 27) ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้น กระบวนการกลุ่ม ไว้ว่า เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมี วัตถุประสงค์ร่วมกัน และมีการดำเนินงานร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตน อย่างเหมาะสม และมีกระบวนการทำงานที่ดี เพื่อให้กลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม และขยายขอบเขตการเรียนรู้ ให้กว้าง

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งซึ่งยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางของการเรียนรู้ มีการจัดนักเรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยคำนึงถึงความสามารถ ของผู้เรียนและจะต้องปฏิสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น เคารพและยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ความมีเมตตากรุณา ความเอื้อเพื่อ

การช่วยกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบการทำงานของตนเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อเป้าหมายแห่งความสำเร็จของกลุ่ม

2. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Theory of Cooperative)

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 182-184) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีการเสริมแรง(Reinforcement theory) ของสกินเนอร์ มีแนวคิดว่าการกระทำใด ๆ ที่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำใด ๆ ที่ไม่ได้รับการเสริมแรงมีแนวโน้มที่จะลดลงและหายไปในที่สุดแรงส่วน การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกจะได้มอบหมายหน้าที่ทุกคน และยึดหลักว่าความสำเร็จของตนคือความสำเร็จของกลุ่ม ดังนั้นการทำงานจะต้องมีการให้กำลังใจกัน เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทำงานให้ดีที่สุดเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) มีแนวคิดที่คนเราเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเราอยู่เสมอ การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเหมือนกับการอยู่ในสังคมหนึ่ง ซึ่งการทำงานแบบร่วมมือจะเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นสมาชิกจะต้องให้ความช่วยเหลือกัน ทั้งการมีน้ำใจเมตตากรุณา การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรู้จักเกรงใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา ซึ่งเป็นการปลูกฝังพฤติกรรมที่เหมาะสม อันจะส่งผลดีต่อไปในอนาคต

3. ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ มีแนวคิดที่มนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการจะสนองความต้องการให้ตนเอง และความต้องการจะได้รับการตอบสนองก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นต้นได้รับการตอบสนองก่อน การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้รับการยอมรับจากกลุ่ม โดยใช้ความสามารถเฉพาะตัวและศักยภาพของตนเองร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการพัฒนาสมรรถภาพ ทั้ง 3 ด้านไปพร้อมกัน คือ ความรู้ ความรู้สึก ทักษะ ซึ่งเป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกดีต่อตนเอง มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อกลุ่ม

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive theory) มีแนวคิดที่ทุกคนเกิดมาพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้เกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมและมีการพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ จนสามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่เน้นการช่วยเหลือ ร่วมกันคิดแก้ปัญหา นั่นคือ ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดความรู้ความเข้าใจ

ติศนา แคมมณี (2553 : 98-105) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ประกอบด้วย

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence) การเรียนรู้แบบ

กลุ่มร่วมมือ จะต้องมีความตระหนักว่าสมาชิกทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนในจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อ กลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและในขณะที่เดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วย เพื่อประโยชน์ร่วมกัน การจัดการกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face-to-face Promotive interaction) การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะหวังใจไว้วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่างๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

3. ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (Individual accountability) สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตนดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small-group Skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และไว้วางใจกันและกัน ซึ่งครูควรสอนและฝึกหัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยดำเนินงานไปได้

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม(Group Processing)กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำโดยครูหรือผู้เรียน หรือทั้งสองฝ่าย ซึ่งเป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงาน เพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับและช่วยฝึกทักษะการคิด คือสามารถที่จะประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

สรุปได้ว่า แนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือในการทำงานจะต้องรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้กำลังใจกัน เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทำงานให้ดีที่สุด มีการพัฒนาสมรรถภาพในด้านความรู้ ความรู้สึก ด้านทักษะ ไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ เน้นความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกดีต่อตนเอง มีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น เกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย ทั้งการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความมีเมตตากรุณา การมีน้ำใจการยอมรับ การให้คำชมเชย การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

3. หลักการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือกัน

3.1 หลักการพื้นฐานของการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ

หลักการพื้นฐานของการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ เน้นที่ผู้เรียนทุกคนทำงานร่วมกัน

มีความรับผิดชอบช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือไว้ ดังนี้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 185-186) การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือเป็นการเรียนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย องค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ประกอบด้วย

1. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในกลุ่ม (face-to-face interaction) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จของกันและกัน โดยการช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้น ยกย่อง ความมานะพยายามของกันและกัน ทำให้เกิดผลตามมาคือ มีกิจกรรมทางปัญญามีรูปแบบทางสังคม และเกิดการตอบสนองทางคำพูด และทำให้เกิดความสำเร็จของงาน

2. ความรับผิดชอบของสมาชิกของแต่ละคนที่จะช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการทำงาน

3. ทักษะการทำงานกลุ่มหรือทักษะทางสังคม (Cooperative social skill) ซึ่งผู้เรียนจะใช้ทักษะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การร่วมมือกัน การสื่อสาร การแบ่งปัน

4. ความสัมพันธ์ในทางบวก (Positive interdependence) ความสำเร็จของแต่ละคน เกิดจากการทำงานร่วมกันของสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม

5. กระบวนการกลุ่ม (group processing) สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของความสำเร็จในการทำงานสมาชิกในกลุ่ม

ชนาธิป พรกุล (2551 : 18) หลักการที่สำคัญของการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ คือ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจัดการเรียนรู้โดยการค้นพบด้วยตนเอง
3. ควรยึดความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรยึดกระบวนการกลุ่มและความร่วมมือภายในกลุ่ม

5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ หรือควรมีการเสริมแรง

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เป็นการทำงานร่วมกันของสมาชิกซึ่งสมาชิกจะเรียนรู้จากกันและกันการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มที่เป็นไปในทางบวกและพัฒนาความรู้สึกรู้สึกต่อตนเองและต่อคนอื่น ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในทุก ๆ ด้าน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

4. ความสำคัญของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 34) กล่าวว่า การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือเป็นวิธีการเรียนการสอนที่จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จ

ของกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจ แก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนแอกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการ เรียนของตนเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม สามารถนำมาใช้ได้กับการเรียนทุกวิชาและทุกระดับชั้น และจะมีประสิทธิผลยิ่งขึ้นกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านการแก้ปัญหา การกำหนด เป้าหมายในการเรียนรู้ การคิดแบบหลากหลาย การปฏิบัติภารกิจที่ซับซ้อน การเน้นคุณธรรม จริยธรรม การเสริมสร้างประชาธิปไตยในชั้นเรียนทักษะทางสังคม การสร้างนิสัยความรับผิดชอบร่วมกัน และความร่วมมือภายในกลุ่ม

จันทรา ตันติพิงศานุรักษ์ (2543 : 37-38) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นการพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเป็นการ ส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจน ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือมีข้อดีและ ประสิทธิภาพหลายประการ ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นของนักเรียน
2. ช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียน
3. ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
4. ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน
5. ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน
6. ช่วยให้นักเรียนมีการปรับตัวในสังคมดีขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเป็นวิธีการสอนอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมา ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน ทำหน้าที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความรับผิดชอบร่วมกัน ให้ประโยชน์ ต่อนักเรียนในการส่งเสริมทักษะทางสังคม การพูด ความรับผิดชอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ การแสดง ความคิดเห็น เคารพและยอมรับฟังข้อคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกคนมีความเท่า เทียมกัน ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกันคือความสำเร็จด้านการเรียนของกลุ่ม

5. เทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 178-193) กล่าวถึงเทคนิควิธีการใช้ในการเรียนแบบ กลุ่มร่วมมือ ประกอบด้วย

1. ปริศนาความคิด (Jigsaw) เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม เทคนิคนี้ใช้กันมากในรายวิชาที่ผู้เรียนต้องเรียน เนื้อหาวิชาตำราเรียน (เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย) ผู้เรียนที่ได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่ม มานั่งด้วยกันเพื่อทำงาน

2. ปริศนาความคิด 2 (Jigsaw 2) เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นจากเทคนิคเดิม โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนช่วยเหลือกันและพึ่งพากันในกลุ่มมากขึ้น กระบวนการของ Jigsaw 2 เหมือนเดิมทุกประการเพียงแต่ในช่วงของการประเมินผล ครูจะนำคะแนนของ ทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวม หรือค่าเฉลี่ยสูงสุด จะติดประกาศ ไว้ที่ป้ายประกาศของห้อง

3. กลุ่มร่วมมือแข่งขัน (Team-games-tournament) TGT เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในจุดประสงค์ที่ต้องการให้กลุ่มผู้เรียนได้ศึกษาประเด็นหรือปัญหาที่มีคำตอบถูกต้องเพียงคำตอบเดียวหรือมีคำตอบที่ถูกต้องชัดเจน เช่นการคำนวณทางคณิตศาสตร์ การใช้ภาษา ภูมิศาสตร์และทักษะการใช้แผนที่ และความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์

4. กลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team assisted individualization) (TAI) กิจกรรมนี้เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล มากกว่าการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่ม เหมาะสำหรับการสอนคณิตศาสตร์ การจัดกลุ่มผู้เรียนจะคล้ายกับเทคนิค STAD และ TGT แต่ในเทคนิคนี้ ผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้และทำงานตามระดับความสามารถของตน เมื่อทำงานในส่วนของตนเสร็จแล้วจึงจะไปจับคู่หรือเข้ากลุ่มทำงาน

5. กลุ่มสืบค้น (Group investigation : GI) เป็นเทคนิคการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือที่สำคัญอีกวิธีหนึ่งเป็นการจัดกลุ่มผู้เรียน เพื่อเตรียมการทำโครงการกลุ่มหรือทำงานที่ครอบคลุมหมายก่อนใช้เทคนิคนี้ ครูควรฝึกทักษะการสื่อสารและทักษะทางสังคมให้แก่ผู้เรียนก่อนเทคนิคนี้เหมาะสำหรับการสืบค้นความรู้หรือแก้ปัญหาเพื่อหาคำตอบในประเด็นหรือหัวข้อที่สนใจ เช่น การเรียนในวิชาชีววิทยา หรือสิ่งแวดล้อม

6. กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน (Learning together : LT) วิธีนี้เป็นวิธีที่เหมาะสมกับการสอนวิชาที่มีโจทย์ปัญหาการคำนวณ หรือการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ

7. กลุ่มร่วมกันคิด (Numbered heads together : NHT) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการทบทวนหรือตรวจสอบความเข้าใจ

หน่วยนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545 : 51-53) กล่าวว่าเทคนิคการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือที่นำมาประยุกต์ใช้และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมี ดังนี้

1. เล่นเลียนแบบ (Match mine) ให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งเรียงวัตถุเช่นเรียงวัตถุบนกระดานหมากรุก หรือแผ่นตารางที่คล้ายๆ กัน แล้วบอกให้เพื่อนเรียงให้เหมือนกันโดยไม่ให้ดูให้ทำตามคำบอกเท่านั้น เทคนิคนี้ใช้ประโยชน์ในการฝึกทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Building) ฝึกทักษะการใช้คำพูดและการเล่นบทบาทเพราะเด็กต้องเปลี่ยนกันเป็นผู้บอก

2. บัตรคำช่วยจำ (Color - corded co-co cards) เป็นวิธีการที่ฝึกให้เด็กจดจำข้อมูล เช่น ในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ให้แม่นยำยิ่งขึ้น โดยให้เด็กเล่นเกมโดยใช้บัตรคำถามที่แต่ละกลุ่มเตรียมมาเป็นผู้ถามและมีการให้คะแนนกลุ่มที่ตอบถูกต้องตามเฉลย แต่ต้องให้ออกาสกลุ่มปรึกษาและช่วยเหลือกันในการตอบ เมื่อตอบถูกต้องก็มีการปรบมือชมเชยประโยชน์ที่ได้ก็คือจดจำข้อเท็จจริงได้มาก เกิดกำลังใจและส่งเสริมการช่วยเหลือ (การตั้งชื่อกลุ่มอาจจะต้องเป็นชื่อสี เช่น กลุ่มสีฟ้า กลุ่มสีเทา เป็นต้น)

3. สัมภาษณ์ 3 ชั้น (Three-step interview) เด็กในกลุ่มจับคู่กัน 2 คู่ แต่ละคนถามเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะเรียน เช่น ความคิดเกี่ยวกับบทกลอน เรื่องที่อ่านหรือการสรุปบทความเป็นขั้นที่ 1 แล้วเปลี่ยนคนตอบมาเป็นคนถามเป็นขั้นที่ 2 หลังจากนั้นก็สลับกันเล่าให้กลุ่มฟังว่าพูดอะไรบ้างเป็นขั้นที่ 3 เทคนิคนี้ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การฟัง และการแสดงความคิดเห็น ตลอดทั้งการพัฒนาความคิดรวบยอดได้

4. เครือข่ายความคิด (Team word-webbing) แต่ละกลุ่มเขียนแนวความ

คิดหลักและองค์ประกอบย่อยของแนวความคิด พร้อมกับแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดหลัก กับองค์ประกอบบนแผ่นกระดาษ เป็นลักษณะของแผนภูมิความรู้ เทคนิคนี้ใช้ในการวิเคราะห์ ความคิด หรือผลออกไปสู่องค์ประกอบย่อยหรือเหตุทำให้เกิดความเข้าใจ ความเกี่ยวพันอันซับซ้อนระหว่าง ความคิดและองค์ประกอบต่างๆ หรือระหว่างผลกับเหตุหลายประการแล้วเสนอต่อชั้นหรือส่งครู ในทางสังคม แล้ว ทำให้เด็กรู้จักบทบาทที่ตนจะเล่นมากขึ้น

5. รอบโต๊ะ (Roundtable) ครูถามคำถามให้คนที่ 1 ตอบคำถามข้อที่ 1 คนที่ 2 ตอบข้อที่ 2 คนที่ 3 ตอบข้อที่ 3 และคนที่ 4 ตอบข้อที่ 4 ลงบนกระดาษ แต่ให้มีการปรึกษากันได้หลังจากนั้นจึงมีการตรวจจากการเฉลยของครู เทคนิคนี้เหมาะที่จะใช้กับการประเมินความรู้เก่า ทบทวนความจำ ถ้าเป็นงานที่ให้เด็กทำกันคนละส่วน ประโยชน์ทางสังคมก็คือ ทุกคนมีโอกาสทำและเป็นการสร้างทีมงานอีกด้วย

6. วงกลมซ้อน (Inside-outside circle) ให้นักเรียนนั่งหรือยืนเป็นรูปวงกลม 2 วง จำนวนเท่ากัน วงในหันหน้าออก วงนอกหันหน้าเข้า คนอยู่ตรงข้ามจับคู่กัน เมื่อครูถามคำถามทั้ง 2 คน ปรึกษากันและตอบคำถาม คำถามต่อไปครูให้ช่วยที่เปลี่ยนคู่กัน ทำอย่างนี้ต่อไปเทคนิคนี้ ใช้ตรวจสอบกับบทเรียนที่ต้องการตรวจสอบความเข้าใจ ทบทวนความรู้เก่า ทำให้นักเรียนมีโอกาส พบและปรึกษาเพื่อนแทบทุกคน

7. เพื่อนเรียน (Partners) เด็กในกลุ่มจับคู่กันไปปรึกษากับอีกคู่ในกลุ่มอื่นแล้ว นำความรู้ที่ได้มาปรึกษากับอีกคู่ในกลุ่มเดิมของตน เทคนิคนี้เหมาะสมกับการสอนบทเรียนใหม่ การพัฒนา แนวความคิดและเพิ่มความจำและเด็กก็มีโอกาสฝึกทักษะการสื่อสารและการนำเสนอข้อมูลด้วย

สรุปได้ว่า เทคนิคของการจัดการเรียนการสอนที่นิยมใช้กันในปัจจุบันมีอยู่ 7 เทคนิค คือเทคนิคปริศนาต่อภาพ (Jigsaw) เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบสัมฤทธิ์ (Student teams achievement division หรือ STAD) เทคนิคการจัดกลุ่มรายบุคคล (Teams assisted individualization หรือ TAI) เทคนิคโปรแกรมการร่วมมือในการอ่านและเขียน (Co-operative integrated reading and composition หรือ CIRC) เทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบ (Group investigations หรือ GI) เทคนิค การเรียนร่วมกัน (Learning together หรือ LT) และเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Teams-games-tournament หรือ TGT) ซึ่งแต่ละชนิดจะยึดหลักการเดียวกัน คือแบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็นกลุ่มโดยที่สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน ให้สมาชิกในกลุ่มได้ร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้อาศัยทักษะการทำงานร่วมกัน เพื่อความสำเร็จ ของกลุ่มๆ

6. ขั้นตอนการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ

ขั้นตอนในการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือนั้นไม่ว่าจะใช้เทคนิคใดก็ตามจะมีลำดับขั้นตอน ในการเรียนที่คล้ายคลึงกัน คือ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นทำงานกลุ่ม ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของ การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือไว้ ดังนี้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 186) กล่าวถึง การเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือไว้ว่า ไม่ว่าใช้เทคนิคใดก็ตาม จะมีลำดับขั้นตอนในการเรียนที่คล้ายคลึงกัน คือ

1. ขั้นเตรียม ครูแนะนำนักเรียนในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดกลุ่มเรียน

การแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม แจ้งวัตถุประสงค์บทเรียน และการทำกิจกรรมร่วมกัน การฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับกลุ่ม

2. ชั้นกิจกรรมกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่สมาชิกเข้าไปในกลุ่มย่อยและได้รับผิดชอบงานของตนเอง ครูกำหนดให้ผู้เรียนใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม
3. ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือยังผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล
4. ชั้นสรุปบทเรียน และประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ไม่เข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติม และช่วยกันประเมินผลการทำงานของกลุ่ม ในสิ่งที่เด่นชัดและสิ่งที่ควรปรับปรุง

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 122) กล่าวถึง การเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมมือในการเรียน ซึ่งมีวิธีการขั้นตอน ดังนี้

1. ครูแบ่งนักเรียนกลุ่มละ 4 คนทำงานร่วมกันตามที่ครูกำหนด มีการเปรียบเทียบคำตอบ ซักถาม ตรวจสอบกัน
2. แนะนำให้คนเก่งในกลุ่มอธิบายแบบฝึกหัดให้เพื่อน
3. เมื่อเรียนจบบทเรียนให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบสั้นๆ ด้วยตนเอง
4. ตรวจสอบผลการสอบ หาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม
5. นักเรียนคนใดทำได้ดีขึ้น ครูจะชมเชย และกลุ่มใดที่ทำได้ขึ้นก็จะได้รับ

คำชมเชย

สุพล วังสินธุ์ (2546 : 13) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือดังนี้

1. ขั้นเตรียม กิจกรรมในขั้นเตรียมประกอบด้วย ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันและจัดเป็นกลุ่มย่อยๆ ประมาณ 2- 6 คนครูควรแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม แจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกัน และการฝึกฝนทักษะพื้นฐานจำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม
2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูล และมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละคนมีบทบาท และหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่องานของกลุ่ม ในขั้นนี้ ครูอาจกำหนดให้นักเรียนใช้เทคนิคต่างๆ กัน เพราะเทคนิคต่างๆ จะต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้แต่ละเรื่อง ในการเรียนครั้งหนึ่งๆ อาจต้องใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือหลายๆ เทคนิคประกอบกันเพื่อให้ได้ผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ
4. ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล ในบางกรณีผู้เรียนต้องซ่อมเสริมส่วนที่ยังขาดตกบกพร่อง ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบความรู้
5. ชั้นสรุปบทเรียนและชั้นประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและผู้เรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานเป็นกลุ่ม และพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงาน อะไรคือส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544 : 114) กล่าวถึงวิธีสอนด้วยเทคนิค การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ สามารถทำให้ผู้เรียนมีทักษะบูรณาการสูงขึ้น และยังสามารถเสริมสร้าง ทักษะที่อ่านออกเสียง พูดโต้ตอบ การปฏิบัติตามคำสั่ง การฟังการอ่านจับใจความ การใช้ภาษาและ การเขียนสูงขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังเป็นทักษะทางสังคม คือมีการทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน สูงขึ้น โดยมีขั้นตอน การสอน ดังนี้

1. ครูจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม
 - 1.1 จัดเข้ากลุ่มความสามารถแต่ละระดับของผู้เรียน
 - 1.2 ผู้เรียนจัดคู่ตามความพอใจมีความสามารถระดับเดียวกัน
 - 1.3 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มการเรียนรู้จริงโดยสุ่มคู่ผู้เรียนจากทุกกลุ่ม
2. ครูจัดกลุ่ม กำหนดพฤติกรรมกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ทำงานร่วมกัน

บรรลุเป้าหมาย

3. ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เรียนทั้งชั้น เรียนเป็นกลุ่มย่อย กิจกรรมที่ฝึกกับ คู่อ่านกับเพื่อน ให้ความหมายของคำ ทบทวนเรื่องที่อ่าน สะกดคำ ฝึกสนทนา ตรวจสอบคู่ของตน
 4. ครูทดสอบผู้เรียน
 5. ประกาศผลคะแนนของแต่ละกลุ่ม
- สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ

5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชั้นเตรียมการสอน เป็นขั้นที่ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน การจัด
2. ผู้เรียนเข้ากลุ่ม การจัดชั้นเรียน และจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน
3. ชั้นสอน ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แหล่งข้อมูล ชั้นตอน การทำงานมอบหมายให้ผู้เรียน
4. ชั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย สมาชิกปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
4. ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เป็นขั้นที่ตรวจสอบผลงานกลุ่มและ ระบายบุคคลว่าปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือไม่ ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร
5. ชั้นสรุปและประเมินผล ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนและ ประเมินผลการทำงานกลุ่ม

7. บทบาทของครูและบทบาทนักเรียนในการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

ทิศนา แฉมมณี (2551 : 104-105) กล่าวถึงบทบาทของครูไว้ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้
 - 1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนทั้งทางด้านความรู้และทักษะกระบวนการต่างๆ
 - 1.2 กำหนดขนาดของกลุ่ม กลุ่มควรมีขนาดเล็ก ประมาณ 3-6 คน กลุ่มขนาด 4 คน จะเป็นขนาดที่เหมาะสมที่สุด
 - 1.3 กำหนดองค์ประกอบของกลุ่มหมายถึงการจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ซึ่งอาจทำการ สุ่มหรือการเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปกลุ่มจะต้องประกอบไปด้วยสมาชิกที่คละกันในด้านต่างๆ เช่น เพศ ความสามารถ เป็นต้น

1.4 กำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน อย่างใกล้ชิดและมีส่วนในการทำงานอย่างทั่วถึง ครูควรมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้กับทุกคนและบทบาทหน้าที่นั้นๆ จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของงานอันเป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่ม ครูควรจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกให้อยู่ในลักษณะที่จะต้องพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน บทบาทหน้าที่ในการทำงานเพื่อการเรียนรู้มีจำนวนมาก เช่น บทบาทผู้นำกลุ่ม ผู้สังเกตการณ์ เลขานุการ ผู้เสนอผลงาน ผู้ตรวจสอบผลงาน เป็นต้น

1.5 จัดสถานที่ที่เหมาะสมในการทำงานและมีการปฏิสัมพันธ์กัน ครูจำเป็นต้องคิด ออกแบบการจัดห้องเรียนหรือสถานที่ที่จะใช้ในการเรียนรู้ให้เอื้อความสะดวกต่อการทำงานของกลุ่ม

1.6 จัดสาระ วัสดุหรืองานที่จะให้ผู้เรียนทำ วิเคราะห์/งาน/หรือวัสดุที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และจัดแบ่งสาระหรืองานนั้นในลักษณะที่ให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนในการช่วยกลุ่มและพึ่งพากันในการเรียนรู้

2. ด้านการสอน ครูควรมีการเตรียมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้

2.1 อธิบายชี้แจงเกี่ยวกับงานของกลุ่ม ครูควรอธิบายถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน เหตุผลในการดำเนินการต่างๆ รายละเอียดของงานและขั้นตอนในการทำงาน

2.2 อธิบายเกณฑ์การประเมินผลงาน ผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจตรงกันว่าความสำเร็จของงานอยู่ตรงไหน งานที่คาดหวังจะมีลักษณะอย่างไร เกณฑ์ที่จะใช้ในการวัดความสำเร็จของงานคืออะไร

2.3 อธิบายถึงความสำคัญและวิธีการของการพึ่งพาและเกื้อกูลกัน ครูอธิบาย

2.4 กฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกา บทบาทหน้าที่และระบบการให้รางวัลหรือประโยชน์ที่กลุ่มจะได้รับในการร่วมมือกันเรียนรู้

2.4 อธิบายวิธีการช่วยเหลือกันระหว่างกลุ่ม

2.5 อธิบายถึงความสำคัญและวิธีการในการตรวจสอบความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย เช่น การสุ่มเรียกชื่อผู้เสนองานผลงาน การทดสอบ การตรวจสอบผลงาน เป็นต้น

2.6 ชี้แจงพฤติกรรมที่คาดหวัง หากครูชี้แจงให้ผู้เรียนได้รู้อย่างชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ความคาดหวังที่มีต่อตนและพยายามจะแสดงพฤติกรรมนั้น

3. ด้านการควบคุมกำกับและการช่วยเหลือกลุ่ม

3.1 ดูแลให้สมาชิกกลุ่มมีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด

3.2 สังเกตการณ์การทำงานร่วมกันของกลุ่ม ตรวจสอบว่า สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจในงานหรือบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ สังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของสมาชิกให้ข้อมูลป้อนกลับ ให้แรงเสริมและบันทึกข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของกลุ่ม

3.3 เข้าไปช่วยเหลือกลุ่มตามความเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานและการทำงาน เมื่อพบว่ากลุ่มต้องการความช่วยเหลือ ครูสามารถเข้าไปชี้แจง สอนซ้ำหรือให้ความช่วยเหลืออื่นๆ

3.4 สรุปการเรียนรู้ ครูควรให้กลุ่มสรุปประเด็นการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

แบบร่วมมือ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้มีความชัดเจนขึ้น

4. ด้านการประเมินผลและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้

4.1 ประเมินผลการเรียนรู้ ครูประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งทางด้านปริมาณ และคุณภาพ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน

4.2 วิเคราะห์กระบวนการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ครูควรจัด ให้ผู้เรียนมีเวลาในการวิเคราะห์การทำงานของกลุ่มและพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีโอกาส เรียนรู้ที่จะปรับปรุงส่วนบกพร่องของกลุ่ม

วัฒนาพร รัชชบุษย์ (2542 : 39) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือกัน ดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่ม (โดยปกติประมาณ 2-6 คนต่อกลุ่ม) และลักษณะกลุ่ม ซึ่งควรเป็นที่คละความสามารถ (มีทั้งผู้เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน)
2. ดูแลการจัดลักษณะการนั่งของสมาชิกกลุ่มให้สะดวกที่จะทำงานกันและง่ายต่อการ สังเกตและติดตามความก้าวหน้าของกลุ่ม
3. ชี้แจงกรอบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละคนเข้าใจวิธีการและกฎเกณฑ์การทำงาน
4. สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดหน้าที่ รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม
5. เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มย่อยและคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้
6. ยกย่องเมื่อนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้รางวัล คำชมเชยในลักษณะกลุ่ม
7. กำหนดว่าผู้เรียนควรทำงานร่วมกันแบบกลุ่มนานเพียงใด

บทบาทของของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ดังนี้

1. นักเรียนไว้ใจซึ่งกันและกัน
 2. รู้จักรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
 3. วิจารณ์ความคิดเห็นได้แต่ไม่ใช้วิจารณ์ตัวบุคคล
 4. กระตุ้นให้สมาชิกทุกคนตระหนักในการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างความสำเร็จของกลุ่ม
- สรุปบทบาทของครูในการสอนโดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือกัน ได้ว่า ครูมีบทบาท ในการให้ความรู้กับผู้เรียน ดูแลความรับผิดชอบเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ คอยติดตาม พฤติกรรมของแต่ละกลุ่มว่ามีปัญหาหรือไม่และชี้แนะเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทั่วกัน

8. ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

ชูศรี สนิทประชากร (2534 : 48-49) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นและความรู้คงทน
2. รู้จักการให้เหตุผลมากขึ้น มีความเข้าใจเรื่องนั้นลึกซึ้ง
3. มีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่จะเรียน
4. สนใจในการทำงานและลดความไม่เป็นระเบียบของห้องเรียนเพราะทุกคน ร่วมกันทำงาน ได้รับแนวคิดความสามารถมากขึ้นจากเพื่อน
5. มีการยอมรับในความแตกต่างระหว่างเพื่อน เช่น นิสัย เพศ ความสามารถ และลักษณะแตกต่างอื่นๆ ของเพื่อน

6. มีการช่วยเหลือสนับสนุนกันในด้านต่างๆ
7. มีสุขภาพจิตที่ดี
8. ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่
9. มีทักษะทางด้านสังคมมากขึ้น
10. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้สอน
11. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานั้น
12. มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 40) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือไว้ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกๆ คน ร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุก ๆ คน มีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน
2. สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน
3. เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน
4. ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมที่ช่วยกันค้นหาข้อมูลให้มากวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก
5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเข้าใจกันและกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น องค์ประกอบพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ สมาชิกต้องมีความสัมพันธ์และต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในการที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นครูผู้สอนต้องพยายามจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 5 องค์ประกอบ

บุญชม ศรีสะอาด (2548 : 122) กล่าวว่า วิธีการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือมีข้อดีหลายประการคือ ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การซักถามทำให้เกิดความกล้าและได้ทราบคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจหรือยังไม่กระจ่าง การอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้ผู้อธิบายมีความแม่นยำในเรื่องที่เรียนมากขึ้น เพื่อนๆที่ฟังเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คนอ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เก่งกว่าซึ่งจะมีความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนๆ เพื่อยกระดับผลงานกลุ่มให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

จันทรา ตันติพงศานุรักษ์ (2543 : 45-46) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือมีประโยชน์ต่อนักเรียน ทั้งในด้านสังคมและวิชาการ ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกเพราะทุกๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุกๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน
2. ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็นลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กอ่อนเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิก

ด้วยกัน

4. ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การร่วมคิด การระดมความคิดข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันค้นหาข้อมูลให้มาก คิดวิเคราะห์และเกิดการตัดสินใจ

5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม ทำให้ผู้เรียนรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน

6. ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

รุจิรี ภูสาระ (2545 : 101-102) ได้กล่าวถึง ผลดีของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ดังนี้

1. มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (Great Efforts to Achieve) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (Long-term retention) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

2. มีสุขภาพจิตดีขึ้น (Greater Efforts Psychological Health) การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นนอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่างๆ

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545 : 45) กล่าวถึงการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือมีประโยชน์ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้จากความร่วมมือซึ่งกันและกันในทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

2. ข้อความที่ได้อ่านมีความกว้างขวาง สมบูรณ์ เพราะเกิดจากการร่วมมือกันค้นคว้าและนำมาเสริมต่อกัน สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ตามศักยภาพและระดับขั้นของผู้เรียน

3. ปลุกฝังทักษะกระบวนการกลุ่ม

สรุปได้ว่า การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือจะช่วยผู้เรียนมีพัฒนาการในตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของตน การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และมีความภาคภูมิใจในตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อกันพัฒนาการเป็นผู้นำ การสื่อสาร การเข้าสังคม และทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

1. ความหมายของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 19-21) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

เทคนิคจิกซอว์ หมายถึง การเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดการต่อภาพ โดยนักเรียนแต่ละคนจะได้ศึกษาเพียงส่วนหนึ่งหรือหัวข้อย่อยของเนื้อหาทั้งหมด โดยการศึกษาเรื่องนั้นๆ จากเอกสารหรือกิจกรรมที่ครูจัดให้ ในตอนที่ศึกษาหัวข้อย่อยนั้น นักเรียนจะทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อย่อยเดียวกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) และเตรียมพร้อมที่จะกลับไปอธิบายหรือสอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มพื้นฐานหรือกลุ่มบ้าน (Home Group) ของตนเอง

กรมวิชาการ (2545 : 119) ให้ความหมายการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาเนื้อหาที่กำหนดให้สมาชิกแต่ละคนจะถูกกำหนดให้รับผิดชอบศึกษาเนื้อหาคนละตอนที่แตกต่างกัน นักเรียนจะไปทำงานร่วมสมาชิกในกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้มีเนื้อหาเหมือนกัน หลังจากที่ทุกคนศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้วกลับเข้ากลุ่มเดิม จากนั้นเล่าเนื้อหาที่ตนเองไปศึกษาให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มฟัง โดยเรียงตามลำดับเรื่องราวเสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มคนใดคนหนึ่งสรุปเนื้อหาของสมาชิกทุกคนเข้าด้วยกัน ครูผู้สอนอาจเตรียมเนื้อหาที่ได้เรียนไว้แล้วให้ทดสอบความรู้ความเข้าใจเนื้อหาในช่วงสุดท้ายของการเรียน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 188) ให้ความหมายการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ ไว้ว่า เป็นการเรียนแบบร่วมมือโดยที่ผู้เรียนแต่ละคนต้องไปศึกษาค้นคว้าในส่วนที่ได้รับมอบหมายแล้วนำกลับมาสอนให้แก่สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ภาพรวมทั้งหมด

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนในกลุ่มที่ได้รับมอบหมายปัญหา ไปศึกษาปัญหาที่ตัวเองรับผิดชอบกับกลุ่มอื่นๆ เข้าใจโดยละเอียดสามารถนำความรู้ที่ตนได้ศึกษาอย่างละเอียดไปถ่ายทอดให้เพื่อนฟังอย่างเข้าใจเมื่อเสร็จงานแล้วกลับเข้ากลุ่มเดิมแล้วสอนเพื่อนในกลุ่มในสิ่งที่ตนได้ศึกษาเรียนรู้มาเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจเนื้อหารวมกันทั้งหมด

2. แนวคิดของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ มีนักศึกษานำเสนอรูปแบบไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัยมูลคำ. 2545 : 177-181) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้แนวคิดการต่อภาพ โดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ทุกกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเดียวกันผู้สอนจะแบ่งเนื้อหาของเรื่องที่จะให้เรียนรู้ออกเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าคนละหัวข้อ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายให้ศึกษาจากกลุ่มสมาชิกต่างกลุ่มที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกันก็จะทำการศึกษาค้นคว้าร่วมกัน จากนั้นผู้เรียนแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตนเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญอธิบายความรู้เนื้อหาสาระที่ตนศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง เพื่อให้เพื่อนสมาชิกทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาสาระครบทุกหัวข้อย่อยและเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระทั้งเรื่อง

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554 : 114-115) ได้นำเสนอการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ มี 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 (Jigsaw I)

การเรียนรู้แบบ Jigsaw เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม เทคนิคนี้ใช้กันมากในรายวิชาที่ผู้เรียนต้องเรียนเนื้อหาวิชาจากตำราเรียน (เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย) ขั้นตอนกิจกรรมประกอบด้วย

1. ครูแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกกลุ่ม
2. จัดกลุ่มผู้เรียนโดยให้มีความสามารถคล้ายกัน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” (Home Group) แล้วมอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน
3. ผู้เรียนได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มมานั่งด้วยกันเพื่อทำงาน และศึกษาร่วมกันในหัวข้อดังกล่าว เรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” (Expert Groups)
4. สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลับไปกลุ่มเดิมของตนผลัดกันอธิบายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษาให้เพื่อนฟังจนครบทุกหัวข้อ
5. ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาแล้วให้คะแนนรายบุคคล

รูปแบบที่ 2 (Jigsaw II)

การเรียนรู้แบบ Jigsaw II เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นจากเทคนิค Jigsaw I โดยมีจุดมุ่งหมายที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือกัน และพึ่งพากันในกลุ่มมากขึ้น กระบวนการของ Jigsaw II เหมือน Jigsaw I ทุกประการ เพียงแต่ในช่วงของการประเมินผล ครูจะนำคะแนนทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมหรือค่าเฉลี่ยสูงสุดจะติดประกาศไว้ที่ป้ายของห้องผู้เรียนที่เข้าร่วมในวิธีการนี้จะแบ่งเป็นทีม โดยมีสมาชิกที่คล้ายกันเช่นเดียวกับ ทีมใน TGT และ STAD ผู้เรียนแต่ละคนได้รับมอบหมายให้อ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดและได้รับหัวข้อสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ที่ต้องการศึกษาโดยละเอียด เมื่อผู้เรียนทุกคนอ่านเนื้อเรื่องจบในหัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่ม จะร่วมกันอภิปรายในหัวข้อนั้นโดยใช้เวลาประมาณ 30 นาทีหลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญก็จะกลับมายังทีมของตนเพื่ออธิบายในส่วนที่ตนรู้ให้คนอื่นและในที่สุดผู้เรียนทุกคนต้องตอบข้อสอบที่ออกกลุ่มเนื้อหาทุกหัวข้อ คะแนนที่ผู้เรียนได้จะใช้รวมเป็นคะแนนของทีมเช่นเดียวกับ STAD และอาจมีคะแนนพิเศษให้ผู้เรียนคนที่ทำคะแนนได้ดีเกินคาด ดังนั้นผู้เรียนทุกคนต้องศึกษาในหัวข้อของตนให้ดีเพื่อจะได้ช่วยทำให้เพื่อนในทีมทำคะแนนสอบได้ดี หัวใจสำคัญของ Jigsaw คือ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาความรู้จากผู้เรียนคนอื่นๆ เพื่อจะได้ทำข้อสอบได้ดี

สรุปได้ว่า แนวคิดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ เป็นการจัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อร่วมมือกันเรียนรู้ในแต่ละเรื่องย่อยจากที่ครูกำหนด โดยมอบหมายให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มรับผิดชอบเท่า ๆ กันไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจในปัญหาที่ตนเองได้รับกับสมาชิกกลุ่มอื่นจนเกิดความเชี่ยวชาญในปัญหานั้น ๆ แล้วกลับมาแนะนำเสนอ ถ่ายทอดในปัญหาที่ตนเองรับผิดชอบแต่ละส่วนให้เพื่อนในกลุ่มเดิมจนสามารถพัฒนารวมเป็นองค์ความรู้ของกลุ่ม มีการวัดผลการเรียนรู้ การยกย่องชมเชยความสำเร็จและให้รางวัลสำหรับกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จสูงสุด

3. ขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 178-181) การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมเนื้อหา ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม เช่น ถ้าขนาดกลุ่มละ 4 คน ก็แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน เป็นต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เหมาะสำหรับใช้จัดการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระลักษณะ ดังนี้

1.1 ใช้บทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้วหลายๆ หัวข้อ

- 1.2 ใช้จัดการเรียนรู้เนื้อหาความรู้ใหม่ที่สามารถแยกเนื้อหาเป็นตอนย่อยๆ ได้ซึ่งตอนย่อยๆ นั้น ผู้สามารถเรียนรู้หรือทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง
 - 1.3 ใช้กับเนื้อหาที่ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้จากเอกสาร ตำรา บทความ ใบความรู้ ตลอดจนสื่ออื่นๆ เช่น วีดิทัศน์ เทป อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
 2. ชั้นจัดกลุ่มผู้เรียน
 - 2.1 ผู้สอนจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้สมาชิกที่มีความสามารถคละกันเป็นกลุ่มพื้นฐาน (Home Groups) จำนวนสมาชิกในกลุ่มอาจมี 2-6 คนก็ได้
 - 2.2 ผู้สอนแจกเอกสาร อุปกรณ์หรือสื่อการเรียนรู้ให้กลุ่มละ 1 ชุด หรือ ให้สมาชิกคนละ 1 ชุดก็ได้ (ซึ่งทุกกลุ่มจะศึกษาเรื่องเดียวกัน)
 - 2.3 มอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มและคนรับผิดชอบ ศึกษาค้นคว้าเพียงคนละ 1 ส่วน ซึ่งหากผู้สอนแจกเอกสารให้เพียงกลุ่มละ 1 ชุดก็ให้ผู้เรียนสามารถแยกเอกสารออกเป็นส่วนๆ ตามหัวข้อย่อย เช่น แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ควรมอบหมายงาน ดังนี้
 - สมาชิกคนที่ 1 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่าน ศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 1
 - สมาชิกคนที่ 2 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่าน ศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 2
 - สมาชิกคนที่ 3 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่าน ศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 3
 - สมาชิกคนที่ 4 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่าน ศึกษาเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 4
 3. ชั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups)
 - 3.1 สมาชิกที่ทำหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะแยกย้ายจากกลุ่มพื้นฐาน (Home Groups) ไปกลุ่มใหม่เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมาย โดยสมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อย่อยเดียวกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จะไปนั่งรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 3-6 คน หรือตามจำนวนที่ผู้สอนกำหนด
 - 3.2 สมาชิกผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มจะอ่านเอกสาร ศึกษา ค้นคว้า สรุปเนื้อหาสาระจัดลำดับขั้นตอนการนำเสนอ และเตรียมนำไปสอนหรือให้ความรู้แก่สมาชิกในกลุ่มพื้นฐานหรือกลุ่มเดิมของตนเอง ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องดูแลเอาใจใส่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด
 4. ชั้นสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอความรู้ผู้เชี่ยวชาญของแต่ละกลุ่มกลับกลุ่มเดิมของตนแล้วพลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอภิปรายให้ความรู้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มทีละคนจนครบ มีการซักถามข้อสงสัย ตอบปัญหา ทบทวนให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน
 5. ชั้นทดสอบความรู้ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่ครอบคลุมทุกหัวข้อที่เรียนรู้ แล้วนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม
 6. ชั้นมอบรางวัล ผู้สอนมอบรางวัล หรือให้คำชื่นชม ชมเชย กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด
- วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545 : 178-185) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้จิ๊กซอว์ ดังนี้
1. ครูแบ่งหัวข้อที่จะเรียนเป็นหัวข้อย่อยๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
 2. จัดกลุ่มนักเรียนกลุ่มละประมาณ 4 คน โดยให้สมาชิกของกลุ่มมีความสามารถคละกัน กลุ่มนี้เรียนว่า กลุ่มประจำ (Home Group) หรือ (Original Group)

3. มอบหมายให้สมาชิกแต่ละคน อ่าน/ศึกษาหัวข้อย่อยที่จัดแบ่งให้ เช่น ในกลุ่ม A มีสมาชิก A1, A2, A3, A4

นักเรียน A1 อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 1

นักเรียน A2 อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 2

นักเรียน A3 อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 3

นักเรียน A4 อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 4

กลุ่มอื่นๆที่เหลือดำเนินการมอบหมายความรับผิดชอบในลักษณะเดียวกัน

4. ให้นักเรียนที่อ่านหัวข้อ/หัวเรื่องเดียวกัน แยกออกมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่นี้เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group หรือ Mastery Group) ในกรณีนี้มีกลุ่มประจำอยู่ 4 กลุ่ม คือ A, B, C, และ D กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1 ก็จะประกอบด้วยสมาชิก A1, B1, C1, และ D1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 2 ก็จะประกอบด้วยสมาชิก A2, B2, C2, และ D2 อย่างนี้ไปเรื่อยๆ

5. มอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่น

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำถาม/คำสั่ง/คำชี้แจง

นักเรียนคนที่ 2 จัดบันทึกข้อมูลสำคัญที่กำหนดให้และอธิบายว่ากลุ่มจะต้องทำอะไร

นักเรียนคนที่ 3 ทำคำตอบ/เหตุผล/คำอธิบาย

นักเรียนคนที่ 4 สรุปบททวนและตรวจสอบคำตอบอีกครั้ง

เมื่อนักเรียนทำแต่ละข้อเสร็จแล้วให้นักเรียนหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันจนครบทุกข้อ

6. นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) แยกกลับไปยังกลุ่มประจำของตน (Home Group) แล้วผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม (ในข้อ 5) ให้เพื่อนสมาชิกของกลุ่มฟังตามลำดับหัวข้อย่อย โดยเริ่มจากหัวข้อที่ง่ายหรือเป็นความรู้พื้นฐานก่อน

7. นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบย่อย (Quiz) เพื่อวัดความรู้ทุกหัวข้อย่อย (เป็นการสอบเดี่ยว) แล้วนำคะแนนของสมาชิกของแต่ละคนมารวมกันเป็น คะแนนของกลุ่ม

8. กลุ่มที่ได้คะแนนรวม (ค่าเฉลี่ย) สูงสุด จะได้รับการยกย่องชมเชย อาจจะเขียนติดประกาศไว้หน้าห้อง และบันทึกสถิติไว้เพื่อมอบรางวัลเป็นระยะๆ

ทศนา แชมมณี (2551 : 264) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือกันโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ไว้ ดังนี้

1. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง - กลาง - อ่อน) กลุ่มละ 4 คนและเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา

2. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา (Home Group) ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ 1 ส่วน (เปรียบเทียบได้ชิ้นส่วนของภาพตัดต่อคนละ 1 ชิ้น) และหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

3. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา แยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกัน ตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) ขึ้นมาและร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นอย่างละเอียด และร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

4. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลับไปสู่กลุ่มบ้านของเรา แต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่คนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเช่นนี้ สมาชิกทุกคนก็จะได้เรียนรู้ภาพรวม

ของสาระทั้งหมด

5. ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบแต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ ประกอบด้วยขั้นตอนของกลุ่มประจำและขั้นตอนของกลุ่มเชี่ยวชาญ ขั้นตอนของกลุ่มประจำ แจกเอกสารสำหรับศึกษาให้ครบทุกกลุ่มทุกคน กลุ่มประจำมอบหมายภารกิจ สมาชิกแยกกลุ่มเรียนรู้ ให้ไปศึกษาอีกกลุ่มใหม่เรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาหาความรู้ ขั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอความรู้ สมาชิกผู้เชี่ยวชาญกลับกลุ่มประจำผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอภิปรายให้ความรู้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มที่ละคนจนครบ สมาชิกกลุ่มทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล นำคะแนนของทุกคนมารวมเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุดจะเป็นกลุ่มชนะเลิศและได้รับรางวัล

สรุปได้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ส่งเสริมทักษะทางสังคม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ฝึกความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตัวเอง เคารพและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเมตตากรุณา รู้จักให้อภัย รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทำให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับตนเอง อันส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบข้าง และช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนสูงขึ้นไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนเก่งหรืออ่อน ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูและผู้ปกครองต้องการให้เกิดขึ้นในกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเอาเทคนิคจิกซอว์ของวัฒนาพร รัชจับทุกซ์ (2545 : 178-185) มาใช้เป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สะดวกและง่ายในการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเป็นกลุ่มเล็ก ในการจัดกลุ่มจะง่าย คือนักเรียน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มประจำได้ 5 กลุ่ม และกลุ่มเชี่ยวชาญได้ 4 กลุ่ม ซึ่งการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ ประกอบด้วยขั้นตอน 2 ขั้นตอนสำคัญ คือ ขั้นตอนของกลุ่มประจำและขั้นตอนของกลุ่มเชี่ยวชาญ ขั้นตอนจัดกลุ่มผู้เรียน เรียกว่ากลุ่มประจำ แจกเอกสารสำหรับศึกษาให้ครบทุกกลุ่มทุกคน กลุ่มประจำมอบหมายภารกิจ สมาชิกแยกกลุ่มเรียนรู้ ให้ไปศึกษาอีกกลุ่มใหม่เรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาหาความรู้ ขั้นสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอความรู้ สมาชิกผู้เชี่ยวชาญกลับกลุ่มเดิม คือ กลุ่มประจำผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอภิปรายให้ความรู้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มที่ละคนจนครบ ขั้นทดสอบความรู้ สมาชิกกลุ่มทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล นำคะแนนของทุกคนมารวมเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุดจะเป็นกลุ่มชนะเลิศและได้รับมอบรางวัล (ภาคผนวก ง หน้า 124-125)

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นภารกิจที่สำคัญของครูผู้สอน ทำให้ผู้สอนทราบล่วงหน้าว่าจะสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดประเมินผลโดยวิธีใด เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอนทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอน สอนได้ครอบคลุมเนื้อหา สอนอย่าง

มีแนวทางและมีเป้าหมาย ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายความสำคัญ ลักษณะ ขั้นตอนการจัดทำและหลักการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2542 : 187) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การกำหนดขั้นตอนการสอนที่ครุมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและประสบการณ์ในหน่วยงานใด ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

บูรณชัย ศิริมหาสาร (2543 : 32 - 35) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หรือการเตรียมการสอนล่วงหน้า ก่อนที่จะทำการสอนแล้วจัดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ใครก็ตามที่จะทำการสอนวิชานั้น ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้

ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2544 : 13) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า คือแผนงานหรือโครงการสอนที่ครูจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยการเตรียมการล่วงหน้าอย่างมีระบบ เพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาหนึ่งวิชาใด แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2545 : 35) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านของวัสดุ อุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า หรือคือบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง

สุพล วังสินธุ์ (2546 : 3-4) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนหรือโครงการที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อปฏิบัติการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สำลี รักสุทธี (2551 : 18) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการนำรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดประเมินผล เพื่อใช้สอนในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยกำหนดเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์ของการเรียนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์หรือจุดหมายของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

ชนาธิป พรกุล (2551 : 85) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เขียนไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้สอนมีความพร้อม และมั่นใจว่าจะสามารถสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และดำเนินการสอนได้ราบรื่น

ชาวลิต ชูกำแพง (2553 : 94) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการสอนอย่างมีระบบที่เป็น ลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า และเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ยิ่งขึ้น และนำไปสู่จุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545 : 125) ได้จำแนกความสำคัญของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูผู้สอนมีโอกาสในการพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของบทเรียนได้อย่างรอบคอบ อันจะส่งผลถึงประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน
 2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนทำขึ้นเอง เป็นการสร้างครูที่ดี เพราะครูผู้สอนมีโอกาสดำเนินการล่วงหน้าในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งทำให้ครูผู้สอน มีความคิดสร้างสรรค์
 3. แผนการจัดการเรียนรู้ทำหน้าที่เปรียบเสมือนผู้เตือนความจำให้แก่ผู้สอน สามารถสอนได้ตามจุดประสงค์ จัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอนใช้สื่อได้เหมาะสม
 4. ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอน
 5. ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปด้วยดี เพราะผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ก็มีส่วนในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นข้อมูลในการวางแผนและการนิเทศการศึกษา
 6. มีประโยชน์สำหรับครูผู้เข้าสอนแทน ในกรณีที่ครูผู้สอนประจำไม่สามารถทำการสอนได้ ครูที่สอนแทนสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ได้
 7. ป้องกันการใช้เวลาอย่างไร้ประโยชน์ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูผู้สอนคำนึงถึงเวลาที่ต้องใช้ การเตรียมบทเรียนมากเกินไปเป็นการยึดเยียดความรู้ให้กับผู้เรียน ไม่ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ และการเตรียมบทเรียนน้อยเกินไป อาจทำให้ครูผู้สอนต้องสอนทบทวนซ้ำซากไปจนหมดเวลา
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร (2542 : 24 -27) ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ความเจริญของงานทางการศึกษาของนักเรียนขึ้นอยู่กับ การคัดเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรม ประสบการณ์ และวิธีสอนที่ดัดแปลงให้เข้ากับ ความสนใจ ความต้องการความสามารถ และระดับวุฒิภาวะของเขา ครูฉลาดที่วางแผนบทเรียนของตนเองเป็นอย่างดีจะได้รับผลดีที่สุดในการสอน
2. แผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการจัดการทำกรอบของจุดมุ่งหมาย แล้วเลือกเนื้อหาวิชา ระเบียบแบบแผน วัสดุอุปกรณ์ และเทคนิคการประเมิน ครูที่ทำงานเหล่านี้ถูกบังคับให้เตรียมและจัดระเบียบบทเรียนของตนให้ดี
3. การทำแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการคาดคะเนว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น และเลือกประสบการณ์ที่จะเปลี่ยนเด็กให้ดีขึ้น การคาดคะเนจึงช่วยทำให้เกิดการสอนที่ดีซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของครูทุกคน การทำแผนการจัดการเรียนรู้จะกระตุ้นให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์
4. แผนการจัดการเรียนรู้ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูฝึกสอน เนื่องจากมีหลายเรื่องในใจของนักศึกษา ทำให้อาจมีเนื้อหาวิชา หรือลำดับของเนื้อหาวิชาที่จะสอน แผนการจัดการเรียนรู้จึงทำ

หน้าที่เป็นผู้เตือน

5. การวางแผน ช่วยป้องกันการสูญเสียเวลา ซึ่งปกติมักเกิดขึ้นกับการสอนที่ไม่ได้จัดระเบียบ แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูมีระบบและระเบียบ นอกจากนี้ยังช่วยครูให้ตัดสินใจว่าจะสอนอย่างไร จึงไม่มากหรือน้อยเกินไป ถ้าสอนมากเกินไปก็อาจไม่ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้มากนัก ถ้าสอนน้อยเกินไปการสอนที่ซ้ำ ๆ ที่ไม่จำเป็นก็เกิดขึ้น ไม่ว่าจะกรณีใดก็ทำให้สูญเสียเวลา

6. แผนการจัดการเรียนรู้ป้องกันไม่ให้ออกนอกเนื้อหาวิชา โดยทำให้ครูตระหนักถึงสิ่งที่เขาต้องทำให้สำเร็จในวันนั้น คำถามบางอย่างอาจทำให้การอภิปราย นำไปสู่เรื่องนอกบทเรียน แต่แผนการจัดการเรียนรู้จะทำให้ครูกลับเข้าสู่ในบทเรียน

7. แผนการจัดการเรียนรู้ให้ความรู้สึกในความมั่นคง โดยเฉพาะต่อครูใหม่ ซึ่งมักมีความรู้สึกประหม่าและเครียด แผนการจัดการเรียนรู้ที่เตรียมมาอย่างดีจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในตัวเอง และลดความรู้สึกไม่มั่นใจ

8. หลักการของการจัดกิจกรรมด้วยตัวเอง ประยุกต์ใช้ทั้งกับครูและนักเรียน ถ้าเด็กเรียนด้วยการกระทำ ครูก็สอนด้วยการกระทำ เช่นเดียวกันจากการทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูจะเป็นครูที่มีประสิทธิผลกว่า โดยการเตรียมการสอนที่ดีจะช่วยประกันถึงการสอนที่ดี

9. แผนการจัดการเรียนรู้มีประโยชน์ไม่เพียงกับครูเท่านั้น แต่จะมีประโยชน์ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและศึกษานิเทศก์สามารถรู้ว่าครูได้สอนอะไรบ้าง เนื้อหาครอบคลุมบทเรียนหรือไม่ ทั้งยังสามารถตัดสินในประสิทธิภาพของครู เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้จะแสดงการเลือกเนื้อหาวิชา และวิธีสอนของครู

10. แผนการจัดการเรียนรู้ในอดีตจะเป็นประโยชน์สำหรับครูที่ช่วยสอนแทนในยามฉุกเฉิน ครูสอนแทนจะกำหนดบทเรียนในอนาคต โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานเนื้อหาวิชาที่ได้สอนในชั้นเรียนไปแล้ว วิกิพีเดีย ไชยมาโย (2544 : 4 -5) ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เรื่องหลักสูตร แนวการสอน การจัดทำ การหาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลอย่างละเอียดทุกแง่มุม

2. ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนมีความหมายมากยิ่งขึ้น เพราะการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนจากหลักสูตร กับหลักจิตวิทยาหรือนวัตกรรมการเรียนใหม่ ตลอดจนเป็นปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียน และสภาพปัจจุบัน ความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและทรัพยากรในท้องถิ่น โดยใช้วิธีการเชิงระบบเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ช่วยให้ครูมีคู่มือที่ทำด้วยตนเองไว้ล่วงหน้า เพื่อสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วน สอดคล้องกับระยะเวลาและจำนวนคาบที่มีอยู่จริงในแต่ละภาคเรียน นั่นคือสอนครบถ้วนและทันเวลา ช่วยให้ครูมีความมั่นใจมากขึ้น

4. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการเสริมสร้างต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูเห็นภาพการทำงานของตนเองได้ชัดเจนขึ้น

5. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถทราบขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ ในการสอนของครู เพื่อการนิเทศติดตามและประเมินผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ถ้าผู้สอนติดธุระจำเป็น ไม่สามารถสอนด้วยตนเองได้ แผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นคู่มือแก่ผู้สอนแทนได้เป็นอย่างดี

8. เป็นการพัฒนาวชิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนที่เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

9. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญพิเศษ หรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาหน้าที่และเสนอเลื่อนระดับให้สูงขึ้นได้
สุพล วังสินธุ์ (2546 : 5-6) ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยทำให้เกิดการวางแผนและวิธีสอนและวิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้ และจิตวิทยาการศึกษา

2. ช่วยทำให้ครูมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า ทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนได้ตามเป้าหมาย

3. ส่งเสริมให้ครูใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลประเมินผล

4. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนแทนได้

5. เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลที่ถูกต้อง เที่ยงตรง เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษา

6. เป็นผลงานทางวิชาการแสดงความชำนาญการและความเชี่ยวชาญ

สรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ครูได้ศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีสอน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลได้อย่างละเอียด ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน ทำให้การสอนของครูมีคุณภาพและเกิดความมั่นใจในการสอนมากขึ้น

3. ลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

วัลลภ กันทรพย์ (2544 : 10) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ คือ

1. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ มากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินไปตามความมุ่งหมาย

2. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบ หรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง

3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ และนำกระบวนการไปใช้จริง

4. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาสูง

ชนาธิป พรกุล (2551: 86) กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีองค์ประกอบอยู่ 7 ประการ ได้แก่

1. เรื่องและเวลาที่ใช้สอน
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระสำคัญ
4. เนื้อหา
5. กิจกรรมการเรียนรู้
6. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้
7. การวัดผลและประเมินผล

ชวลิต ชูกำแพง (2553 : 94) ให้หลักการที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมหรือให้เป็นไปตามวิธีการหรือแนวคิดนั้น ๆ ซึ่งวิธีสอนแต่ละวิธีจะมีขั้นตอนของตัวเอง ผู้วิจัยต้องเขียนแผนให้สอดคล้องกับวิธีสอนที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถชี้แนวทางระหว่างผู้สอนและผู้เรียนร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการหลายท่าน วางแนวทางขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายรูปแบบ ดังนี้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 410 - 411) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรยึดรูปแบบที่เห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้ ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้และนำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป
2. ตั้งชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของแผนนั้นๆ
3. กำหนดจำนวนเวลา ระบุระดับชั้น และช่วงชั้นของหลักสูตรให้ชัดเจน
4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องและครอบคลุมกับมาตรฐานการเรียนรู้ รายปี รายภาค ที่กำหนดไว้ แล้วลงมือเขียนจุดประสงค์รายวิชา
5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้ตามข้อ 4 โดยนำเฉพาะจุดประสงค์การเรียนรู้ หัวเรื่องและสาระการเรียนรู้ของแผนการเรียน เพื่อกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตามธรรมชาติวิชาของแผนนั้นๆ
6. วิเคราะห์รายละเอียดของสาระการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ ตามเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องสอนให้ผู้เรียนเข้าใจ และเป็นมวลเนื้อหาที่สำคัญหรือจำเป็นต่อการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร
7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของมวลเนื้อหานั้นๆ
8. เลือกกิจกรรมการเรียนรู้และเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและ

สภาพของผู้เรียน

9. เลือกสื่ออุปกรณ์การสอนที่จำเป็น สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผน เช่น รูปภาพ บัตรคำ วัสดุทัศน หนังสือเรียน แบบฝึกหัด ใบงาน ฯลฯ

10. กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการเรียนรู้ ตามธรรมชาติ วิชา ตามลำดับจุดประสงค์นำทางและควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สอดคล้องกัน เพื่อเชื่อมโยงเข้าไว้ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

11. กำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล โดยระบุเครื่องมือและวิธีการประเมินผล การเรียน ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างเรียนตามลำดับจุดประสงค์นำทาง และที่เกิดขึ้นภายหลังการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตร

สุพล วังสินธุ์ (2546 : 7) ได้เสนอแนะขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ต้องศึกษาหลักสูตรอย่างกว้างขวาง และอย่างลึกซึ้งในวิชา และรายวิชาที่สอน เช่น ศึกษาโครงสร้างของวิชา จุดประสงค์ของวิชา สื่อการเรียนการสอนที่กำหนดในรายวิชา คำอธิบายรายวิชา และธรรมชาติของรายวิชา เป็นต้น

2. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลา และกิจกรรม วิเคราะห์ได้จากคำอธิบายรายวิชา โดยให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์ของวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตร

3. หากวิธีการสอน กลวิธีสอนจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร โดยใช้ทักษะกระบวนการและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดทั้งประสมประสานระหว่างประสบการณ์และจินตนาการของผู้สอนเอง คงจะไม่มียุติสอนใดที่วิเศษที่สุดในโลกนี้ วิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้มากที่สุดจะต้องยึดให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติให้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ให้รู้จักวางแผน ฝึกทักษะเป็นกลุ่มและรายบุคคล เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเห็นช่องทางในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. จัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะเป็นสื่อที่ใช้อยู่แล้วหรือสื่อที่เกิดขึ้นใหม่ก็ได้ แต่ต้องให้เหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาด้วย

5. จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ตลอดทั้งครอบคลุมถึงกระบวนการวางแผนของนักเรียน ทั้งจากสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง อีกด้วย

6. กำหนดโครงสร้างสำหรับ 1 รายวิชา การกำหนดโครงสร้างสำหรับหนึ่งรายวิชาสามารถปฏิบัติได้ 2 ลักษณะ กล่าวคือ โครงสร้างอย่างสังเขป และโครงสร้างอย่างละเอียด

7. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขยายจากโครงสร้างเป็นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในแต่ละคาบ/ชั่วโมง อย่างละเอียดและปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้โดยมีส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ ที่จะช่วยให้การดำเนินการสอนบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งมีมากมายหลากหลายข้อแตกต่างกันไป แต่ส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้จะต้องมีในแผนการจัดการเรียนรู้ คือ

- 7.1 เนื้อหาสาระ
- 7.2 จุดประสงค์
- 7.3 กิจกรรมการเรียนการสอน
- 7.4 สื่อการเรียนการสอน
- 7.5 การวัดและประเมินผล

ขณะนี้
 ๓ ขนาธิป พรกุล (2551: 93 - 95) กล่าวถึงขั้นตอนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ มี 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควร
 - 1.1 ศึกษาเรื่องราวและสาระที่จะสอนในชั่วโมงนั้นให้เข้าใจ
 - 1.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
 - 1.3 เขียนสาระเป็นข้อ ๆ พร้อมทั้งอธิบายสั้น ๆ
 - 1.4 เขียนสาระสำคัญ
 - 1.5 ออกแบบการสอนโดยเลือกรูปแบบการสอน หรือวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสาระ และศึกษาวิธีการให้เข้าใจ
 - 1.6 ถ้ามีการสอนลักษณะเฉพาะ เช่น การสอนคิด หรือการสอนอ่านคิดวิเคราะห์ เขียน ผู้สอนต้องศึกษาเพิ่มเติม
 - 1.7 เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับรูปแบบการสอน วิธีสอน หรือลักษณะเฉพาะ และจัดกิจกรรมเหล่านั้นตามขั้นตอน
 - 1.8 ระบุสื่อการเรียนรู้ หรือแหล่งเรียนรู้ เรียงตามลำดับกิจกรรมที่ใช้
 - 1.9 กำหนดเครื่องมือวัดผลและเกณฑ์การประเมินผล
2. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้สอนเขียนตามแผนที่วางไว้ โดยเขียนตามวิธีเขียนแต่ละองค์ประกอบที่ได้ศึกษามา
3. ขั้นตอนหลังการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนผู้สอนจะนำไปจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียน ผู้สอนควรทดลองทำกิจกรรมหรือทุกกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำ การทำเช่นนี้เป็นโอกาสให้ผู้สอนได้ตรวจสอบวิธีการทำกิจกรรม และคาดคำตอบของผู้เรียนได้ บางครั้งต้องทำการปรับ บางกิจกรรม

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เขียนจะต้องศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางเพื่อกำหนดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและการวัดประเมินผลให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้

5. ส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2547 : 52) แนะนำส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกได้ดังนี้

 1. สาระสำคัญ คือ ความคิดรวบยอดหรือหลักการ หรือโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ หลังจากเรียนเรื่องราวนั้น ๆ ไปแล้ว ฉะนั้นเนื้อหาสาระจะต้องถูกต้อง ครบคลุมและชัดเจน
 2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์จากหลักสูตรใน คำอธิบายรายวิชา เป็นสิ่งบอก ให้ทราบว่าจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในขั้นใดของทักษะ เช่น

ขั้นความรู้ ความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และควรมีจุดประสงค์ย่อย เพื่อนำทางไปสู่จุดประสงค์ปลายทาง

3. เนื้อหา คือ เนื้อหาสาระที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดสถานการณ์ การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องเน้นกระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ได้ฝึกปฏิบัติทั้งงานกลุ่มและงานรายบุคคล ฉะนั้นกิจกรรมต้องเน้นให้ผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง มีความสนใจ ความเหมาะสม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5. สื่อการเรียนการสอน คือ เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่าย และรวดเร็วยิ่งขึ้น สื่อการเรียนการสอน จึงควรมีความน่าสนใจ ความประหยัด และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น

6. การวัดและประเมินผล คือ การประมาณค่าของสิ่งต่าง ๆ เพื่อบอกคุณภาพของสิ่งนั้น ๆ เช่น การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการบอกคุณภาพว่าผู้เรียน มีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลมากเพียงพอที่จะนำมาประกอบการวินิจฉัย เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และอื่นๆ การวัดและการประเมินผลที่ดีควรมี ความเที่ยงตรง ความเชื่อถือได้ และความสามารถประยุกต์ได้

7. กิจกรรมเสนอแนะ คือ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับนักเรียนโดยการจัดกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ นอกเวลาเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรักและคุณค่าของวิชาที่เรียน

8. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (ตรวจสอบ นิเทศ / ข้อเสนอแนะ รับรอง) คือ การตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนที่จะนำไปใช้สอนจริงและลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ

9. บันทึกผลการเรียนหลังสอน คือ การบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วเกิดผลอย่างไร นำผลมาบันทึกไว้เพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป และลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ แนวที่ยืดเวลาเป็นหลัก คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง รายสัปดาห์ รายเดือน รายภาคการศึกษา หรือรายปีก็ได้

ชนาธิป พรกุล (2551 : 86) ได้จัดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนี้

1. เรื่องและเวลาที่ใช้สอน
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง / จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระสำคัญ
4. เนื้อหา (สาระ)
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (กิจกรรมการเรียนการสอน)
6. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ (สื่อการเรียนการสอน)
7. การวัดผลและประเมินผล

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ การวัดประเมินผล บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการวางรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบที่ 1 กรมวิชาการ (2546 : 95-96)

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ.....หน่วยการเรียนรู้ที่

เรื่อง.....ชั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้.....

สาระการเรียนรู้.....

กระบวนการจัดการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้.....

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบที่ 2 สุพล วังสินธุ์ (2546 : 9)

แผนการจัดการเรียนรู้.....

เรื่องเวลา.....คาบ

1. สาระสำคัญ.....

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

3. กิจกรรมการเรียนการสอน.....

4. สื่อการเรียนการสอน

5. การวัดผลและประเมินผล

5.1 วัดตามจุดประสงค์ในข้อ 2.....

5.2 วิธีวัด.....

5.3 เกณฑ์การผ่าน.....

5.4 เครื่องมือวัด.....

6. กิจกรรมเสนอแนะ.....

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบที่ 3 สำลี รักสุทธี (2551 : 44)

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

แผนการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....เวลา.....ชั่วโมง

สาระ.....

มาตรฐาน.....

สาระสำคัญ.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....

สาระการเรียนรู้.....

กระบวนการเรียนรู้.....

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีการ.....

2. เครื่องมือวัดและประเมิน.....

3. เกณฑ์การวัดและประเมิน.....

- วัสดุอุปกรณ์/สื่อ.....
- แหล่งเรียนรู้.....
- กิจกรรมเสนอแนะ.....
- ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร.....
- ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สรุปเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ ดังนี้
- กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....เวลา.....ชั่วโมง
1. มาตรฐานการเรียนรู้
 2. ตัวชี้วัด.....
 3. สาระการเรียนรู้แกนกลาง
 4. สาระการเรียนรู้.....
 5. กระบวนการเรียนรู้
 - 5.1 ขั้นเตรียมเนื้อหา.....
 - 5.2 ขั้นกลุ่มประจำ.....
 - 5.3 ขั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....
 - 5.5 ขั้นทดสอบความรู้
 - 5.6 ขั้นมอบรางวัล ผู้สอนมอบรางวัลหรือให้คำชื่นชม.....
 6. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้.....
 7. กระบวนการวัดและประเมิน
 - 7.1 วิธีการวัด.....
 - 7.2 เครื่องมือ.....
 - 7.3 เกณฑ์การวัด.....
 8. กิจกรรมและข้อเสนอแนะ.....
 9. บันทึกผลหลังการสอน
 7. ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

สนอง อินละคร (2545 : 31-32) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

 1. ทำให้เกิดการวางแผน วิธีสอน วิธีเรียน มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการผสมผสานของเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์ในการเรียน จากหลักสูตรกับหลักจิตวิทยาการศึกษา หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ผสมกับปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียนและสภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และทรัพยากรในท้องถิ่นอื่นๆ
 2. ช่วยให้ผู้ครามีคู่มือของตน ที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนได้ดีมีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและทันเวลา
 3. ถ้าผู้สอนติดธุระจำเป็นไม่ได้สอนด้วยตนเอง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้ครูที่มาสอนแทนมีความมั่นใจยิ่งขึ้น

4. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งซึ่งแสดงความชำนาญการพิเศษ หรือ ความเชี่ยวชาญของผู้ทำการสอน ซึ่งสามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างที่ดีกับครูทั่วไป

เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว (2548 : 31-32) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผน วิธีสอน วิธีเรียน มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการผสมผสานของเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์ในการเรียน จากหลักสูตรกับหลักจิตวิทยาการศึกษา หรือนวัตกรรม การเรียนใหม่ๆ ผสมกับปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียนและสภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และทรัพยากรในท้องถิ่นอื่นๆ

2. ช่วยให้ผู้มีคู่มือของตน ที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนได้ดีมีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและทันเวลา

3. ถ้าผู้สอนติดธุระจำเป็นไม่ได้สอนด้วยตนเอง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะช่วยให้ครูที่มาสอนแทนมีความมั่นใจยิ่งขึ้น

4. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งซึ่งแสดงความชำนาญการพิเศษ หรือความเชี่ยวชาญของผู้ทำการสอน ซึ่งสามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างที่ดีกับครูทั่วไป

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประโยชน์เพื่อเป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ล่วงหน้าอย่างมีระบบ สามารถให้การเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพตามที่หลักสูตรกำหนดทุกประการ

ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2544 : 16-20) ประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ใช้สถิติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) เป็นผลรวมเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนทั้งหมด ถ้าค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มหรือห้องนั้นๆ สูง ในแผนการจัดการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยหลังสอนต้องมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนจึงถือว่าการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นค่าที่วัดการกระจายของข้อมูลหรือคะแนนของนักเรียนในกลุ่มหรือห้องนั้นๆ ว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ถ้าค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มาก ก็แสดงว่าระดับความสามารถของนักเรียนในห้องหรือกลุ่มนั้นๆ แตกต่างกันมาก ถ้าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อย ก็แสดงว่าระดับความรู้ความสามารถของนักเรียนในห้องหรือกลุ่มนั้นๆ แสดงต่างกันน้อยในแผนการจัดการเรียนรู้ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังเรียนจะต้องน้อยกว่าก่อนเรียนจึงจะถือว่าการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

3. ความสำคัญระหว่างส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X})

3.1 ถ้า (\bar{X}) มาก S.D. น้อย หมายความว่า ความรู้ความสามารถของกลุ่ม หรือห้องนั้นๆ จะสูงใกล้เคียงกัน

3.2 ถ้า (\bar{X}) มาก S.D. มาก หมายความว่า ความรู้ความสามารถของกลุ่ม หรือห้องนั้นๆ จะสูงและแตกต่างกัน

3.3 ถ้า (\bar{X}) น้อย S.D. น้อย หมายความว่า ความรู้ความสามารถของกลุ่ม หรือห้องนั้นๆ จะต่ำใกล้เคียงกัน

3.4 ถ้า (\bar{X}) น้อย S.D. มาก หมายความว่า ความรู้ความสามารถของกลุ่ม หรือห้องนั้นๆ จะต่ำและแตกต่างกันมาก

คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน (2552 : 113-119) ประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E_1) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องหรือไม่ภายในกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ ซึ่งสามารถ สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความงอกงามของผู้เรียนได้ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของการทำแบบฝึกหัดหรืองาน
A	แทน	คะแนนรวมของการทำแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้ นั้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด คำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกคนซึ่งคำนวณ ได้จากสูตร

$$E_2 = \frac{\sum Y}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

แต่การที่จะสรุปว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ จะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อใช้ในการพิจารณา ที่นิยมใช้คือ 80/80 และยอมรับความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 2.5 ดังนั้นต้องมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า $80 - 2.5 = 77.5$ ส่วนเกณฑ์ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ คือไม่ควรเกินร้อยละ 5

สรุปได้ว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ต้องนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำไปทดลองหาประสิทธิภาพก่อน ซึ่งเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องบันทึกระหว่างการดำเนินกิจกรรมและเสร็จสิ้นกิจกรรม แล้วนำผลที่บันทึกไว้มาหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness) หรือ E.I. หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนโดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งรูปแบบการหาค่าดัชนีประสิทธิผล จะใช้สูตรของ กูดแมน เฟลทเชอร์ และชไนเดอร์ (Goodman, Fletcher and Schnieder) (ชวลิต ชูกำแพง. 2553 : 133)

$$E.I. = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินผลสื่อ เริ่มจากการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งจะเป็นตัวบอกว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดทางความเชื่อ เจตคติ และความตั้งใจของผู้เรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลงให้เป็นร้อยละ หากค่าคะแนนสูงที่เป็นไปได้ จากนั้นนำนักเรียนเข้ารับการทดลอง เสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียน นำคะแนนที่ได้ มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียน ได้เท่าใดนำมาหารด้วยค่าที่ได้จากการทดสอบสูงสุดที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้ ลบด้วยคะแนนทดสอบโดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พุทธพร มอญขาม (2550 : 94-100) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 26 คน โรงเรียนบ้านขามเรียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.72/83.07 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .6872 นักเรียนที่เรียนด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

กมล ขวัญคุ้ม (2550 : 72-76) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การเมืองการปกครอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านชำมูลนาถ อำเภอแก่งคร้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิเขต 2 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี 3 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ จำนวน 6 แผนฯ ละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และแบบประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ t-test (Dependent Samples) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.20/87.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8242 พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก

กอบกุล แสงสวัสดิ์ (2550 : 113-117) ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ และโรงเรียนชุมชนอนุอุปถัมภ์ ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนละ 24 คน ซึ่งได้มาโดยจับสลาก กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ แบบสอบถามเจตคติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบหลายตัวแปร โดยใช้คะแนนวัดเจตคติต่อสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นตัวแปรร่วม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เบญจกาญจน์ นามแก้ว (2551 : 94 - 100) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 23 คน โรงเรียนวัดหลุมข้าว อำเภอปักธงชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม 4 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ t-test พบว่า พฤติกรรมกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์พฤติกรรมกลุ่มเฉลี่ยทุกด้านสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ศิริรัตน์ บุตรสิงห์ (2552 :107-115) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนอนุบาลลานสัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ เขต 2 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา จำนวนนักเรียน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ จำนวน 3 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ จำนวน 3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.07 ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.43 ของนักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุรียา เพ็งลี (2552 : 76-82) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบ้านวังทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ จำนวน 6 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง แบบทดสอบย่อย จำนวน 6 ชุด ชุดละ 10 ข้อ แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่มระหว่างเรียนของนักเรียน จำนวน 5 ข้อแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.84/82.60 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5966

ศิริมา พุ่มทิพย์ (2552 : 129-135) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนพรเจริญวิทยา อำเภอพรเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา จำนวนรูปแบบละ 9 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ จำนวน 25 ข้อ แบบวัดเจตคติต่อการเรียน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.75/80.69 และ 86.06/84.44 ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6554 และ 0.7186

สีอำพร วรวัตร (2552: 84-87) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดขอนแก่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านหนองคะเน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากองแก้ว เขต 5 อำเภอ

ชุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 24 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดขอนแก่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.46/81.15 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6830 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 68.30

กลอยใจ มุกดา (2553 : 92-98) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนราชสิมาวิทยาลัย 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบสุ่มกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ ผลการศึกษา พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.29/82.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.7338

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Ghaith, Ghazi M. (2003 : 21) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ของนักเรียนชาวเลบานอนเกรด 8 รายวิชาภาษาอังกฤษ ปรากฏว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำและระหว่างเพศชายและเพศหญิงการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Graham (2006 : 11) ได้ศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีการตรวจสอบห้องเรียนวิชาสังคมศึกษา 2 ห้องเรียน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสอบสวนกลยุทธ์วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ที่แตกต่างกัน ผลการเรียนรู้มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและเพื่อกำหนดว่าวิธีการใดเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มากกว่ากันในวิชาเดียวกัน 3 กลยุทธ์ ปรากฏว่ากลยุทธ์วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ มีผลกระทบทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

Shaaban, Kassim (2006 : 377-403) ได้ศึกษาความแตกต่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ ในความเข้าใจ การอ่าน คำศัพท์ และการอ่านออกเสียง ในรายวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนเกรด 5 จำนวน 44 คน โดยกลุ่มควบคุมใช้แผนการเรียนรู้แบบปกติและกลุ่มทดลองใช้แผนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียน กลุ่มควบคุมและนักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลการเรียนรู้แตกต่างกัน

Souvignier, Elmar (2007 : 755-771) ได้ศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือโดยการสอนด้วยการสอน 3 วิธี คือ กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิคจิกซอว์ กิจกรรมการเรียนการสอนแบบสืบสวน และกิจกรรมการเรียนการสอนปกติตามคู่มือครู กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนเกรด 3 จำนวน 208 คน จาก 9 โรงเรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการสอน 3 รายวิชา คือ เรขาคณิต 3 หน่วย ดาราศาสตร์ 1 หน่วย และวิชาอื่นๆ 6 หน่วย ในการสอนแต่ละหน่วย มีการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน และระหว่างเรียน ผลปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ในหน่วยคณิตศาสตร์ไม่มีผลแตกต่างกับการสอนทั้ง 3 วิธี แต่การเรียนรู้หน่วยดาราศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์มากกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครู การวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มทดลองพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิคแบบสืบสวน มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการเรียนแบบปกติตามคู่มือครู

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ สนองความต้องการเรียนของนักเรียน กล่าวซักถามเรื่องที่สนใจ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีทักษะการทำงานกลุ่ม เพิ่มความรับผิดชอบ ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้นำความรู้เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ส่งเสริมทักษะทางสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และกลุ่ม ฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับตนเอง อันส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบข้าง และยังเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามและความรู้พื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พัฒนากระบวนการคิด การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีมตามระบอบประชาธิปไตย สามารถปรับตัวให้อยู่กับผู้อื่นได้ เสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ กล้าแสดงออก และรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีทักษะและกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข จะส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอบเขตของการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 กลุ่มโรงเรียนนาสะแบง-นาแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 119 คน จาก 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านหนองจิก โรงเรียนบ้านนาแสง โรงเรียนบ้านหนองบัวงาม โรงเรียนบ้านนาคำแคน โรงเรียนบ้านคำไชยวาล โรงเรียนกัลยาณี วัฒนา 2 และโรงเรียนบ้านนาสะแบง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านหนองจิก ตำบลนาสะแบง อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เนื่องจากโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนใกล้เคียงกัน สภาพการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน มีการจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถกัน คือในแต่ละห้องจะมีทั้งนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำอยู่ร่วมกัน ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสุ่มได้โรงเรียนบ้านหนองจิกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นข้อทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดสร้างขึ้นด้วยตัวเอง โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คำอธิบายรายวิชา เจตนารมณ์ หรือจุดเน้นของหลักสูตร มาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 23-145) และจุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล (สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาหนองคาย เขต 3. 2553 : 1-31) เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ เนื้อหา สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อทราบโครงสร้างอัตราเวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ซึ่งมีทั้งหมด 4 สาระ คือ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ส่วนสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ได้แยกออกเป็นวิชาต่างหาก

1.3 ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดในการเขียนแผนการสอน จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง

1.4 จัดหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดทำขึ้นด้วยตัวเอง โดยการเลือกหน่วยการเรียนรู้เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังตาราง 1

ตาราง 1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐานการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	การปกครองระบอบประชาธิปไตย	อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	- อำนาจอธิปไตย - ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย - บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนระหว่างและหลังเลือกตั้ง
	ผู้นำและผู้ตามในสังคมประชาธิปไตย	ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	- บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ - บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก - การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผล - ประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม
ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	- การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน - แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน
	สิทธิพื้นฐานของเด็ก	วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมายเสนอ	- สิทธิที่จะมีชีวิต - สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง - สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา - สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
	วัฒนธรรมท้องถิ่น	อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน
	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	วิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน	- ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน - แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

1.5 ศึกษาแนวคิด เนื้อหาวิชาและกิจกรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.6 จัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ ที่ชัดเจนและสมบูรณ์ จำนวน 6 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง ตามสาระการเรียนรู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้า โดยให้สอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง และระยะเวลาที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวการสอน กิจกรรมที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จากหนังสือนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดทำแผนการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

2. เขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก จำนวน 6 แผน ใช้เวลาสอน 12 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่ได้รวมเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ขั้นที่ 3 หาคุณภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ดังนี้

1. นำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง กิจกรรมการเรียนรู้ วัดผลประเมินผล ในทุกแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ แล้วนำมาแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. ปรับปรุงแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ

3. สร้างแบบประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์สำหรับผู้เชี่ยวชาญโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

มากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มาก ให้ 4 คะแนน

ปานกลาง ให้ 3 คะแนน

น้อย ให้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 เหมาะสมมากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 เหมาะสมมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 เหมาะสมปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 เหมาะสมน้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 เหมาะสมน้อยที่สุด

4. นำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ พร้อมแบบประเมินแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้

แกนกลาง กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญได้ เสนอแนะให้เพิ่มเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อของกลุ่มบ้านและ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละแผนการเรียนรู้อไม่เท่ากัน จึงมีการปรับเวลาให้ลดลงและเพิ่มขึ้นให้เหมาะสมกับ ภาระงานในแต่ละกิจกรรม ส่วนแบบทดสอบควรเน้นข้อสอบที่วัดความรู้ความเข้าใจและการคิด วิเคราะห์ ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญซึ่งประกอบด้วย

4.1 นางฉัตรลดา พุ่มทิพย์ ตำแหน่ง ครู ชำนาญการพิเศษ สังกัดโรงเรียนพรเจริญ วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 การศึกษา วุฒิ กศ.ม. สาขาหลักสูตรและ การสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและวิธีการสอน

4.2 นางวนิดา สาลี ตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ สังกัดโรงเรียนบ้านหนองจันทน์ อำเภอสรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การศึกษา วุฒิ ค.ม. สาขาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและเนื้อหา

4.3 นายเดชา ลุนาวงค์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ สังกัดโรงเรียนบ้านเหล่าหมากฝาง อำเภอบึงโขงหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ การศึกษา วุฒิ กศ.ม. สาขาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือและค่าสถิติต่างๆ

5. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานในแต่ละแผน และรวมทุกแผน ตามเกณฑ์ระดับคุณภาพ โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51-5.00	มีคุณภาพและเหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	มีคุณภาพและเหมาะสมมาก
2.51-3.50	มีคุณภาพและเหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	มีคุณภาพและเหมาะสมน้อย
1.00-1.50	มีคุณภาพและเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งคะแนนประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.40 – 5.00 จึงถือว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสมมาก ตามรายการประเมินสรุปลดังนี้

5.1 ด้านมาตรฐานการเรียนรู้อ จำนวน 3 รายการ ประเมินมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.68– 5.00 จึงมีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด

5.2 ด้านตัวชี้วัด จำนวน 3 รายการ ประเมินมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.68–5.00 จึงมีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด

5.3 ด้านผลการเรียนรู้อที่คาดหวัง จำนวน 3 รายการ ประเมินมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.40–5.00 จึงมีคุณภาพและความเหมาะสมมาก

5.4 ด้านสาระการเรียนรู้อ จำนวน 3 รายการ ประเมินมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.68-5.00 จึงมีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด

5.5 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อ จำนวน 6 รายการ ประเมินมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.60–5.00 จึงมีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด

5.6 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ จำนวน 5 รายการ ประเมินมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.52-5.00 จึงมีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด

5.7 ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 รายการ ประเมินมีค่าเฉลี่ย 5.00 จึงมีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด

6. นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน นำมาปรับปรุงแก้ไข คือ สาระสำคัญให้กระชับ ชัดเจน ลำดับก่อน-หลังของการทำกิจกรรมกลุ่ม ระยะเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม ความถูกต้องของใบความรู้และความสอดคล้องใบงาน ความถูกต้องของแบบทดสอบย่อยท้ายแผนแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบแก้ไขแล้วปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปทดลองใช้

7. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ไปทดลองสอน (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองบัวงาม อำเภอศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ และความต่อเนื่องของกิจกรรมการเรียนรู้

8. นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ที่ทดลองใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมอีกครั้งแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

3. กำหนดจำนวนข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือกที่เขียนทั้งหมด 40 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ แล้วทำการเขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางแต่ละข้อ ได้จำนวนข้อสอบที่สร้างและใช้จริง ดังตาราง 2

ตาราง 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องและจำนวนข้อสอบ

แผนการจัด การเรียนรู้	เรื่อง	เวลา (ชั่วโมง)	จำนวนข้อสอบ	
			ที่สร้าง	ใช้จริง
1	การปกครองระบอบประชาธิปไตย	2	7	5
2	ผู้นำและผู้ตามในสังคมประชาธิปไตย	2	7	5
3	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	2	7	5
4	สิทธิพื้นฐานของเด็ก	2	7	5
5	วัฒนธรรมท้องถิ่น	2	6	5
6	การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	2	6	5
รวม		12	40	30

4. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา คำนคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

5. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา คำนคว้าอิสระ

6. สร้างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางสำหรับผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบทดสอบพร้อมแบบประเมินเสนอ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการประเมิน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ประกอบด้วย

6.1 นางฉัตรลดา พุ่มทิพย์ ตำแหน่ง ครู ชำนาญการพิเศษ สังกัดโรงเรียนพรเจริญ วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 การศึกษา วุฒิ กศ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและวิธีการสอน

6.2 นางวนิดา สาลี ตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ สังกัดโรงเรียนบ้านหนอง จันทน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ การศึกษา วุฒิ ค.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและเนื้อหา

6.3 นายเดชา ลุนาวงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ สังกัดโรงเรียนบ้านเหล่าหมากฝาง อำเภอบึงโขงหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬการศึกษา วุฒิ กศ.ม. สาขาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้าน การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือและค่าสถิติต่างๆ

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ข้อคำถามบางข้อยังไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ข้อสอบซ้ำข้อเดิม และพิมพ์อักษรไม่ถูกต้อง ซึ่งผู้ศึกษาคำนคว้า ได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและ สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดไม่ตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

7. นำผลที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน มาวิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยใช้สูตร IOC (Item Objective Congruence) ตามวิธีของโรวินेलลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. 2551 : 90) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาที่ใช้ได้ โดยใช้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 ปรากฏว่าค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 1.00 อยู่ในเกณฑ์จำนวน 40 ข้อ (ตาราง 12 ภาคผนวก ง หน้า 128)

8. นำข้อสอบทั้ง 40 ข้อ ที่ผ่านการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองบัวงาม กลุ่มโรงเรียนนาสะแบง-นาแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งผ่านการเรียนเนื้อหา เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก มาแล้ว

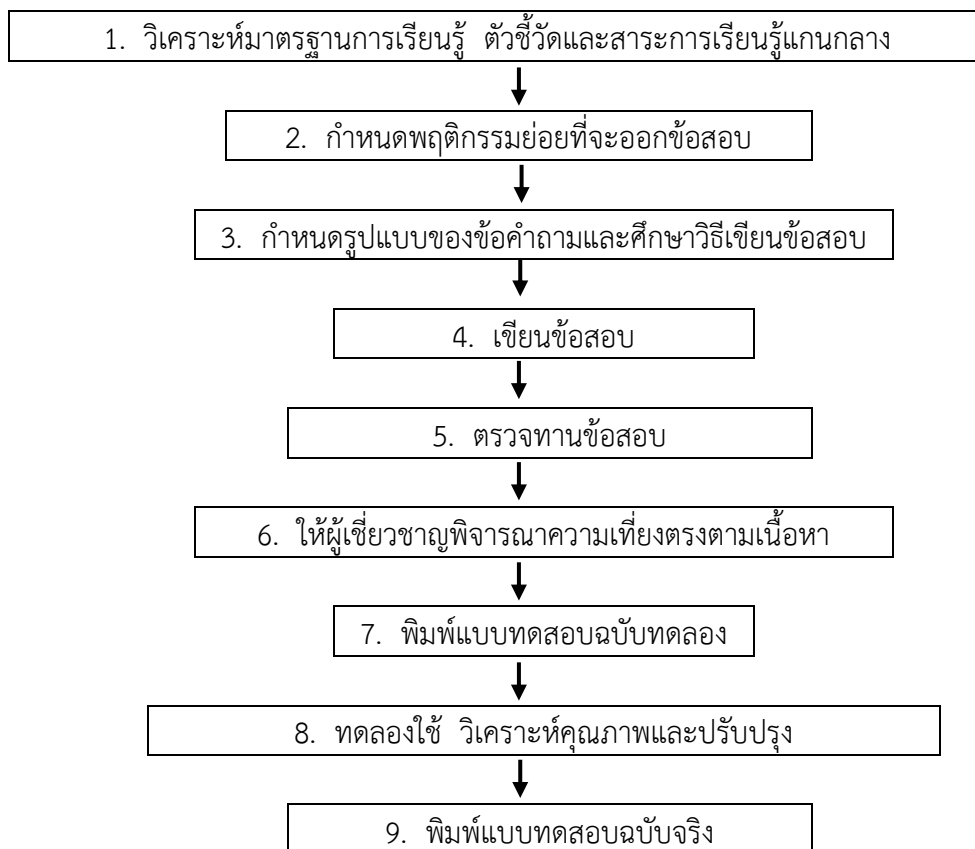
9. นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อถูกให้ 1 คะแนน ข้อผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ ให้ 0 หลังจากตรวจกระดาษคำตอบและรวบรวมคะแนนแล้ว นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (B) เป็นรายข้อแบบอิงเกณฑ์ โดยใช้วิธีของเบรนนัน (Brennan) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 และค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 ไว้ใช้ (ชวลิต ชูกำแหง. 2553 : 118-121) โดยแบบทดสอบที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น คัดเลือกข้อที่ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.27-0.78 และค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.29-0.75 ไว้ใช้จำนวน 30 ข้อ (ตาราง 13 ภาคผนวก ง หน้า 130-131)

10. นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่คัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวทท์ (Lovett Method) (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 170-173) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

11. จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังภาพ 1

ที่มา : บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 62)

ภาพ 1 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แบบแผนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สอนด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านหนองจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬจำนวน 20 คน ระยะเวลาทำการสอน 12 ชั่วโมง ใช้วิธีการศึกษาเก็บข้อมูลแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังทดลอง ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group pretest – posttest Design (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 139) ที่มีรูปแบบดังตาราง 3

ตาราง 3 แบบแผนการทดลองแบบทดลองเบื้องต้น One Group pretest–posttest Design

กลุ่ม	Pretest	Treatment	posttest
Ex	T ₁	X	T ₂

Ex	หมายถึง การทดลอง
X	หมายถึง การจัดกระทำทดลอง
T ₁	หมายถึง การสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	หมายถึง การสอบหลังการทดลอง (Posttest)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าทดลองสอนด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองจิก อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ระยะเวลาทำการสอนใช้เวลาทั้งหมด 12 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่ได้รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ บันทึกผลการทดสอบที่ได้เป็นคะแนนก่อนเรียน
2. ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวม 12 ชั่วโมง ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น จำนวน 6 แผน โดยดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 จัดนักเรียนเข้ากลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แนะนำการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์
 - 2.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ไปทำการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านหนองจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ วัดผลระหว่างเรียนจากการทดสอบย่อยท้ายแผน การทำใบงานและประเมินพฤติกรรมกลุ่มของผู้เรียนทุกคนจากการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน
3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียน (Post-test) โดยใช้ข้อสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน บันทึกผลการทดสอบที่ได้เป็นคะแนนหลังเรียน
4. นำผลการคะแนนที่เก็บรวบรวมไว้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
5. ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังตาราง 4

ตาราง 4 ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วัน เดือน ปี	การเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวนชั่วโมง
8 พฤศจิกายน 2554	ทดสอบก่อนเรียน	
15 พฤศจิกายน 2554	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	2
22 พฤศจิกายน 2554	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	2
29 พฤศจิกายน 2554	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	2
6 ธันวาคม 2554	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	2
13 ธันวาคม 2554	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	2
20 ธันวาคม 2554	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	2
27 ธันวาคม 2554	ทดสอบหลังเรียน	
รวม		12

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค จิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สูตร

$$E.I. = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

เมื่อ E.I แทนค่าดัชนีประสิทธิผล

3. ทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test)

$$T = \text{Minimum } \sum R_1^+ \cdot \sum R_1^-$$

เมื่อ T เป็นผลรวมของอันดับที่มีค่าน้อยกว่า (ไม่คิดเครื่องหมาย) ระหว่างอันดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคจิกซอร์ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 167)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีค่าความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัด
กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคจิกซอร์ ใช้วิธีของเบรนนัน (Brennan) คือ ดัชนี บี (B Index) โดยใช้สูตร (ขวลิต ชูกำแหง. 2553 : 119-121)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

U แทน จำนวนคนสอบผ่านเกณฑ์ทั้งหมดที่ตอบถูกในข้อนั้น

N_1 แทน จำนวนคนผ่านเกณฑ์

L แทน จำนวนคนสอบไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดที่ตอบถูกในข้อนั้น

N_2 แทน จำนวนคนไม่ผ่านเกณฑ์

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคจิกซอร์ โดยใช้วิธีของโลเวทท์ (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 170-173)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum Xi - \sum Xi^2}{(K-1) \sum (Xi - c)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์

K แทน จำนวนข้อสอบ

X_i แทน คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน

C แทน คะแนนจุดตัด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. 2553 : 24)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน คะแนนที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. 2553 : 29)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละคน
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

3. การหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดกิจกรรม

3.1 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคจิกซอร์

โดยใช้สูตร $E_1 E_2$ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 89)

$$\text{สูตร 1} \quad E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน ใบงานและ การทำแบบทดสอบท้ายแผน
A	แทน	คะแนนรวมของการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน ใบงานและ การทำแบบทดสอบท้ายแผนทุกแผนรวมกัน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตร 2} \quad E_2 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังสอน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

3.2 หาค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) โดยใช้สูตร E.I (ชวลิต ชู
กำแพง. 2553 : 133)

$$E.I = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

เมื่อ E.I แทนค่าดัชนีประสิทธิผล

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการศึกษาครั้งนี้โดยใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon
Matched Pairs Signed-Ranks Test) (ชวลิต ชูกำแพง. 2553 : 135-138)

$$T = \text{Minimum} | \sum R_i^+, \sum R_i^- |$$

เมื่อ T เป็นผลรวมของอันดับที่มีค่าน้อยกว่า (ไม่คิดเครื่องหมาย) ระหว่างอันดับที่มี
เครื่องหมายบวก กับอันดับที่มีเครื่องหมายลบ จะเป็นการทดสอบทางเดียวหรือสองทางก็ได้แล้วแต่
กรณี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการของแผนการจัดการเรียนรู้

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

E.I. แทน ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

d_i แทน ผลต่างของคะแนนหลังเรียนกับก่อนเรียน

R_i แทน อันดับของผลต่างคู่คะแนน

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค จิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80 / 80 ดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก

เลขที่	คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน ใบงาน และการทำแบบทดสอบย่อย ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนที่						รวม
	ที่ 1 (40)	ที่ 2 (40)	ที่ 3 (40)	ที่ 4 (40)	ที่ 5 (40)	ที่ 6 (40)	
1	38	36	38	37	35	34	218
2	32	34	33	32	33	36	200
3	33	33	35	33	32	35	201
4	35	33	32	34	32	34	200
5	34	30	31	32	34	32	193
6	31	33	32	34	35	35	200
7	32	30	33	34	32	35	196
8	35	33	34	32	33	33	200
9	34	32	33	32	35	34	200
10	35	30	31	36	35	32	199
11	30	33	32	31	33	32	191
12	33	31	30	34	35	35	198
13	32	30	32	30	34	32	190
14	34	32	33	33	32	33	197
15	36	34	35	33	33	34	205
16	36	34	35	36	34	37	212
17	31	35	34	33	31	33	197
18	31	33	33	32	35	32	196
19	36	34	32	33	31	35	201
20	35	33	32	32	30	35	197
รวม	673	653	660	663	664	678	3991
เฉลี่ย	33.65	32.65	33.00	33.15	33.20	33.90	199.55
S.D.	2.13	1.75	1.8	1.72	1.57	1.48	1.74
ร้อยละ	84.13	81.63	82.50	82.88	83.00	84.75	83.15

คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ย 83.15

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) 83.15

จากตาราง 5 จากการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การทำแบบทดสอบ และใบงาน
ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 6 แผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 199.55 คิดเป็นร้อยละ 83.15
แสดงว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.15

ตาราง 6 ค่าคะแนนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เลขที่	ก่อนเรียน (30)	หลังเรียน (30)
1	21	30
2	13	26
3	17	28
4	16	28
5	15	27
6	16	30
7	18	28
8	17	16
9	16	13
10	18	30
11	20	30
12	19	30
13	18	18
14	19	17
15	18	28
16	15	28
17	17	29
18	18	18
19	20	20
20	13	30
รวม	344	504
\bar{X}	17.20	25.20
S.D.	2.16	5.74
ร้อยละ	60.33	84.00

ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย 84.00

ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) 84.00

จากตาราง 6 พบว่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค จิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.74 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.20 คิดเป็น ร้อยละ 84.00 แสดงว่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 84.00

ตาราง 7 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการเรียน	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	20	240	199.55	1.74	83.15
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	20	30	25.20	5.74	84.00

ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (E_1 / E_2) เท่ากับ 83.15 / 84.00

จากตาราง 5-7 พบว่า ค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน ในงานการทำแบบทดสอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน ค่าเฉลี่ย 199.55 คิดเป็นร้อยละ 83.15 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.74 และค่าเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนเท่ากับ 25.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.74 คิดเป็นร้อยละ 84.00 ของคะแนนเต็ม นั่นคือ ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 83.15 / 84.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตาราง 8 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คะแนนการทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน	ดัชนีประสิทธิผล
ก่อนเรียน	20	30	344	0.6250
หลังเรียน	20	30	504	

จากตาราง 8 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เท่ากับ .6250 ซึ่งแสดงถึงการที่นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 62.50

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	d_i	R_i	อันดับ +	อันดับ -
1	21	30	9	4	4	
2	13	26	13	15.5	15.5	
3	17	28	11	9.5	9.5	
4	16	28	12	12.5	12.5	
5	15	27	12	12.5	12.5	
6	16	30	14	16	16	
7	18	28	10	6	6	
8	17	16	-1	1		-1
9	16	13	-3	3		-3.5
10	18	30	12	12.5	12.5	
11	20	30	10	6	6	
12	19	30	11	9	9	

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	d_i	R_i	อันดับ +	อันดับ -
13	18	18	0	-		
14	19	17	-2	2		-2
15	18	28	10	6	6	
16	15	28	13	15.5	15.5	
17	17	29	12	12.5	12.5	
18	18	18	0	-		
19	20	20	0	-		
20	13	30	15	17	17	
รวม					154.5	-6.5

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กำหนด $\alpha = .01$ $N = 17$ $T = 6.5$

จากตาราง 9 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า
3. สรุปผล
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สรุปผล

ผลการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลได้ดังนี้

1. การกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 83.15/84.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. ดัชนีประสิทธิผลของการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ .6250 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 62.50
3. นักเรียนที่เรียนด้วยการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 83.15/84.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ หมายความว่า นักเรียนได้คะแนน การประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน ใบงานและการทดสอบย่อยท้ายแผน ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ทั้ง 6 แผน คิดเป็นร้อยละ 83.15 และคะแนนจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 84.00 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้อง กับผลการศึกษาของ พุทธพร มอญขาม (2550 : 94 - 100) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องพลเมืองดี มีประสิทธิภาพ 82.72/83.07 สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สีอำพร วรวัตร (2552 : 84 - 87) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ มีประสิทธิภาพ 82.46/81.15 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กมล ขวัญคุ้ม (2550 : 72-76) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การเมืองการปกครอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.20/87.08 และการศึกษาของ กุลดา (2553 : 91-98) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.29/82.22 ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่าง สมาชิกในกลุ่มเพราะทุก ๆ คนร่วมมือในการทำงาน ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เท่าเทียมกันทุกคน ได้ศึกษาเนื้อหาความรู้ในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มที่จนเกิดความเชี่ยวชาญในเนื้อหานั้นๆ

และทำให้เกิดความมั่นใจในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ตนเองรับผิดชอบให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟังจนเกิดความเข้าใจอย่างละเอียด เป็นการส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิดพูดแสดงออก แสดงความคิดเห็นและลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การระดมความคิดข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันค้นหาข้อมูลให้มาก คิดวิเคราะห์และเกิดการตัดสินใจ ทำให้ผู้เรียนรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน ส่งเสริมทักษะทางสังคม ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น (จันทรา ตันตพิณฑานุกฤษ. 2543 : 45-46) และผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้นและคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น มีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่างๆ (รุจิรี ภูสาระ. 2545 : 101-102)

การกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น มีรายละเอียดชัดเจนในด้านกิจกรรมของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างแท้จริง ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง และการเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มอย่างมั่นใจ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับคำกล่าวของ วิลมรตัน สุนทรโรจน์ (2554 : 93-94) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์เป็นวิธีการเรียนที่มีการจัดกลุ่มการทำงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน โดยการจัดสถานการณ์ และบรรยากาศให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีความแตกต่างทางด้านสติปัญญาหรือความถนัดและสมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองและของสมาชิกและในกลุ่มรับผิดชอบความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ความสำเร็จของกลุ่มพิจารณาได้จากความสำเร็จในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม ทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งได้รับการปลูกฝังให้มีความเสียสละในการดูแลรับผิดชอบสมาชิกในกลุ่ม ไม่เห็นแก่ตัว ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นสภาพที่มีความเหมาะสมที่อยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการในการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในเนื้อหาที่ตนเองได้รับมอบหมาย และไปศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจนเกิดความเชี่ยวชาญ เพื่อที่จะนำไปถ่ายทอดให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มได้เข้าใจ โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากร การเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน และสอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544 : 114) ที่ว่าการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ สามารถทำให้ผู้เรียนมีทักษะบูรณาการสูงขึ้นและยังสามารถเสริมสร้างทักษะที่อ่านออกเสียง พูดได้ตอบ การปฏิบัติตามคำสั่ง การฟังการอ่านจับใจความ การใช้ภาษาและการเขียนสูงขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม คือ มีการทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันสูงขึ้นและสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แชมมณี (2553 : 98-105) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนมีการฟังพาและเกื้อกูลกัน การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด การที่สมาชิกในกลุ่มมี

การพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใยไว้วางใจ ส่งเสริมและช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่างๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตนดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์จะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และไว้วางใจกันและกันการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

2. การหาดัชนีประสิทธิผลของการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น พบว่ามีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .6250 ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.50 ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พุทธพร มอญขาม (2550 : 94-100) พบว่าค่าดัชนีประสิทธิผลของการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ เท่ากับ .6872 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 68.72 และสอดคล้องกับการศึกษาของ กมล ขวัญคุ้ม (2550 : 72-76) พบว่า การกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องการเมืองการปกครอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.8242 พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับสุริยา เฟ็งลี (2552 : 76-82) พบว่า การกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.84/82.60 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5966 นั่นคือ ผู้เรียนมีความก้าวหน้าร้อยละ 59.66 และสอดคล้องกับการศึกษาของ สีอำพร วรวัตร (2552 : 84- 87) ที่พบว่า การกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดขอนแก่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6830 แสดงว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.30 และสอดคล้องกับการศึกษาของ กลอยใจ มุกดา (2553 : 92-98) ที่พบว่าการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7338 การศึกษาค้นคว้าเป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ครอบคลุมและสอดคล้องกับเนื้อหา มีการเนื้อหาย่อยเหมาะสมกับผู้เรียนรูปแบบน่าสนใจ คำสั่งชัดเจน จัดกิจกรรมให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ ใช้เวลาสั้น นักเรียนจึงไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียนและได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ได้เรียนรู้ในการทำงานกลุ่ม ร่วมกันแสดงความคิดเห็นร่วมกันตัดสินใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี เก่งและมีความสุข (สุนันทา บุญประเสริฐ. 2547 : 20 - 21) ผู้เรียนได้

ร่วมกันเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การซักถามทำให้เกิดความกล้าและได้ทราบคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจ หรือยังไม่กระจ่าง การอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้ผู้อธิบายมีความแม่นยำในเรื่องที่เรียนมากขึ้น เพื่อน ๆ ที่ฟังเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คนอ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เก่งกว่าซึ่งจะมีความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนๆ เพื่อยกระดับผลงานกลุ่มให้สูงขึ้น (บุญชม ศรีสะอาด. 2548 : 122) และการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ เป็นการพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มย่อยลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน จนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันทุกคน (จันทร์ตา ต้นติพิงศานุรักษ์. 2543 : 37 - 38)

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ จัดเป็นวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่ง ที่เน้นส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนจากองค์ประกอบย่อยไปสู่องค์ประกอบรวม ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียนไปตามลำดับขั้น การเรียนรู้มีความสนุกสนาน ยืดความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีการทำแบบฝึกไปตามลำดับขั้นความง่ายไปยาก จะเป็นสิ่งช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดียิ่งขึ้น ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความเข้าใจในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน (คณะศึกษาศาสตร์. 2552 : 76-83) นอกจากนี้การกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ เป็นการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติเกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปบูรณาการกับชีวิตประจำวัน และมีคุณสมบัติตรงกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขกายและใจ (ชนาธิป พรกุล. 2551 : 16) และส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้จากความร่วมมือซึ่งกันและกันในทุกกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ข้อความรู้อันได้มีความกว้างขวาง สมบูรณ์ เพราะเกิดจากการร่วมมือกันค้นคว้าและนำมาเสริมต่อกัน สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ตามศักยภาพ และระดับขั้นของผู้เรียน ปลูกฝังทักษะกระบวนการกลุ่ม (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. 2545 : 45) และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุก ๆ คนร่วมมือในการทำงาน ทุก ๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกันเพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมที่ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาก วิเคราะห์และตัดสินใจเลือก สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544 : 40) จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพุทธพร มอญขาม (2550 : 94-100) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และสอดคล้องกับการศึกษาของเบญจกาญจน์ นามแก้ว (2551 : 94-100) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และสอดคล้องกับการศึกษาของศิริรัตน์ บุตรสิงห์ (2552 : 107-115) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.07 ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.43 ของนักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับการวิจัยของ กอบกุล แสงสวาสดี (2550 : 113 - 117) ที่ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาค้นคว้าแสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำความรู้จากองค์ประกอบย่อยรวมเป็นองค์ความรู้หลัก ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีความรับผิดชอบในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมายจนเชี่ยวชาญ เพื่อถ่ายทอดให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจ เป็นการส่งเสริมความมั่นใจและการกล้าแสดงออก ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้มีความอยากรู้อยากเรียน มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีความเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ จึงเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ จะได้ผลดีนั้นนักเรียนต้องมีพื้นฐานทางด้านภาษาดี ค เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน เพราะการศึกษาจากใบความรู้เป็นหลัก ถ้าไม่มีพื้นฐานทางด้านภาษาที่ดีแล้วจะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการศึกษา ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ ครูควรเน้นเรื่องความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม และการมีระเบียบวินัยในตนเอง รวมทั้งความซื่อสัตย์ด้วย เพราะถ้านักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่มีวินัยและขาดความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและคำชี้แจงในการศึกษาในใบความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก็จะไม่บรรลุผลตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ได้

1.3 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมและการแบ่งกลุ่มนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บางครั้งนักเรียนที่ไม่พอใจกันมารวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ในวิชาอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ในการเรียน เป็นการสร้างเสริมทักษะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้กว้างขวางมากขึ้น และมีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรได้รับการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ในเนื้อหาและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และในระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ขวัญคุ้ม. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (JigGsaw) เรื่อง การเมืองการปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- กาญจนา วัฒนายุ. เทคนิคการเขียนแผนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ธนพรการพิมพ์, 2548.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.
- . คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- . แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- . การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- . แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2550.
- . หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กลุ่มโรงเรียนนาสะแบง นาแสง. 2554. รายงานการประเมินตนเองกลุ่มโรงเรียนนาสะแบง นาแสง. ม.ป.ท. : อัดสำเนา, 2551.
- กลอยใจ มุกดา. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- กิดานันท์ มะลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- . เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์, 2541.
- กิริยา ลามคำ. ผลการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- กึ่งกาญจน์ สิริสุนทร. ระบุหรือระบุบริการให้คะแนน. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550.
- กอบกุล แสงสวาสดี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบเทคนิคจิ๊กซอว์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต ค.ม.. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2550.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. พื้นฐานกระบวนการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : อภิชิตการพิมพ์, 2552.

คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. **พื้นฐานการวิจัยทางการศึกษา.**

พิมพ์ครั้งที่ 2. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2548.

จันทร์ธา ต้นติพงศานุกรักษ์. “การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ,” วารสารวิชาการ. 3(12)
: 36-55 ; ธันวาคม, 2543.

จิระพร ชะโน. **การออกแบบการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอน.** ม.ป.ท. 2548.

เจริญ จามรธัญญาท. **พฤติกรรมการสอนสังคมศึกษา.** อุบลราชธานี : ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี, 2532.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจนา. **นวัตกรรมการศึกษาชุด ตวิทยาการอ่าน.** กรุงเทพฯ :
ธารอักษร, 2547.

ฉลาด อินทรสมบัติและทองสง่า ผ่องแผ้ว. **การเขียนวิทยานิพนธ์.** มหาสารคาม :
อภิชาติการพิมพ์, 2550.

ชนาธิป พรกุล. **การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์
และการเขียน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ชม ภูมิภาค. **เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2528.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. **การประเมินสื่อผสมในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอน
ระดับประถม มัธยมศึกษา.** นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

—————. **ชุดการสอนในระดับประถมศึกษา ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อสาร
ระดับประถม หน่วยที่ 8-15.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2542.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. **80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.**
กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น, 2552.

ชาญชัย อาจิมสมาจาร. **หลักการสอนทั่วไป.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษร
บัณฑิต, 2542.

ชูศรี ต้นพงศ์. **ประเมินพัฒนาการ : มิติใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน.**
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2546.

ชูศรี สนิทประชากร. **ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ, จันท์เกษม 2**
(กรกฎาคม-ธันวาคม). หน้า 48-49, 2534.

ชวลิต ชูกำแพง. **การประเมินการเรียนรู้.** พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

—————. **การวิจัยหลักสูตรและการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2553.

ดับเบิล เคนดูว์ และคณะ. **คู่มือการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู โครงการความร่วมมือ
ระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
กับ บริษัท อินเทล ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ ประเทศไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550.

- ทิตนา แคมมณี. 14 วิธีสอนสำหรับครุมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท เท็กซ์ แอนด์เจอร์นัลพับลิชชิง จำกัด, 2545.
- . ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- . ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย. คู่มือการปฏิบัติการจัดทำแผนการสอน. นครพนม : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม, 2544.
- ทองพล บุญอึ้ง. พฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2544.
- นาตยา ปิลาธนานนท์. การเรียนแบบร่วมมือ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วูน, 2543.
- นภาพรณี จรุงพันธ์. การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- เนตรนภา จวบบุญ. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ด้วยเทคนิคจิกซอว์ เรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. นอกกรั้วโรงเรียน. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2546.
- บันลือ พุกชะวัน. ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- บุญแก้ว ควรหาเวช. นวัตกรรมทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : SR Printing, 2542.
- . เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา . กรุงเทพฯ : SR Printing, 2543.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, (2545).
- . การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.
- . การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2548.
- . การพัฒนาการทำวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.
- . การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2546.
- . วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2548.
- . วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2547.
- เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. การสอนแบบบูรณาการ Intergrated Instruction. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2548.
- เบญจลักษณ์ สุขโภคกิจ. มือที่สามของครู. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองศิลป์การพิมพ์, 2538.

- เบญจจากาญจน์ นามแก้ว. การศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยใช้เทคนิคจิกซอร์. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ค.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2551.
- บูรณชัย ศิริมหาสารคาม. จากหลักสูตรสู่แผนการสอน, สารพัฒนาหลักสูตร. 15(124) : 32- 35 ; มกราคม-มีนาคม, 2543.
- ประวิต เอราวรรณ์. เอกสารประกอบการสอนวิชา วิจัยการศึกษาเบื้องต้น. อัดสำเนา, 2543.
- . การวิจัยในชั้นเรียน (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ ดอกหญ้าวิชาการ จำกัด, 2545
- เผชิญ กิจระการ. การหาค่าดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- . ดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดวิธีการและเทคนิคการสอน 2. กรุงเทพมหานคร : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป เมเนจเม้นท์, 2544.
- พุทธพร มอญขาม. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง พลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- พรรณี ชูทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- . หลักจิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ฟริเกอร์ปรีนแอนมีเดีย จำกัด, 2540.
- . วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2548.
- . วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2553.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. การวัดผลและสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- เยาวลักษณ์ อักษรและคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2553.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2546.

- รสสุคนธ์ วินัยถนอม. ผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดประเพณีท้องถิ่น ประกอบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- รุจิรี ภู่อาระ. การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์, 2545.
โรงเรียนบ้านหนองจิก. หลักสูตรสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.
ม.ป.ท. : อัดสำเนา, 2553.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.
- . เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2549.
- วัลลภ กันทรัพย์. การประเมินแนวการสอนหรือแผนการสอน, วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 24(24) : 10 ; เมษายน-มิถุนายน, 2544.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : เอส พี เอส, 2542.
- . เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค, 2545.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนวิธีใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธารนครการพิมพ์, 2537.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. การพัฒนาการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506703. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- . นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- ศิริมา พุ่มทิพย์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ 2 กับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- สมคิด สร้อยน้ำ. หลักการสอน. อุดรธานี : สถาบันราชภัฏอุดรธานี, 2542.
- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2544.
- . การวัดผลทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2548.
- สมนึก ภัททิยธนี และคณะ. พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2548.
- สมยศ นาวิการ. การบริหารตามสถานการณ์. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.
- สมร เอกสะพัง. การพัฒนาการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องสระเปลี่ยนรูปและ สระลดรูป โดยใช้กลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง. เชียงใหม่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์แสงศิลป์, 2544.

- สมบัติ ท้ายเรือคำ. ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2551.
- สิริรัตน์ บุตรสิงห์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2552.
- สีอำพร วรวัตร. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- สุรียา เฟ็งลี. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- . แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- . แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- . แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3. จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การวัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- สำลี รักรุสสี. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, 2551.
- . เทคนิคการเขียนหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เรื่องแสงการพิมพ์, 2544.

- สุชา จันแอม. **จิตวิทยาวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2542.
- สุนันทา บุญประเสริฐ. **การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาการเรียน**.
ราชบุรี : บริษัท ธรรมวัตรการพิมพ์ จำกัด, 2547.
- สุพล วังสินธุ์. **การจัดทำแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ, สารพัฒนาหลักสูตร**. 12(44) :
3-9 ; เมษายน-พฤษภาคม, 2546.
- สุวิทย์ มูลคำ. **20 วิธีการจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2545.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. **เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ที.พี.พรินท์, 2543.
- . **21 วิธีจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์, 2545.
- หลุย จำปาเทศ. **จิตวิทยาการจูงใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- หนูเพียร สีลา. **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์เรื่อง การทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ กลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- อนก เพียรอนุกุลบุตร. **การวัดและประเมินผลทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : วิตอรี
การพิมพ์, 2542.
- อารี พันธุ์มณี. **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ้อ, 2534.
- อรจารย์ ฦ ตะกั่วทุ่ง. **สุดยอดการพัฒนาการเรียนการสอน=Differentiated Instructional Strategies**. กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ทบุ๊คส์, 2545.
- อำนวยการ เดชชัยศรี. **นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ :
ฟิสิกส์เซนเตอร์, 2542.
- Graham, Donn C. “Cooperative Learning Methods and Middle School Students,” **Dissertation Abstracts Internationals**. 66(11) : unpagged ; May, 2006.
- Ghaith, Ghazi M. and Amal R. Bouzeineddine. “Relationship between Reading Attitudes, Achievement, and Learner’ Perceptions of Their Jigsaw II Cooperative Learning Experience,” **Reading Psychology**. 24(2) : 105-121 ; April-June. 2003.
- Shaaban, Kassim. “An Initial Study of the Effects of Cooperative Learning on Reading Comprehension Vocabulary Acquisition and Motivation to Read,” **Journal of Reading Psychology**. 27(5) : 377-403 November-December, 2006.

Souvignier, Elmar. and Julia Kronenberger. "Cooperative Learning in Third Graders' Jigsaw Groups for Mathematics and Science with and without Questioning Training," **British Journal of Education Psychology**. 77(4) : 755-771 ; December, 2007.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย
 จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ (กากบาท) ทับอักษร ก,ข,ค หรือ ง
 ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด ในกระดาษคำตอบ

1. รัฐธรรมนูญ หมายถึงข้อใด
 - ก. กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ
 - ข. กฎหมายที่ปกครองเฉพาะจังหวัด
 - ค. กฎหมายที่ใช้บังคับเฉพาะบุคคล
 - ง. กฎหมายที่ใช้ปกครองเฉพาะนักการเมือง
2. ข้อใดไม่ได้หมายถึงอำนาจอธิปไตย
 - ก. อำนาจนิติบัญญัติ
 - ข. อำนาจบริหาร
 - ค. อำนาจตุลาการ
 - ง. อำนาจทางทหาร
3. หลักสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ยกเว้นข้อใด
 - ก. หลักความเสมอภาค
 - ข. หลักการใช้เหตุผล
 - ค. หลักการใช้กฎหมาย
 - ง. หลักการใช้เสียงเจียบ
4. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึงข้อใด
 - ก. การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันของคนที่มีนับถือศาสนาต่างกัน
 - ข. คนรวยเท่านั้นจึงจะได้รับการนับถือ
 - ค. การเลือกปฏิบัติเฉพาะชายเท่านั้น
 - ง. คนที่อยู่ในเมืองเท่านั้นจึงจะได้รับการช่วยเหลือ
5. การเลือกตั้งในข้อใดเป็นการเลือกตั้งระดับประเทศ
 - ก. การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด
 - ข. การเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล
 - ค. การเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร
 - ง. การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
6. ข้อใดไม่เป็นการเลือกตั้งในประเทศไทย
 - ก. การเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา (ส.ว.)
 - ข. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
 - ค. การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
 - ง. การเลือกตั้งประธานาธิบดี

7. ใครมีสิทธิในการเลือกตั้ง
- ก. คนชิตอายุ 17 ปี 10 เดือน
 - ข. ธาณีอายุ 18 ปี บริบูรณ์
 - ค. พิสมัย อายุ 15 ปี
 - ง. หลวงพ่อคำมี
8. ถ้านักเรียนมีสิทธิเลือกตั้ง นักเรียนจะไปเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
- ก. ไป เพราะเป็นหน้าที่
 - ข. ไป เพราะอยากได้ตัวแทนที่ดีเข้าไปทำหน้าที่แทนตน
 - ค. ไม่ไป เพราะไม่ชอบการเลือกตั้ง
 - ง. ไม่ไป เพราะติดธุระ
9. พระมหากษัตริย์ไทยทรงใช้อำนาจตุลาการทางใด
- ก. ทางรัฐสภา
 - ข. ทางคณะรัฐมนตรี
 - ค. ทางศาล
 - ง. ทางทหาร
10. ข้อใดเป็นบทบัญญัติกับสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย
- ก. ทรงเป็นประมุขของประเทศ
 - ข. ทรงเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้
 - ค. ทรงเป็นพุทธมามกะและศาสนูปถัมภก
 - ง. ถูกทุกข้อ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 รหัสวิชา ส 14101 สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม
 เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย เวลา 2 ชั่วโมง
 จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวันที่.. เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ตัวชี้วัด อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย

3. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.1 อำนาจอธิปไตย

3.2 ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

4. สาระการเรียนรู้ (รายละเอียดอยู่ในใบความรู้)

4.1 อำนาจอธิปไตย

4.2 ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดการเลือกตั้ง

4.4 บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง

4.5 สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

5. กระบวนการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. ขั้นเตรียมเนื้อหา

1.1 ให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การรณรงค์การเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ โดยครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- นักเรียนเคยเห็นกิจกรรมที่อยู่ในภาพหรือไม่ อย่างไร
- ในชุมชนของนักเรียนมีการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
- ถ้านักเรียนมีสิทธิ์ไปเลือกตั้ง จะไปใช้สิทธิ์ของตนหรือไม่ เพราะเหตุใด

1.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

1.3 ครูแจ้งเรื่องที่จะเรียนและตัวชี้วัด พร้อมบอกเงื่อนไขต่าง ๆ ในการเรียนการสอน และเกณฑ์การประเมินผล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้

- อำนาจอธิปไตย
- ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- สาเหตุที่ทำให้เกิดการเลือกตั้ง
- บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง
- สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

2. ชั้นจัดกลุ่มประจำ

2.1 ครูแนะนำวิธีการเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบถึงขั้นตอน วิธีการ การปฏิบัติกิจกรรม ตาม

รูปแบบด้วยกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

2.2 ครูนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการปกครองในประเทศไทยจากหนังสือเรียน แล้วสนทนา เกี่ยวกับความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.3 ให้นักเรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 5 คน เรียกว่า “กลุ่มประจำ” ตั้งชื่อกลุ่มของตนตามมติ กลุ่ม เช่น กลุ่มประจำ A กลุ่มประจำ B กลุ่มประจำ C กลุ่มประจำ D กลุ่มประจำ E

2.4 มอบหมายภาระงานให้แต่ละคนศึกษาในเรื่องที่แตกต่างกันโดยให้จับสลากแต่ละกลุ่ม เพื่อมีหมายเลขสมาชิกบ้าน เช่น กลุ่มประจำ B ได้หมายเลข B1 B2 B3 B4 B5 จนครบทุกคน ทุกกลุ่ม

เพื่อศึกษาเรื่องราวที่ไม่ซ้ำกัน

- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 1 ของกลุ่มศึกษาเรื่อง อำนาจอธิปไตย
- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 2 ของกลุ่มศึกษาเรื่อง ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 3 ของกลุ่มศึกษาเรื่อง สาเหตุที่ทำให้เกิดการเลือกตั้ง

- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 4 ของกลุ่มศึกษาเรื่อง บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง

- นักเรียนที่จับได้หมายเลข 5 ของกลุ่มศึกษาเรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

เมื่อนักเรียนได้รับใบความรู้เรื่องที่มอบหมายเรียบร้อยแล้วให้ศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็น จากประเด็นที่ศึกษา ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจเพื่อนำเสนอในกลุ่มเชี่ยวชาญ

3. ชั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

3.1 สมาชิกจากกลุ่มบ้านรับบัตรเนื้อหาตามหมายเลข 1 2 3 4 5 ออกจากกลุ่มบ้าน ไปอยู่กลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประกอบไปด้วยสมาชิกแต่ละคนของ

กลุ่มประจำ ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 1 ประกอบด้วย A1 B1 C1 D1 E1 ศึกษาใบความรู้ที่ 1

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 2 ประกอบด้วย A2 B2 C2 D2 E2 ศึกษาใบความรู้ที่ 2

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 3 ประกอบด้วย A3 B3 C3 D3 E3 ศึกษาใบความรู้ที่ 3

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 4 ประกอบด้วย A4 B4 C4 D4 E4 ศึกษาใบความรู้ที่ 4

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ 5 ประกอบด้วย A5 B5 C5 D5 E5 ศึกษาใบความรู้ที่ 5

สมาชิกของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ร่วมอภิปรายสรุปเรื่อง แสดงความคิดเห็นในหัวข้อที่ตนรับผิดชอบ

3.2 กรณีมีข้อสงสัยของสมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีการอภิปราย ซักถาม โดยให้สมาชิกแต่ละคนเข้าใจเพื่อนำเสนอกลุ่มประจำต่อไป

ชั่วโมงที่ 2

4. ชั้นทดสอบความรู้

4.1 สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แยกตัวกลับไปยังกลุ่มประจำ นำเสนอความรู้ในส่วนที่

ตน

รับผิดชอบศึกษา ให้สมาชิกในกลุ่มประจำฟัง เป็นการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ภายในกลุ่มตามลำดับ หัวข้อจนครบทุกคน จากนั้นช่วยกันสรุป แสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งทำใบงาน เลขาญการกลุ่มจดบันทึก

4.2 นักเรียนทุกกลุ่มรวบรวมความรู้โดยนำเนื้อหาความรู้มาเรียงลำดับต่อกันสรุปเป็นองค์ความรู้

4.3 ตัวแทนกลุ่มทุกกลุ่มจับฉลากเพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มใดนำเสนอก่อน เรียงตามลำดับ ครูและนักเรียนประเมินการนำเสนอผลงาน ครูเสนอแนะและอธิบายเพิ่มเติม

5. ขึ้นมอบรางวัล ผู้สอนมอบรางวัลหรือให้คำชื่นชม

5.1 สมาชิกทุกคนทำแบบทดสอบย่อยท้ายเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ เป็นการสอบรายบุคคล

5.2 เฉลยแบบทดสอบย่อย โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจแล้วบอกคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนรวมจากคะแนนกลุ่ม การทำใบงานและแบบทดสอบมากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะได้รับคำชมเชยและกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล

6. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

6.1 ภาพการรณรงค์การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

6.2 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง อำนาจอธิปไตย จำนวน 4 ชุด

ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำนวน 4 ชุด

ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง สาเหตุที่ทำให้เกิดการเลือกตั้ง จำนวน 4 ชุด

ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง จำนวน 4 ชุด

ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย จำนวน 4 ชุด

6.3 ใบงานที่ 1- 5 ประกอบใบความรู้ที่ 1-5 จำนวน 4 ชุด

6.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

6.5 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย

6.6 หนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ห้องสมุดโรงเรียน อินเทอร์เน็ต

7. การวัดผลและประเมินประเมินผล

7.1 วิธีวัดผลและประเมินผล

7.1.1 ประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

7.1.2 ตรวจใบงาน

7.1.2 ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

7.1.3 ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

7.2 เครื่องมือวัดและประเมินผล

7.2.1 แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

7.2.2 ใบงาน

7.2.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

7.3 เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม (อัตราส่วนและร้อยละ)	รางวัลพิเศษ
80-100	เหรียญทอง
70-79	เหรียญเงิน
60-69	เหรียญทองแดง
50-59	ชมเชย

8. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายวิรัตน์ ศรีลาพัฒน์)
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองจิก
/...../.....

9. บันทึกหลังการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

10. ปัญหา/อุปสรรค/วิธีแก้ไข/ผลการแก้ไข

10.1 ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

10.2 วิธีแก้ไข/ผลการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน
 (นางนรินทร์ ปุยะบาล)
/...../.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมการเรียน
 โรงเรียนบ้านหนองจิก อำเภอศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	2.0	1.5	1.0	0.5
1. ความสนใจในเรื่องที่เรียน 1. ตั้งใจฟัง 2. สนใจซักถาม 3. ไม่หยอก ล้อเล่นกัน	ทำได้สมบูรณ์ทุกข้อ	บกพร่องเกณฑ์ใน 1 ข้อ	บกพร่องเกณฑ์ใน 2 ข้อ	บกพร่องเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ
2. การตอบคำถาม	ตอบคำถามได้ทุกข้อ	ตอบคำถามได้เป็นส่วนใหญ่	ตอบคำถามได้เป็นบางส่วน	ตอบคำถามไม่ได้เลย
3. การแสดงความคิดเห็น 1. พูดเสียงดังฟังชัด 2. ใช้ภาษาเข้าใจง่าย 3. มีเหตุผล	ทำได้สมบูรณ์ทุกข้อ	บกพร่องเกณฑ์ใน 1 ข้อ	บกพร่องเกณฑ์ใน 2 ข้อ	บกพร่องเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ
4. มีคุณธรรมเบื้องต้น 1. สามัคคี 2. มีน้ำใจ 3. สุภาพ	ทำได้สมบูรณ์ทุกข้อ	บกพร่องเกณฑ์ใน 1 ข้อ	บกพร่องเกณฑ์ใน 2 ข้อ	บกพร่องเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ
5. การทำงานร่วมกับผู้อื่น 1. วางแผนปรึกษา 2. ร่วมมือกันดี 3. อภิปรายสรุปร่วมกัน	ทำได้สมบูรณ์ทุกข้อ	บกพร่องเกณฑ์ใน 1 ข้อ	บกพร่องเกณฑ์ใน 2 ข้อ	บกพร่องเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ
6. การร่วมกันนำเสนอ	ร่วมกันสรุปได้เป็นอย่างดี มีความสนใจและมีส่วนร่วม	ให้ความร่วมมือกับเพื่อนได้ดีเป็นส่วนใหญ่	ให้ความร่วมมือกับเพื่อนน้อย	ไม่ให้ความร่วมมือกับเพื่อน
7. การใช้เวลาในการทำงาน	ทำงานเสร็จก่อนเวลา	ทำงานเสร็จทันเวลา	เลยเวลากำหนดเล็กน้อย	เลยเวลากำหนดไปมาก

ชื่อกลุ่ม.....		
รายชื่อสมาชิก	1.	ประธาน
	2.	สมาชิก
	3.	สมาชิก
	4.	เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 1 อำนาจอธิปไตย

รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดของประเทศเป็นกฎหมายแม่บทของกฎหมายทั้งปวง บัญญัติไว้ของกฎหมายและกฎหรือข้อบังคับใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจะใช้บังคับบุคคลในชาติไม่ได้

อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นอำนาจของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจอธิปไตยผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การใช้อำนาจอธิปไตย การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของไทยมีการใช้อำนาจอธิปไตยใน 3 ลักษณะ คือ

1. อำนาจนิติบัญญัติ คืออำนาจในการออกกฎหมายเพื่อเป็นกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติของประชาชนทุกคน และใช้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งรักษาผลประโยชน์ของประชาชน
2. อำนาจบริหาร คืออำนาจในการดำเนินการ หรือจัดการดูแลเพื่อพัฒนาประเทศ บำบัดทุกข์บำรุงสุข รักษาความสงบปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ
3. อำนาจตุลาการ คือ อำนาจในการพิจารณาคัดสินพิพาทษาให้เป็นไปตามกฎหมาย

การใช้อำนาจทั้ง 3 ลักษณะ จะมีการถ่วงดุลและคานอำนาจระหว่างกัน เพื่อให้การใช้อำนาจเป็นไปอย่างถูกต้องยุติธรรม ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ชื่อกลุ่ม.....		
รายชื่อสมาชิก 1.		ประธาน
2.		สมาชิก
3.		สมาชิก
4.		เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 2

ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศด้วยการเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และสมาชิกวุฒิสภา(ส.ว.) ทำหน้าที่ด้านการบริหาร และด้านนิติบัญญัติ คือดำเนินการออกกฎหมายในรัฐสภาร่วมกัน
2. หลักความเสมอภาค ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ห้ามการเลือกปฏิบัติเพียงเพราะว่า มีเพศ วัย ศาสนา ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน
3. หลักสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ หมายถึง ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพโดยไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น
4. หลักภราดรภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์เป็นพี่น้องร่วมโลก มีความเอื้อเฟื้อ ห่วงใย มีน้ำใจ เป็นมิตร พึ่งพาอาศัยกัน
5. หลักกฎหมายหรือนิติธรรม หมายถึง กฎหมายมีความยุติธรรม สังคมต้องยอมรับ และสามารถบังคับกับทุกคนโดยเท่าเทียมกัน
6. หลักการใช้เหตุผล หมายถึง สมาชิกทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล หรือใช้เหตุผลในการตัดสินใจ
7. หลักเสียงข้างมาก หมายถึง การตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ ก็ตามจะต้องยึดเสียงข้างมากของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเมื่อเสียงข้างน้อยมีเหตุผลที่ดีกว่า

- ชื่อกลุ่ม.....
- รายชื่อสมาชิก 1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 3

การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

การเลือกตั้งเป็นการสรรหาบุคคลให้เป็นผู้แทน หรือให้ดำรงตำแหน่งด้วยการลงคะแนน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น สาเหตุที่ต้องมีการเลือกตั้ง เนื่องจากจำนวนประชาชนมีจำนวนมาก ทุกคนไม่สามารถเข้าร่วมประชุม หรือเข้าไปบริหารงานได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่บริหาร ออกกฎหมาย หรือตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

การเลือกตั้งมี 2 ประเภท คือ

1. การเลือกตั้งระดับชาติ คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และ สมาชิกวุฒิสภา(ส.ว.) เพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการบริหารประเทศ และพิจารณาออกกฎหมายนิติบัญญัติ
2. การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

- ชื่อกลุ่ม.....
- รายชื่อสมาชิก 1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 4

บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อตัวเรา ท้องถิ่น และประเทศชาติ เพราะเป็นการเลือกบุคคลเข้าไปเป็นทำหน้าที่ปวงชนชาวไทย เราเป็นคนไทยจึงต้องปฏิบัติดังนี้

1. เมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ มีสิทธิเลือกตั้งและต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง
2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำและเป็นปัจจุบัน
3. ไม่รับเงินหรือสิ่งของจากห้วคณะแนเพื่อแลกกับการลงคะแนน
4. ต้องทำตัวให้เป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายหนึ่งหรือฝ่ายใด
5. ก่อนถึงวันเลือกตั้งต้องตรวจสอบรายชื่อตนว่าอยู่ในหน่วยเลือกตั้งใด สถานที่ใด เพื่อจะไปได้ถูกต้องไม่เสียเวลา
6. ในวันเลือกตั้งให้ไปลงคะแนน ณ สถานที่เลือกตั้งที่ตนเองมีชื่อ
7. หลังวันเลือกตั้ง ติดตามผลการเลือกตั้ง และการทำงานของผู้รับสมัครเลือกตั้งว่าได้ทำงานตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้หรือไม่

- ชื่อกลุ่ม.....
- รายชื่อสมาชิก 1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ใบความรู้ที่ 5 สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยดำรงคงอยู่คู่กับสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อ พ.ศ. 2475 และรัฐธรรมนูญไทยได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย ดังนี้

1. พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้
2. ทรงเป็นประมุขของประเทศไทยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
3. ทรงใช้อำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศซึ่งเป็นของประชาชนชาวไทย คืออำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี อำนาจตุลาการทางศาล
4. ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ไทยทรงนับถือพระพุทธศาสนา ทรงยึดหลักทศพิธราชธรรมในการปกครองประเทศ และทรงอุปถัมภ์ศาสนาอื่นในประเทศไทยด้วย

ในฐานะที่เราเป็นคนไทย และอยู่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เราทุกคนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องเคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงคงอยู่คู่กับสังคมไทยตลอดไป

- ชื่อกลุ่ม.....
- รายชื่อสมาชิก 1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ใบงานในกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 1
เรื่อง อำนาจอธิปไตย

.....

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 1
 ลงในใบงานที่ 1

1. อำนาจอธิปไตย หมายถึง.....

.....

.....

.....

2. อำนาจอธิปไตยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีกี่อย่าง อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ชื่อกลุ่ม.....
- รายชื่อสมาชิก 1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ใบงานในกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 2
ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

.....

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 2
ลงในใบงานที่ 2

1. หลักการที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมทางการปกครอง
ของประชาชน ประกอบด้วย

1.

.....

2.

.....

3.

.....

4.

.....

5.

.....

6.

.....

7.

.....

- ชื่อกลุ่ม.....
- รายชื่อสมาชิก 1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ใบงานในกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 3
การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

.....

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 3
ลงในใบงานที่ 3

1. เหตุใดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงมีการเลือกตั้ง

.....

.....

.....

.....

2. การเลือกตั้งที่สำคัญมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานในกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 1 อำนาจอธิปไตย

.....

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 1
ลงในใบงานที่ 1

1. อำนาจอธิปไตย หมายถึง
ตอบ อำนาจของปวงชนชาวไทย เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

2. อำนาจอธิปไตยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีกี่อย่าง อะไรบ้าง
ตอบ มี 3 อย่าง คือ
 1. อำนาจนิตินบัญญัติ คือ อำนาจในการออกกฎหมาย
 2. อำนาจบริหาร คือ อำนาจในการดำเนินการตามกฎหมาย
 3. อำนาจตุลาการ คือ อำนาจในการพิจารณาตัดสินพิพากษาให้เป็นไปตามกฎหมาย

เฉลยใบคำสั่งในกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 2
ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 2 ลงในใบงานที่ 2

1. หลักการที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองปกครองของประชาชน ประกอบด้วย

ตอบ บทบาทของประชาชนชาวไทยในการเลือกตั้งที่ถูกต้อง ประกอบด้วย

1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน โดยการเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่แทนตน
2. หลักความเสมอภาค ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยเสมอภาคเท่าเทียมกัน
3. หลักสิทธิ เสรีภาพและหน้าที่
4. หลักภราดรภาพ ความสัมพันธ์เป็นพี่น้องร่วมโลก
5. หลักกฎหมาย กฎหมายมีความยุติธรรม สังคมต้องยอมรับ สามารถใช้ได้กับทุกคน
6. หลักการใช้เหตุผล สมาชิกทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
7. หลักเสียงข้างมาก การตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ จะต้องยึดเสียงข้างมากเป็นหลัก และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงเมื่อเสียงข้างน้อยมีเหตุผลที่ดีกว่า

เฉลยใบงานในกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 3 การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

.....

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 3 ลงในใบงานที่ 3

1. เหตุใดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงมีการเลือกตั้ง

ตอบ สาเหตุที่ทำให้เกิดการเลือกตั้ง เนื่องจากจำนวนประชาชนมีจำนวนประชาชนมีจำนวนมาก ทุกคนไม่สามารถเข้าร่วมประชุม หรือเข้าไปบริหารงานได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่ ออกกฎหมาย บริหาร หรือตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

2. การเลือกตั้งที่สำคัญมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

ตอบ การเลือกตั้งที่สำคัญ มี 2 ประเภท คือ

1. การเลือกตั้งระดับประเทศ คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการบริหารประเทศ และพิจารณาออกกฎหมายนิติบัญญัติ
2. การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน

เฉลยใบงานในกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 4 บทบาทของพลเมืองไทยในการเลือกตั้ง

.....

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 4
ลงในใบงานที่ 4

1. จงบอกบทบาทของประชาชนชาวไทยในการเลือกตั้งที่ถูกต้อง

ตอบ บทบาทที่สำคัญของประชาชนชาวไทยในการเลือกตั้งที่ถูกต้อง

1. เมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ มีสิทธิเลือกตั้งและต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง
2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำและเป็นปัจจุบัน
3. ไม่รับเงินหรือสิ่งของจากหัวคะแนนเพื่อแลกกับการลงคะแนน
4. ต้องทำตัวให้เป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายหนึ่งหรือฝ่ายใด
5. ก่อนถึงวันเลือกตั้งต้องตรวจสอบรายชื่อตนว่าอยู่ในหน่วยเลือกตั้งใด สถานที่ใด เพื่อจะไปได้ถูกต้องไม่เสียเวลา
6. ในวันเลือกตั้งให้ไปลงคะแนน ณ สถานที่เลือกตั้งที่ตนเองมีชื่อ
7. หลังวันเลือกตั้ง ติดตามผลการเลือกตั้ง และการทำงานของผู้รับสมัครเลือกตั้ง ว่าได้ทำงานตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้หรือไม่

เฉลยใบงานในกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ 5 สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

กิจกรรมสำหรับกลุ่มประจำ

คำสั่ง ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสรุปประเด็นสาระสำคัญจากการศึกษาใบความรู้ที่ 5 ลงในใบงานที่ 5

1. รัฐธรรมนูญได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทยไว้อย่างไรบ้าง

ตอบ รัฐธรรมนูญได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทย ไว้ดังนี้

1. พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้
2. ทรงเป็นประมุขของประเทศไทยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
3. ทรงใช้อำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศซึ่งเป็นของประชาชนชาวไทย คืออำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี อำนาจตุลาการทางศาล
4. ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ไทย ทรงนับถือพระพุทธศาสนา ทรงยึดหลักทศพิธราชธรรมในการปกครองประเทศ และทรงอุปถัมภ์ศาสนาอื่นในประเทศไทยด้วย

ในฐานะที่เราเป็นคนไทย และอยู่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เราทุกคนจึงมีหน้าที่ที่จะต้องเคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงคงอยู่กับสังคมไทยตลอดไป

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย
 จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ (กากบาท) ทับอักษร ก,ข,ค หรือ ง
 ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด ในกระดาษคำตอบ

- รัฐธรรมนูญ หมายถึงข้อใด
 - กฎหมายที่ปกครองเฉพาะจังหวัด
 - กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ
 - กฎหมายที่ใช้บังคับเฉพาะบุคคล
 - กฎหมายที่ใช้ปกครองเฉพาะนักการเมือง
- ข้อใดไม่ได้หมายถึงอำนาจอธิปไตย
 - อำนาจนิติบัญญัติ
 - อำนาจทางทหาร
 - อำนาจตุลาการ
 - อำนาจบริหาร
- หลักสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ยกเว้น ข้อใด
 - หลักความเสมอภาค
 - หลักการใช้เหตุผล
 - หลักการใช้เสียงเสียง
 - หลักการใช้กฎหมาย
- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึงข้อใด
 - คนรวยเท่านั้นจึงจะได้รับการนับถือ
 - คนที่อยู่ในเมืองเท่านั้นจึงจะได้รับการช่วยเหลือ
 - การเลือกปฏิบัติเฉพาะชายเท่านั้น
 - การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันของคนที่นับถือศาสนาต่างกัน
- การเลือกตั้งในข้อใดเป็นการเลือกตั้งระดับประเทศ
 - การเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร
 - การเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล
 - การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด
 - การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ข้อใดไม่เป็นการเลือกตั้งในประเทศไทย
 - การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)
 - การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
 - การเลือกตั้งประธานาธิบดี
 - การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ใครมีสิทธิในการเลือกตั้ง
 - ชนชิตอายุ 17 ปี 10 เดือน
 - ธานีอายุ 18 ปี บริบูรณ์
 - พิสมัย อายุ 15 ปี
 - หลวงพ่อกามี
- ถ้านักเรียนมีสิทธิเลือกตั้ง นักเรียนจะไปเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
 - ไม่ไป เพราะไม่ชอบการเลือกตั้ง
 - ไม่ไป เพราะติดธุระ
 - ไป เพราะเป็นหน้าที่
 - ไป เพราะอยากได้ตัวแทนที่ดีเข้าไปทำหน้าที่แทนตน
- พระมหากษัตริย์ไทยทรงใช้อำนาจตุลาการทางใด
 - ทางศาล
 - ทางคณะรัฐมนตรี
 - ทางรัฐสภา
 - ทางทหาร
- ข้อใดเป็นบทบัญญัติกับสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย
 - ทรงเป็นประมุขของประเทศ
 - ทรงเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้
 - ทรงเป็นพุทธมามกะและศาสนูปถัมภก
 - ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตย

แบบทดสอบก่อนเรียน

1. ก
2. ง
3. ง
4. ก
5. ค
6. ง
7. ข
8. ข
9. ค
10. ง

แบบทดสอบหลังเรียน

1. ข
2. ข
3. ค
4. ง
5. ก
6. ค
7. ข
8. ง
9. ก
10. ข

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 30 ข้อ เวลา 30 นาที คะแนน 30 คะแนน

ที่สุด

ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย
 - ก. ครูสั่งให้หนูนิตเป็นหัวหน้าห้อง
 - ข. นักเรียนร่วมกันเลือกประธานนักเรียน
 - ค. ธารีสั่งให้เพื่อนไม่ต้องทานอาหารเที่ยง
 - ง. ละมัยสั่งให้เพื่อนในห้องไม่ต้องทำงานส่งครู
2. อำนาจสูงสุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือข้อใด
 - ก. อำนาจอธิปไตย
 - ข. อำนาจเผด็จการ
 - ค. อำนาจทหาร
 - ง. อำนาจทางการเมือง
3. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางใด
 - ก. ทางรัฐสภา
 - ข. ทางคณะรัฐมนตรี
 - ค. ทางศาล
 - ง. ทางทหาร
4. หลักสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือข้อใด
 - ก. หลักความเสมอภาค
 - ข. หลักการใช้เหตุผล
 - ค. หลักการใช้กฎหมาย
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. รัฐธรรมนูญ หมายถึงข้อใด
 - ก. กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ
 - ข. กฎหมายที่ปกครองเฉพาะจังหวัด
 - ค. กฎหมายที่ใช้บังคับเฉพาะบุคคล
 - ง. กฎหมายที่ใช้ปกครองเฉพาะนักการเมือง
6. ข้อใดเป็นลักษณะของผู้นำในสังคมประชาธิปไตย
 - ก. ผู้นำตามธรรมชาติ
 - ข. ผู้นำตามการแต่งตั้ง
 - ค. ผู้นำจากการเลือกตั้ง
 - ง. ถูกทุกข้อ

7. เด็กชายธีระพงษ์ เป็นประธานโรงเรียน แสดงว่าธีระพงษ์เป็นผู้นำในลักษณะใด
- ผู้นำจากการเลือกตั้ง
 - ผู้นำจากการแต่งตั้ง
 - ผู้นำตามธรรมชาติ
 - ผู้นำตามความพอใจ
8. ใครเป็นผู้นำระดับจังหวัด
- นายอำเภอ
 - ผู้ว่าราชการจังหวัด
 - นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - นายกรัฐมนตรี
9. ลักษณะของผู้นำที่ดีคือข้อใด
- มีวิสัยทัศน์และมีบุคลิกภาพที่ดี
 - มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเสียสละ
 - มีเหตุผลและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - ถูกทุกข้อ
10. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตามที่ดีควรทำอย่างไร
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ
 - ร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
 - ให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองาน
 - ถูกทุกข้อ
11. บุคคลในข้อใดปฏิบัติตนอย่างมีคารวธรรม
- จู้ให้ความเคารพพวกรู้ที่เป็นรุ่นพี่
 - ประสงค้ให้ความเคารพธงชัยที่เป็นประธานนักเรียน
 - สมพงษ์ให้ความเคารพลุงพร
 - ถูกทุกข้อ
12. ใครมีปัญญาธรรมในการดำเนินชีวิต
- โหนงเคารพน้องที่เป็นพี่ชาย
 - จอยช่วยพ่อทำงานที่สวนทุกวัน
 - ชิงใช้สติปัญญาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
 - นนท์ทำตามระเบียบของโรงเรียน
13. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ควรทำอย่างไร
- ร่วมรณรงค์การเลือกตั้ง
 - บำรุงสาธารณสุขสมบัติของส่วนรวม
 - ร่วมมืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - ถูกทุกข้อ

14. ในฐานะที่เป็นนักเรียนจะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้อย่างไร
- ตั้งใจเรียนหนังสือ
 - ประหยัดและอดออม
 - มีจิตสาธารณะ
 - ถูกทุกข้อ
15. ทุกคนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดียกเว้นข้อใด
- นิคช่วยพาเด็กเดินข้ามถนน
 - พลบรีจากเลือดทุกครั้งที่มีโอกาส
 - พงษ์พาเพื่อนประท้วงหยุดงาน
 - พรช่วยงานชุมชนทุกครั้งที่มีงาน
16. ถ้านักเรียนต้องการอนุรักษ์ประเพณีของชุมชน ข้อใดเป็นวิธีที่ถูกต้องที่สุด
- รดน้ำขอพรจากผู้เฒ่าผู้แก่ในวันสงกรานต์
 - ดื่มเหล้าทุกครั้งที่มีงานประเพณี
 - ตั้งวงร้องคาราโอเกะในวันลอยกระทง
 - จัดงานสังสรรค์ในวันขึ้นปีใหม่
17. ประเพณีแข่งเรือไทย-ลาว เป็นประเพณีที่ควรอนุรักษ์หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ควร เพราะเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 - ควร เพราะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - ควร เพราะเป็นการส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น
 - ถูกทุกข้อ
18. ข้อใดไม่ใช่วัฒนธรรม ประเพณีของชาวจังหวัดบึงกาฬ
- ประเพณีบุญบั้งไฟ
 - ประเพณีการผูกเสี่ยว
 - ประเพณีการแข่งเรือยาว
 - ประเพณีการลงแขกเกี่ยวข้าว
19. “ เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด ” แสดงถึงเอกลักษณ์ในด้านใดของคนในท้องถิ่น
- ความกตัญญูกตเวที
 - ความมีสัมมาคารวะ
 - การเคารพผู้อาวุโส
 - การรู้จักหลบภัย
20. ต่างฝ่ายต่างช่วยกันทำงาน ทำให้งานเสร็จเร็วและมีความสุขสนานด้วยเป็นลักษณะในข้อใด
- การแต่งงาน
 - การลงแขก
 - การผูกเสี่ยว
 - การแต่งงาน

21. สิทธิขั้นแรกเกิดของเด็ก คือข้อใด
- สิทธิที่จะมีชีวิต
 - สิทธิด้านการพัฒนา
 - สิทธิในการได้รับการคุ้มครองป้องกัน
 - สิทธิในการมีส่วนร่วม
22. ข้อใดเป็นบริการขั้นพื้นฐานที่รัฐบาลต้องจัดให้กับเด็ก
- เครื่องนุ่งห่ม
 - การศึกษา
 - อาหาร
 - การรักษาพยาบาล
23. นักเรียนได้รับการศึกษาเรียนฟรี 15 ปีที่โรงเรียน แสดงว่านักเรียนได้รับสิทธิด้านใด
- สิทธิในการได้รับการคุ้มครองป้องกัน
 - สิทธิด้านการพัฒนา
 - สิทธิที่จะมีชีวิต
 - สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
24. นักเรียนเข้าร่วมในการแห่ขบวนลอยกระทง แสดงว่านักเรียนได้รับสิทธิด้านใด
- สิทธิด้านการพัฒนา
 - สิทธิในการได้รับการคุ้มครองป้องกัน
 - สิทธิในการมีส่วนร่วม
 - สิทธิด้านที่จะมีชีวิตรอด
25. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
- ทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา
 - ทุกคนมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาล
 - ทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง
 - ทุกคนมีสิทธิตักเตือนผู้อื่น
26. สาเหตุและปัญหาความขัดแย้งเกิดจากสาเหตุใด
- การไม่ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น
 - เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม
 - การไม่ปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ตนเอง
 - ถูกทุกข้อ
27. การแก้ปัญหาความขัดแย้งกระทำได้อย่างไรได้
- ปฏิบัติตนตามกฎหมาย และข้อบังคับ
 - เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล
 - ถูกทุกข้อ

28. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสมาชิกที่ดีของชุมชน
- ก. รักและภาคภูมิใจในชุมชนของตน
 - ข. รักษาและพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า
 - ค. ย้ายไปอยู่ชุมชนอื่นเนื่องจากชุมชนของตนไม่สะอาด
 - ง. บริจาคเงินให้แก่เด็กยากจนในชุมชน
29. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของใคร
- ก. ครู
 - ข. นักเรียน
 - ค. พ่อแม่
 - ง. ทุกๆ คน
30. ชุมชนจะอยู่อย่างสันติสุขได้อย่างไร
- ก. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีกัน
 - ข. สมาชิกในชุมชนมีความโอบอ้อมอารี
 - ค. สมาชิกในชุมชนปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเอง
 - ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. ข	11. ง	21. ก
2. ก	12. ค	22. ข
3. ก	13. ง	23. ข
4. ง	14. ง	24. ค
5. ก	15. ค	25. ง
6. ง	16. ก	26. ง
7. ก	17. ง	27. ง
8. ข	18. ข	28. ค
9. ง	19. ค	29. ง
10. ง	20. ข	30. ง

ภาคผนวก ค
ตารางแสดงข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

ตาราง 10 คะแนนการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม การประเมินการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน และการทดสอบย่อย ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้
 แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ J1 : คะแนนสังเกตพฤติกรรมทำงานกลุ่ม (20 คะแนน) J2 : คะแนนประเมินใบงาน (10 คะแนน)
 J3 : คะแนนทดสอบย่อย (10 คะแนน)

เลขที่	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			รวม (240)
	J1	J2	J3	J1	J2	J3	J1	J2	J3	J1	J2	J3	J1	J2	J3	J1	J2	J3	
1	19	9	10	19	9	8	20	10	8	20	8	9	18	8	9	18	8	8	218
2	18	6	8	18	8	8	18	7	8	17	8	7	17	8	8	18	9	9	200
3	18	7	8	17	8	8	18	8	9	18	7	8	18	6	8	18	8	9	201
4	18	8	9	18	7	8	16	8	8	18	7	9	16	7	9	18	7	9	200
5	17	9	8	16	8	6	16	8	7	16	8	8	18	9	7	16	8	8	193
6	16	7	8	18	8	7	16	8	8	18	8	8	19	8	8	18	9	8	200
7	18	7	7	16	7	7	18	7	8	19	7	8	18	6	8	19	8	8	196
8	18	8	9	17	8	8	18	8	8	17	7	8	17	8	8	17	8	8	200
9	19	8	7	18	8	6	18	8	7	17	7	8	18	8	9	17	8	9	200
10	18	8	9	17	7	6	16	8	7	19	9	8	18	8	9	17	7	8	199

ตาราง 10 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			รวม (240)
	J1	J2	J3	J1	J2	J3	J1	J2	J3	J1	J2	J3	J1	J2	J3	J1	J2	J3	
11	15	7	8	19	7	7	18	7	7	17	6	8	17	8	8	19	7	6	191
12	18	8	7	17	7	7	16	7	7	18	8	8	18	9	8	18	8	9	198
13	18	7	7	18	6	6	18	7	7	18	6	6	19	7	8	18	6	8	190
14	18	8	8	18	7	7	18	8	7	18	7	8	17	6	9	18	6	9	197
15	19	9	8	18	8	8	19	8	8	18	7	8	18	9	6	19	8	7	205
16	18	9	9	18	8	8	18	8	9	18	9	9	18	8	8	20	8	9	212
17	17	7	7	19	8	8	19	8	7	18	7	8	18	6	7	18	7	8	197
18	18	6	7	17	8	8	19	7	7	18	6	8	20	7	8	18	6	8	196
19	19	8	9	17	8	9	18	7	7	17	7	9	17	8	6	19	8	8	201
20	20	8	7	17	8	8	17	8	7	18	7	7	17	7	6	18	8	9	197
รวม	359	154	160	352	153	148	354	155	151	357	146	160	356	151	157	361	152	165	3991
\bar{X}	17.95	7.70	8.00	17.60	7.65	7.40	17.70	7.75	7.55	17.85	7.30	8.00	17.80	7.55	7.85	18.05	7.60	8.25	199.55
SD.	2.27	0.92	0.91	0.88	0.67	0.88	1.17	0.71	0.68	0.93	0.86	0.72	0.89	0.99	0.98	0.88	0.88	0.78	0.94
ร้อยละ	89.75	77.00	80.00	88.00	76.50	74.00	88.50	77.50	75.50	89.25	73.00	80.00	85.00	75.50	78.50	90.25	76.00	82.50	83.15

ภาคผนวก ง

- การจัดกลุ่มผู้เรียนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์
- การหาคุณภาพเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

การจัดกลุ่มผู้เรียนและแบ่งเนื้อหาที่ศึกษาในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแนวความคิดของวัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 89 - 92) มาเป็นแบบอย่างในการจัดกลุ่มผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์ ซึ่งจะจัดแบบคณะกรรมการมีความสามารถ มีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มแบบคณะกรรมการโดยแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 4 คน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน 1 คน ซึ่งได้นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเรียงลำดับจากคะแนนสูงถึงคะแนนต่ำ และจัดนักเรียนเข้ากลุ่มพื้นฐานดังแสดงในตารางการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มประจำ (Home group) ดังนี้

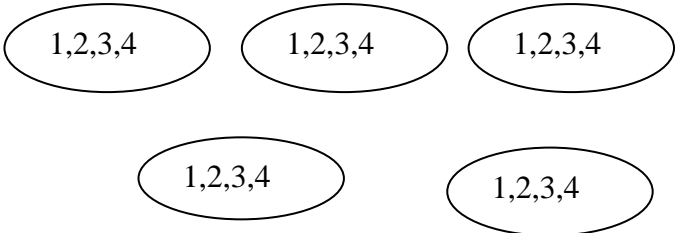
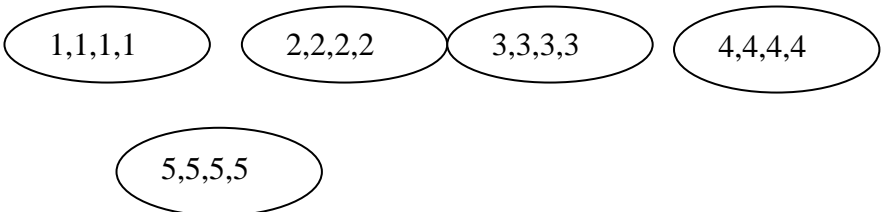
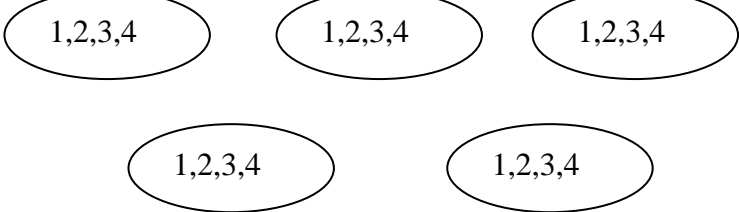
กลุ่มนักเรียน	นักเรียนคนที่/เรียงตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	การจัดกลุ่ม	การรวมสมาชิกเข้ากลุ่มประจำกลุ่มละ 4 คน	
เก่ง	1	1	กลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักเรียนคนที่ 1,10,11,20	
	2	2		
	3	3		
	4	4		
	5	5		
ปานกลาง	6	5	กลุ่มที่ 2 ได้แก่ นักเรียนคนที่ 2,9,12,19	
	7	4		
	8	3		
	9	2		
	10	1		
		11	1	กลุ่มที่ 3 ได้แก่ นักเรียนคนที่ 3,8,13,18
		12	2	
		13	3	
		14	4	
		15	5	
เด็กอ่อน	16	5	กลุ่มที่ 4 ได้แก่ นักเรียนคนที่ 4,7,14,17	
	17	4		
	18	3		
	19	2		
	20	1		
			1	กลุ่มที่ 5 ได้แก่ นักเรียนคนที่ 5,6,15,16
			2	
			3	
			4	
			5	

การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group)

ผู้ศึกษาค้นคว้าจะเริ่มกิจกรรมด้วยการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มประจำ (Home group) ที่มีสมาชิก 4 คน และได้รับหมายเลขเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (อรรถวิทย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. 2546 : 144) รวมกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ นักเรียนแต่ละคนจะเรียนเนื้อหาใหม่ หรือทักษะใหม่ที่แตกต่างกัน และจะต้องหาความรู้ไปสอนเพื่อนในกลุ่มประจำ เมื่อนักเรียนกลับไปอยู่ในกลุ่มประจำเขาจะต้องสอนเพื่อนๆ ตามเนื้อหาทักษะที่ศึกษามาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

กลยุทธ์การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอว์

กลุ่มประจำ	
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	
กลุ่มประจำ เพื่อสอนกันเอง	

แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงมากที่สุด เพียงคำตอบเดียวในหนึ่งข้อ และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ ตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด	น้ำหนักคะแนนเป็น	5
ระดับความเหมาะสมมาก	น้ำหนักคะแนนเป็น	4
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	น้ำหนักคะแนนเป็น	3
ระดับความเหมาะสมน้อย	น้ำหนักคะแนนเป็น	2
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด	น้ำหนักคะแนนเป็น	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านมาตรฐานการเรียนรู้					
	1.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....					
	1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน.....					
	1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....					
2.	ด้านตัวชี้วัด					
	2.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
	2.2 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....					
	2.3 มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย.....					
3.	ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
	3.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้.....					
	3.2 ข้อความชัดเจนอ่านง่าย.....					
	3.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน.....					
4.	ด้านสาระการเรียนรู้					
	4.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
	4.2 กำหนดสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับคาบเวลา					
	4.3 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
5.	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้					
	5.1 ได้รับความสนใจ					
	5.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
	5.3 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง					
	5.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน					
	5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
	5.6 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
6.	ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้					
	6.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง					
	6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
	6.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน					
	6.4 ประหยัดเวลาในการสอน					
	6.5 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน					
7.	ด้านการวัดผลประเมินผล					
	7.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง					
	7.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ตาราง 11 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากการประเมิน
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่							ผลการประเมิน	
		1	2	3	4	5	6	เฉลี่ย		
1.	ด้านมาตรฐานการเรียนรู้									
	1.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ แกนกลาง	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	
	1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	4.6	4.6	5.0	4.6	4.3	5.0	4.68	เหมาะสมมากที่สุด	
	1.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.3	4.6	4.6	5.0	5.0	5.0	4.75	เหมาะสมมากที่สุด	
2.	ด้านตัวชี้วัด									
	2.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	
	2.2 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.6	5.0	4.6	4.6	4.3	5.0	4.68	เหมาะสมมากที่สุด	
	2.3 มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	5.0	4.6	4.6	4.6	5.0	5.0	4.80	เหมาะสมมากที่สุด	
3.	ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง									
	3.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	
	3.2 ข้อความชัดเจนอ่านง่าย	4.6	4.6	4.3	4.6	4.3	4.0	4.40	เหมาะสมมากที่สุด	
	3.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5.0	4.6	4.6	4.6	5.0	5.0	4.80	เหมาะสมมากที่สุด	
4.	ด้านสาระการเรียนรู้									
	4.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	
	4.2 กำหนดสาระการเรียนรู้	4.6	5.0	4.6	4.6	4.3	5.0	4.68	เหมาะสมมากที่สุด	
	4.3 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังเหมาะสมกับ ระดับชั้นของนักเรียน	5.0	4.6	4.6	4.6	5.0	5.0	4.80	เหมาะสมมากที่สุด	
5.	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้									
	5.1 ได้รับความสนใจ	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	
	5.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.6	5.0	4.6	4.6	4.3	4.6	4.62	เหมาะสมมากที่สุด	
	5.3 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	5.0	4.6	4.6	4.6	5.0	4.6	4.73	เหมาะสมมากที่สุด	
	5.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	
	5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	
	5.6 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.6	4.6	4.6	4.6	4.6	4.6	4.60	เหมาะสมมากที่สุด	

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่							ผลการประเมิน	
		1	2	3	4	5	6	เฉลี่ย		
6.	ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้									
	6.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	4.3	4.6	5	5	4.6	4.6	4.68	เหมาะสมมาก ที่สุด	
	6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5.0	5.0	5	5	5.0	5.0	5.00	เหมาะสมมาก ที่สุด	
	6.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	4.6	5.0	5	4	4.3	5.0	4.65	เหมาะสมมาก ที่สุด	
	6.4 ประหยัดเวลาในการสอน	5.0	4.6	5	5	5.0	5.0	4.93	เหมาะสมมาก ที่สุด	
	6.5 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.6	4.6	5	4	4.3	4.6	4.52	เหมาะสมมาก ที่สุด	
7.	ด้านการวัดผลประเมินผล									
	7.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	เหมาะสมมาก ที่สุด	
	7.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	เหมาะสมมาก ที่สุด	
	เฉลี่ยรวม	4.6	4.5	4.6	4.5	4.5	4.6	4.63	เหมาะสมมาก ที่สุด	

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 45 ข้อ

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	0	2	0.66	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
7	+1	0	+1	2	0.66	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
13	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
14	+1	+1	0	2	0.66	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
19	+1	0	+1	2	0.66	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	0	2	0.66	สอดคล้อง
22	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
23	+1	+1	0	2	0.66	สอดคล้อง
24	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
26	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
28	+1	0	+1	2	0.66	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
31	+1	+1	0	2	0.66	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
33	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
35	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	2	1.00	สอดคล้อง
39	+1	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
40	+1	0	+1	2	0.66	สอดคล้อง

ตาราง 13 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	L	U	L/N ₂	U/N ₁	B	P	ผลการพิจารณา		หมายเหตุ
							ค่า B	ค่า P	
1	4	1	0.50	0.08	0.29	0.45	ใช้ได้	ปานกลาง	
2	7	0	0.87	0	0.42	0.75	ดี	ค่อนข้างง่าย	*
3	3	1	0.37	0.08	0.38	0.40	ใช้ได้	ปานกลาง	
4	4	10	0.50	0.83	0.67	0.60	ดี	ปานกลาง	
5	1	8	0.12	0.66	0.54	0.30	ดี	ค่อนข้างยาก	
6	5	0	0.62	0	0.33	0.55	ใช้ได้	ปานกลาง	
7	0	4	0	0.33	0.75	0.30	ดีมาก	ค่อนข้างยาก	
8	1	4	0.07	0.57	0.63	0.55	ดี	ปานกลาง	
9	0	8	0	1.14	0.62	0.40	ดี	ปานกลาง	
10	1	2	0.07	0.28	0.70	0.60	ดีมาก	ปานกลาง	
11	3	2	0.23	0.28	0.49	0.65	ดี	ค่อนข้างง่าย	
12	4	5	0.30	0.71	0.12	0.75	ต่ำ	ปานกลาง	*
13	4	12	0.30	1.71	0.27	0.55	ใช้ได้	ค่อนข้างง่าย	*
14	2	8	0.15	1.14	0.41	0.80	ดี	ปานกลาง	
15	10	7	1.66	0.50	0.29	0.45	ใช้ได้	ง่ายมาก	*
16	4	3	0.66	0.21	0.55	0.59	ดี	ปานกลาง	
17	3	3	0.5	0.21	0.62	0.40	ดี	ปานกลาง	
18	2	0	0.33	0	0.36	0.25	ใช้ได้	ค่อนข้างยาก	*
19	1	2	0.16	0.14	0.26	0.15	ใช้ได้	ยากมาก	*
20	2	10	0.33	0.71	0.52	0.30	ดี	ค่อนข้างยาก	
21	1	12	0.16	0.85	0.76	0.30	ดีมาก	ค่อนข้างยาก	
22	0	8	0	0.72	0.78	0.35	ดีมาก	ปานกลาง	
23	5	8	0.55	0.72	0.55	0.70	ดี	ค่อนข้างง่าย	
24	4	9	0.44	0.81	0.41	0.55	ดี	ปานกลาง	
25	0	11	0	1.00	0.78	0.35	ดีมาก	ปานกลาง	
26	2	5	0.22	0.45	0.48	0.40	ดี	ปานกลาง	
27	3	1	0.33	0.09	0.39	0.45	ใช้ได้	ปานกลาง	
28	3	3	0.33	0.27	0.39	0.45	ใช้ได้	ปานกลาง	
29	0	3	0	0.42	0.62	0.40	ดี	ปานกลาง	*
30	1	1	0.07	0.14	0.78	0.50	ดีมาก	ปานกลาง	

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	L	U	L/N ₂	U/N ₁	B	P	ผลการพิจารณา		หมายเหตุ
							ค่า B	ค่า P	
31	1	1	0.07	0.14	0.40	0.40	ใช้ได้	ปานกลาง	
32	3	0	0.23	0	0.42	0.70	ดี	ค่อนข้างง่าย	
33	3	1	0.23	0.14	-0.04	0.40	จำแนกไม่ได้	ปานกลาง	*
34	1	10	0.07	1.42	0.63	0.55	ดี	ปานกลาง	
35	1	4	0.12	0.33	0.42	0.25	ดี	ค่อนข้างยาก	*
36	4	6	0.50	0.50	0.42	0.50	ดี	ปานกลาง	
37	0	5	0	0.41	0.63	0.25	ดี	ค่อนข้างยาก	
38	4	7	0.50	0.58	0.54	0.55	ดี	ปานกลาง	
39	1	6	0.12	0.50	0.67	0.35	ดี	ปานกลาง	
40	6	6	0.75	0.50	0.25	0.60	ใช้ได้	ปานกลาง	*

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

หมายเหตุ * เป็นข้อสอบที่ถูกคัดทิ้ง

ตาราง 14 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test)

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	d_i	R_i	อันดับ +	อันดับ -
1	21	30	9	4	4	
2	13	26	13	15.5	15.5	
3	17	28	11	9.5	9.5	
4	16	28	12	12.5	12.5	
5	15	27	12	12.5	12.5	
6	16	30	14	16	16	
7	18	28	10	6	6	
8	17	16	-1	1		-1
9	16	13	-3	3		-3.5
10	18	30	12	12.5	12.5	
11	20	30	10	6	6	
12	19	30	11	9.5	9.5	
13	18	18	0	-		
14	19	17	-2	2		-2
15	18	28	10	6	6	
16	15	28	13	15.5	15.5	
17	17	29	12	12.5	12.5	
18	18	18	0	-		
19	20	20	0	-		
20	13	30	17	17	17	
รวม					147	-6.5

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กำหนด $\alpha = .01$ $N = 17$ $T = 6.5$

$N = 17$ เนื่องจาก ค่าคะแนนของ 3 คู่อันดับไม่มีความแตกต่างกัน

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 1974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

24 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์ฉัตรลดา พุ่มทิพย์

ด้วย นางนรินทร์ ปุยะบาล รหัสประจำตัว 53150581005 นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก” โดยมี อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิติตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร.0-4372-1764 โทรสาร. 0-4372-1764

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 1974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

24 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน อาจารย์วณิดา สาลี

ด้วย นางนรินทร์ ปุยะบาล รหัสประจำตัว 53150581005 นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก” โดยมี อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้ เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.ชวลิต ชูกำเนิด)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร.0-4372-1764 โทรสาร. 0-4372-1764

ที่ ศร 0530.5(2)/ว 1974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

24 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน อาจารย์เดชา สุนาวงศ์

ด้วย นางนรินทร์ ปุยะบาล รหัสประจำตัว 53150581005 นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยโบเล็ก" โดยมี อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.ชวลิต ชูกำเนิด)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร.0-4372-1764 โทรสาร. 0-4372-1764

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 2636

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองบัวงาม

ด้วย นางนรินทร์ ปุยะบาล รหัสประจำตัว 53150581005 นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก” โดยมี อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้ นางนรินทร์ ปุยะบาล ทดลองใช้เครื่องมือ ในสถานศึกษาของท่าน เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.ชวลิต ชูกำเนิด)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร.0-4372-1764 โทรสาร. 0-4372-1764

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 2636

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองจิก

ด้วย นางนรินทร์ ปุยะบาล หัสประจำตัว 53150581005 นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก" โดยมี อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้ นางนรินทร์ ปุยะบาล ทดลองใช้เครื่องมือ ในสถานศึกษาของท่าน เพื่อที่นิตดจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.ชวลิต ชูกำเนิด)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร.0-4372-1764 โทรสาร. 0-4372-1764

ที่ ศธ 0530.5(2)/ ว 2655

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
44000

1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองจิก

ด้วย นางนรินทร์ ปุยะบาล รหัสประจำตัว 53150581005 นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก” โดยมี อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้ นางนรินทร์ ปุยะบาล ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อที่นิติตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.ชวลิต ชูกำเนิด)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร.0-4372-1764 โทรสาร. 0-4372-1764

ที่ ศธ 0530.5(2)/ ว 2655

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
 44000

1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองบัวงาม

ด้วย นางนรินทร์ ปุยะบาล รหัสประจำตัว 53150581005 นิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชาธิปไตยใบเล็ก” โดยมี อาจารย์ปัญญา อินทวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้ นางนรินทร์ ปุยะบาล ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.ชวลิต ชูกำเนิด)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
 ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 โทร.0-4372-1764 โทรสาร. 0-4372-1764

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ	นางนรินทร์ ปุยะบาล
วันเกิด	วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 134 หมู่ที่ 3 ตำบลนาสิงห์ อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ 48210
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองจิก อำเภอศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 48210
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2527	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2534	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) วิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยครูอุดรธานี
พ.ศ. 2555	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

